

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej w Lesznie w roku 2018

Urząd Miasta Leszna
Wydział Promocji i Rozwoju
Leszno 2020 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP	5
LESZNO W RANKINGACH	6
LESZNO W SKRÓCIE	8
I. GOSPODARKA	11
I.1. Podmioty gospodarcze	11
I.2. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach	14
I.3. Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach	15
I.4. Fundusz Poręczeń Kredytowych	16
I.5. Turystyka	17
II. KAPITAŁ LUDZKI	20
II.1. Demografia	21
II.1.2. Migracje	24
II.1.3. Ludność według wieku	27
II.1.4. Struktura społeczno-zawodowa	28
II.1.5. Trwanie życia	30
II.1.6. Ludność według wykształcenia	31
II.1.7. Znajomość języków obcych	33
II.2. Edukacja	34
II.2.1. Wychowanie przedszkolne	34
II.2.2. Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne	37
II.2.3. Szkolnictwo ponadgimnazjalne	39
II.2.4. Szkolnictwo wyższe	40
II.3. Rynek pracy	45
II.3.1. Pracujący według PKD	45
II.3.2. Liczba bezrobotnych	45
II.3.3. Struktura bezrobotnych według wieku	50
II.3.4. Struktura bezrobotnych według wykształcenia	53
II.4. Płace	56
II.4.1. Źródła utrzymania ludności	56
II.4.2. Zeznania podatkowe	58
III. KAPITAŁ SPOŁECZNY	60
III.1. Samorząd Terytorialny – Rada Miejska	60
III.1.1. Lokalna aktywność obywatelska	61
III.2. Organizacje pozarządowe	62
III.3. Media lokalne	63
III.4. Bezpieczeństwo publiczne	64

III.4.1. Policja	64
III.4.2. Straż Miejska.....	66
III.5. Kultura	66
III.5.1. Biblioteki.....	67
III.5.2. Imprezy kulturalne i turystyczne	69
III.6. Zieleń w mieście.....	70
III.7. Służba zdrowia	71
III.7.1. Personel służby zdrowia	71
III.7.2. Stan zdrowia mieszkańców Leszna	74
III.8. Pomoc społeczna	75
III.8.1. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie.....	75
III.8.2. Dodatki mieszkaniowe	79
III.9. Stan środowiska naturalnego	81
IV. KAPITAŁ FIZYCZNY	86
IV.1. Powierzchnia miasta	86
IV.2. Infrastruktura.....	87
IV.2.1. Drogi	87
IV.2.2. Sieć wodociągowa	88
IV.2.3. Kanalizacja	89
IV.2.4. Sieć gazowa	90
IV.3. Mieszkania	91
IV.3.1. Zasoby mieszkaniowe	91
IV.3.2. Mieszkania oddane do użytku	92
IV.4. Transport wewnętrzny.....	93
IV.4.1. Samochody.....	93
IV.4.2. Parkingi.....	94
IV.4.3. Komunikacja miejska	95
IV.5. Handel	95
IV.5.1. Sklepy według form organizacyjnych.....	95
IV.6. Budżet miasta Leszna.....	97
IV.6.1. Dochody	97
IV.6.2. Wydatki.....	98
SPIS TABEL	103
SPIS WYKRESÓW	106

WSTĘP

Poniższy raport jest zbiorem informacji na temat funkcjonowania miasta Leszna. Dotyczy on roku 2018, jednakże w celu nakreślenia trendów, większość informacji przedstawiono w ujęciu wieloletnim. Leszno, jako centrum subregionu leszczyńskiego, oddziałuje na okoliczne gminy, dlatego niektóre z danych statystycznych opisują zjawiska w ujęciu ponadlokalnym.

Raport podzielony jest na cztery główne części: Gospodarka, Kapitał ludzki, Kapitał społeczny oraz Kapitał fizyczny. Część dotycząca gospodarki znalazła się na początku opracowania, ponieważ ma ona znaczący wpływ na pozostałe dziedziny życia miasta.

Zasadnicza część raportu poprzedzona jest informacją na temat pozycji, jaką Leszno zajmowało w minionym roku w rankingach. Następnie, przedstawiona jest skrócona informacja na temat zagadnień szerzej opisanych w dalszej części niniejszego opracowania.

Raport przygotowano na podstawie danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz badań i danych własnych Urzędu Miasta Leszna oraz podległych jednostek. Ze względu na długi cykl produkcji danych przez Główny Urząd Statystyczny, dane potrzebne do skonstruowania raportu za rok 2018, są dostępne dopiero w ostatnim kwartale roku 2019.

Raport w całości został zamieszczony na stronie internetowej miasta www.leszno.pl w dziale Urząd Miasta - Dane o mieście. Wszelkie uwagi i sugestie dotyczące raportu można składać w Wydziale Promocji i Rozwoju (Anna Krzewina-Woźniak, tel. 65 529 46 45 , e-mail: akrzewina-wozniak@leszno.pl).

Wydział Promocji i Rozwoju
Urząd Miasta Leszna

LESZNO W RANKINGACH

opublikowanych w 2018 r.

RANKING SAMORZĄDÓW RZECZPOSPOLITEJ

Leszno zajęło 23. miejsce wśród miast na prawach powiatu.

RANKING „BOGACTWO SAMORZĄDÓW” CZASOPISMA „WSPÓLNOTA”

Leszno zajęło 19. miejsce wśród miast na prawach powiatu, zamożność per capita w 2017 r. wyniosła 4 236,03 zł.

RANKING WYDATKÓW INWESTYCYJNYCH SAMORZĄDÓW 2015-2017 „LIDERZY INWESTYCJI”

Leszno zajęło 25. miejsce wśród miast na prawach powiatu ze średnimi wydatkami inwestycyjnymi per capita 2015–2017 w wysokości 847,08 zł. W poprzednim rankingu za lata 2014-2016 Leszno zajmowało 32. miejsce.

RANKING WYKORZYSTANIA ŚRODKÓW EUROPEJSKICH PRZEZ SAMORZĄDY 2014-2017 „FUNDUSZE EUROPEJSKIE”

Wydatki ze środków UE w latach 2014–2017 w zł per capita wyniosły 158,48 zł, co uplasowało Leszno na 42. miejscu w rankingu.

RANKING ZMIAN ZADŁUŻENIA SAMORZĄDÓW W LATACH 2014-2017 „ZADŁUŻENIE SAMORZĄDÓW”

Zmiana poziomu zadłużenia pomiędzy rokiem 2014 a 2017 (zadłużenie ogółem jako procent dochodów budżetowych) wyniosła - 4,23 pkt. proc.

RANKING FINANSOWY SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W POLSCE 2016

Leszno zajęło 47. miejsce wśród miast na prawach powiatu.

RANKING MIAST ATRAKCYJNYCH DLA BIZNESU WEDŁUG FORBESA

Leszno zajęło 6. miejsce w kategorii miast od 50 do 150 tys. mieszkańców.

RANKING „PERŁY SAMORZĄDY”

Leszno zajęło 7. miejsce w kategorii miast do 100 tys. mieszkańców

RANKING JAKOŚCI ŻYCIA TYGODNIKA POLITYKA I AKADEMII GÓRNICZO-HUTNICZEJ

Leszno zajęło 11. miejsce. Autorzy rankingu pod uwagę wzięli miasta na prawach powiatu. Przeanalizowali je pod kątem kilkudziesięciu czynników mających wpływ na jakość życia w mieście. Czynniki te zostały zebrane w dziesięć grup tematycznych: edukacja, czas wolny, mieszkania, samorząd, praca, środowisko, społeczność, bezpieczeństwo, zdrowie, komunikacja. Ranking został przygotowany wyłącznie w oparciu o ogólnodostępne dane statystyczne.

LESZNO W SKRÓCIE

GOSPODARKA

W 2018 roku w Lesznie działało 8 892 firm (o 144 mniej niż w roku 2017). 97 proc. to firmy prywatne. Najwięcej jest mikro podmiotów zatrudniających do 9 osób – 94,97 proc. ogółu podmiotów.

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach wzrosły w 2018 r. do 423,1 mln zł (w 2017 r. było to 200,2 mln zł).

TURYSTYKA

Z noclegów w Lesznie skorzystało w 2018 r. 11 357 turystów (w 2017 r. 16 302 turystów). Turyści zagraniczni stanowili 17 proc. ogółu turystów (1 982). Miejsca noclegowe w 4 obiektach były wykorzystane w 23,9 proc.

DEMOGRAFIA

W 2018 roku w Lesznie mieszkało 63 952 osób. Przyrost naturalny wynosił 0,8 promila. W 2018 roku wymeldowały się z Leszna 853 osoby, natomiast zameldowały się 552 osoby (dot. migracji w ruchu wewnętrznym ogółem).

EDUKACJA

W 2018 roku do 26 przedszkoli istniejących w Lesznie uczęszczało 2 768 dzieci. W 12 szkołach podstawowych (nie wliczając szkół specjalnych) uczyło się 5 708 uczniów. Gimnazjalistów było 759. Do 15 szkół ponadgimnazjalnych uczęszczało 5 014 uczniów (szkoły dla młodzieży, bez specjalnych). Na 2 uczelniach wyższych studiowało 2 171 studentów.

RYNEK PRACY

W 2018 roku ogółem w Lesznie było 22 507 osób pracujących (według faktycznego miejsca pracy). W 2018 roku liczba bezrobotnych w Lesznie wyniosła 1 187. Stopa bezrobocia wyniosła 3,6 proc. i była niższa niż w kraju o 2,2 punktu proc. (dla Polski 5,8 proc.). Udział najmłodszych bezrobotnych w wieku 24 lata i mniej wyniósł

10 proc. (125 osób). Grupa najstarszych bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej to 19 proc. (227 osób).

PŁACE

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Lesznie w 2018 roku wyniosło 4 083,89 zł (w 2017 r. wynosiło 3 745,94 zł). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Polsce wyniosło 4 834,76 zł. Średnia płaca brutto w Polsce była o ok. 20 proc. wyższa niż w Lesznie.

AKTYWNOŚĆ OBYWATELSKA

W 2018 roku w Lesznie zarejestrowanych było 288 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

W 2018 r. zanotowano w rejonie Leszna (Leszno i powiat leszczyński) 2 220 przestępstw. Wykrywalność przestępstw ogółem w Lesznie wynosiła 81,2 proc., natomiast w powiecie leszczyńskim 89,9 proc.

KULTURA

W 2018 roku liczba wypożyczeń na 1 czytelnika wynosiła 23,5 wolumina. Wskaźnik ten jest znacznie wyższy od wskaźnika dla miast Wielkopolski, dla których wynosił 19,4 woluminów.

POMOC SPOŁECZNA

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2018 r. w porównaniu z 2017 r. spadła o 561. Wzrosła natomiast kwota wypłaconych zasiłków.

INFRASTRUKTURA

W 2018 r. ogólna długość dróg w Lesznie wynosiła przeszło 217,54 km. Długość ścieżek rowerowych to 53,3 km. Długość czynnej sieci rozdzielczej (wodociągowej) wynosiła 157,5 km, a sieci kanalizacyjnej 206,2 km.

BUDŻET MIASTA LESZNA

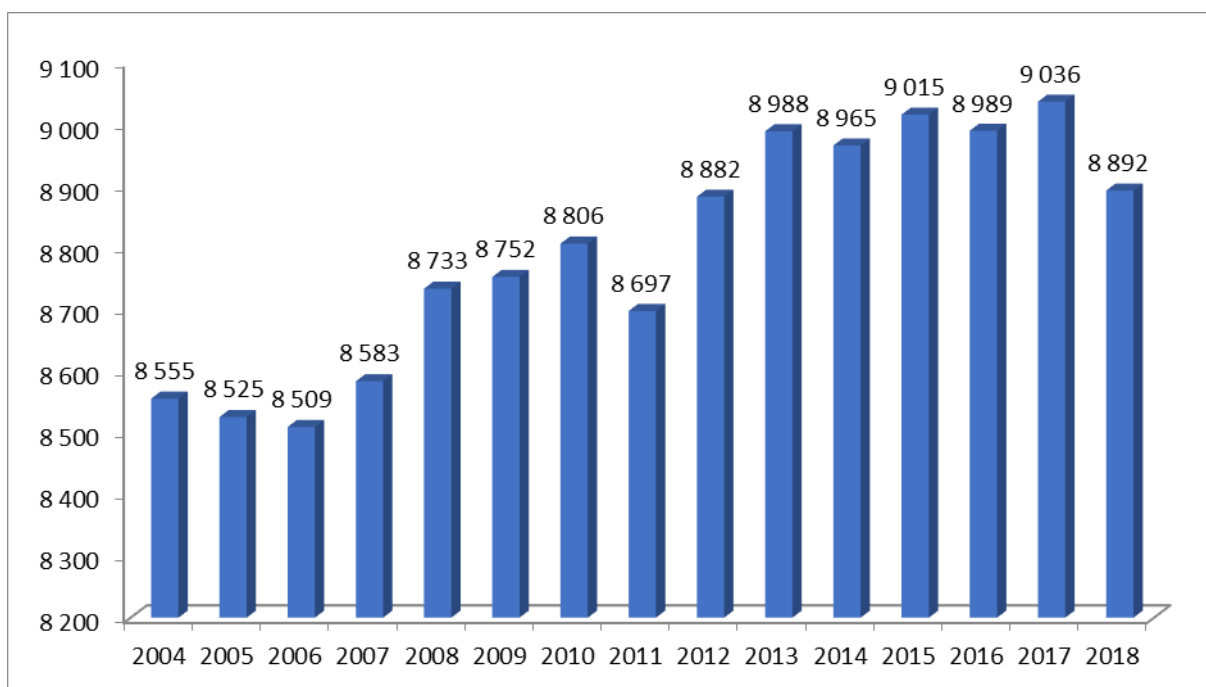
W 2018 r. dochody w budżecie miasta Leszna wyniosły 384 014 866 zł - dochody własne stanowiły 50 proc. ogółu dochodów. Spośród ogółu wydatków, wynoszących 415 133 157 zł, 15,8 proc. to wydatki majątkowe.

I. GOSPODARKA

I.1. Podmioty gospodarcze

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Lesznie w systemie REGON na koniec 2018 r. wynosiła 8 892. Spadła w porównaniu z 2017 r. o 144 podmioty. Poniższy wykres pokazuje, jak zmieniała się liczba podmiotów gospodarczych w Lesznie w rejestrze REGON na przestrzeni ostatnich 15 lat.

Wykres 1 Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w Lesznie w latach 2004-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

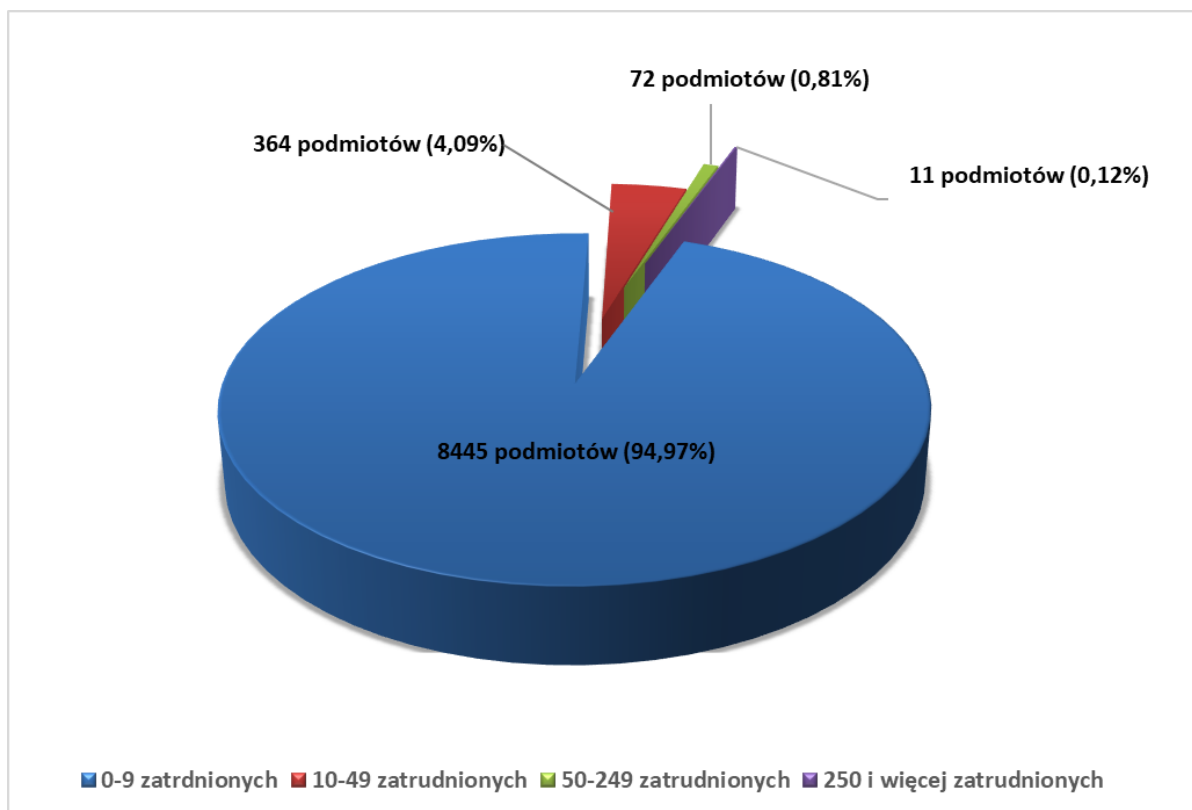
Spółek handlowych było w 2018 r. 954 (o 159 mniej niż w 2017 r.). Wśród nich 114 to spółki z udziałem kapitału zagranicznego.

Tabela 1 Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON według klas wielkości w Lesznie w latach 2009-2018

Zatrudnienie	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ogółem	8 752	8 806	8 697	8 882	8 988	8 965	9 015	8 989	9 036	8 892
0-9	8 209	8 283	8 174	8 355	8 475	8 467	8 512	8 487	8 524	8 445
10-49	431	414	415	417	407	395	402	403	413	364
50-249	98	95	95	97	94	91	89	87	87	72
250 i więcej	14	12	13	13	12	12	12	12	12	11

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 2 Podmioty gospodarcze według klas wielkości w Lesznie w roku 2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Struktura firm według liczby zatrudnionych osób kształtowała się podobnie, jak w latach poprzednich, co widać w tabeli nr 1. Dominują firmy mikro zatrudniające do 9 osób – stanowią 94,97 proc. wszystkich firm (wykres nr 2).

Biorąc pod uwagę formę własności firm widoczna jest bardzo duża przewaga liczby firm prywatnych (8 620) nad podmiotami sektora publicznego - 201 podmiotów.

Tabela 2 Podmioty gospodarcze według sektora własności i sekcji PKD 2007 w Lesznie w roku 2018*

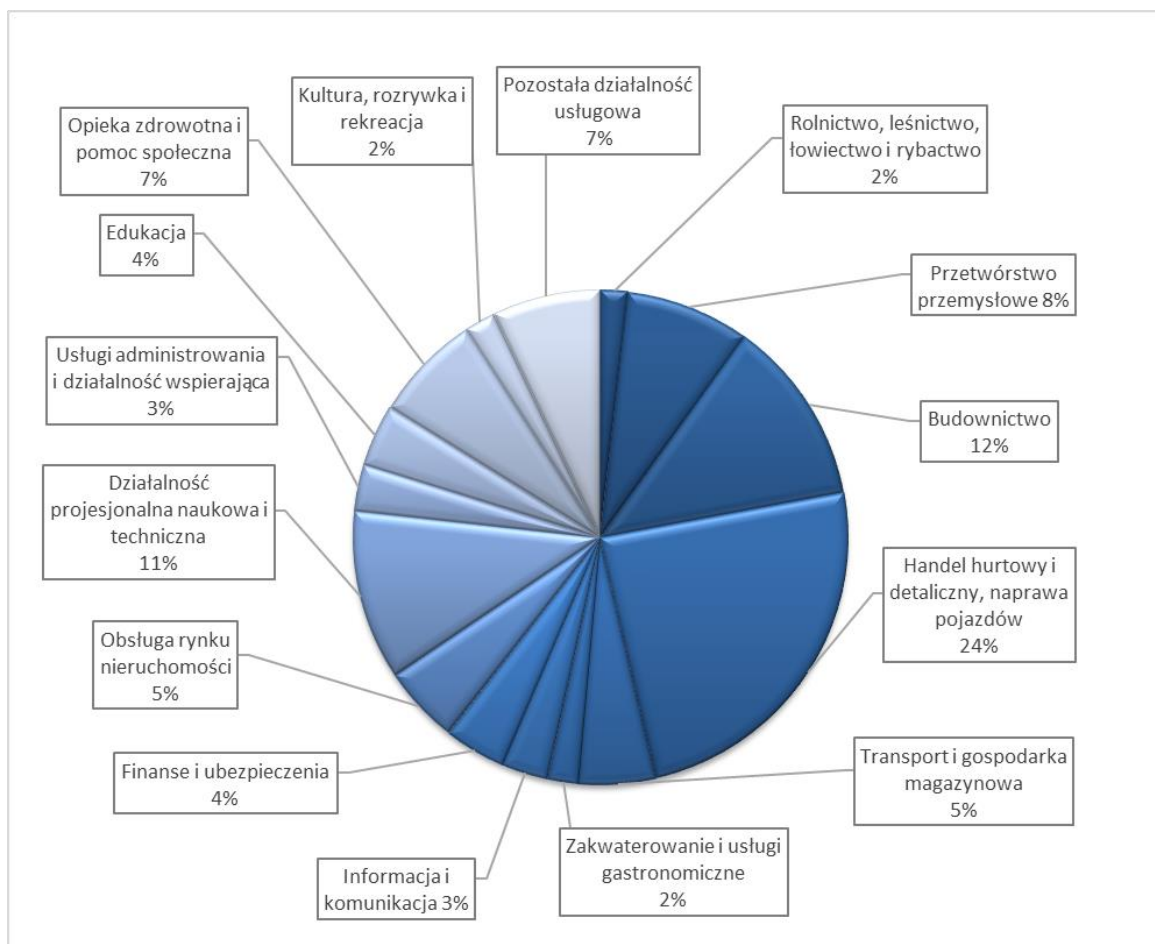
	Ogółem podmioty	Sektor publiczny	Sektor prywatny
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	162	0	162
Górnictwo i wydobywanie	14	0	13
Przetwórstwo przemysłowe	675	0	670
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	10	1	9
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	23	3	20
Budownictwo	1 108	2	1 097
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	2 114	2	2 102
Transport i gospodarka magazynowa	426	2	420
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	219	2	215
Informacja i komunikacja	248	0	247
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	317	0	315
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	462	86	367
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1 015	1	1 003
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	240	2	236
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	21	15	6
Edukacja	376	70	306
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	641	5	635
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	220	10	209
Pozostała działalność usługowa	588	0	587
Organizacje i zespoły eksterytorialne	1	0	1
Ogółem	8 880	201	8 620

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

* Nie są prezentowane wszystkie formy prawne podmiotów, dlatego dane liczbowe nie sumują się na sektor ogółem. W związku z wprowadzonymi od 1 grudnia 2014 r. zmianami przepisów prawnych regulujących sposób zasilania rejestru REGON

informacjami o podmiotach podlegających wpisowi do Krajowego Rejestru Sądowego, od danych według stanu na 31 grudnia 2014 r. istnieje możliwość wystąpienia w rejestrze REGON niewypełnionych pozycji dotyczących przewidywanej liczby pracujących, adresu siedziby/zamieszkania, rodzaju przeważającej działalności oraz formy własności. W związku z powyższym dane naliczone z rejestru REGON według ww. informacji mogą nie sumować się na liczbę ogółem prezentowaną w danej podgrupie.

Wykres 3 Podmioty gospodarcze według sekcji PKD w Lesznie w 2018 r.

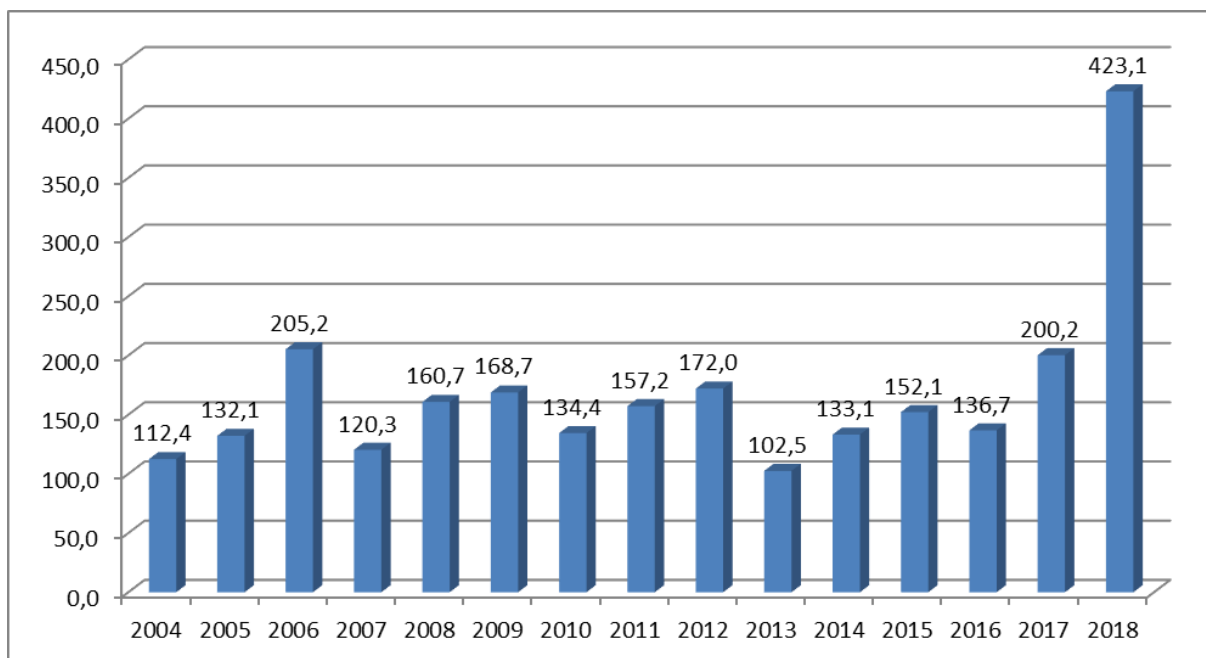
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Najwięcej firm, 24 proc. ogółu, należy do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”. Drugą co do wielkości grupą są firmy zajmujące się budownictwem, stanowiące 12 procent. Podmioty zajmujące się działalnością profesjonalną, naukową i techniczną stanowią 11 proc., natomiast w przetwórstwie przemysłowym działa 8 proc. wszystkich podmiotów (wykres 3). W ostatnich latach struktura firm według sekcji była podobna.

I.2. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach

(dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób)

Wielkość nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw jest wskaźnikiem ich kondycji finansowej oraz tendencji rozwojowych.

Wykres 4 Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w Lesznie w latach 2004-2018 (w mln zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

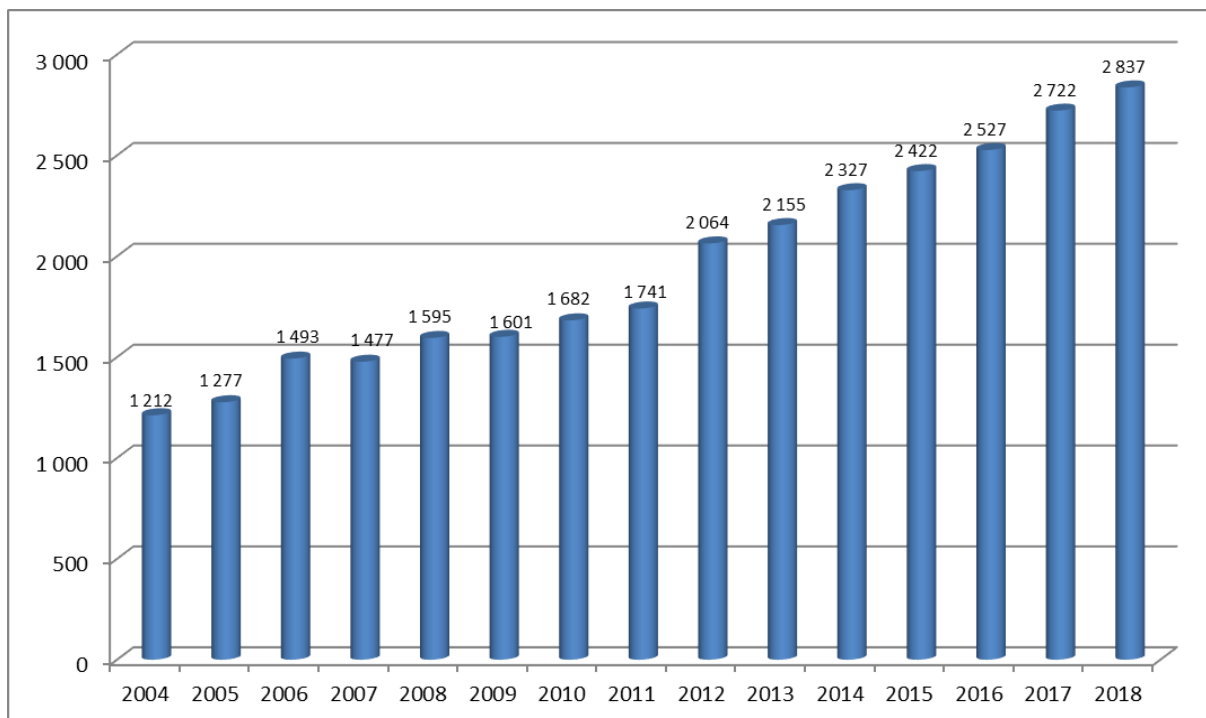
Analizując wielkość środków finansowych inwestowanych w leszczyńskich firmach należy stwierdzić, że po okresie wzrostu nakładów w latach 2010-2012 w roku 2013 nastąpił widoczny spadek – o 69,5 mln zł, natomiast w 2014 roku ponowny wzrost – o 30,6 mln zł. W 2015 r. nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w Lesznie ponownie wzrosły i wyniosły 152,1 mln zł. Natomiast w 2016 r. ich wysokość spadła do poziomu 136,7 mln. W 2017 r. odnotowano duży wzrost nakładów inwestycyjnych w leszczyńskich przedsiębiorstwach, które kształtowały się na poziomie 200,2 mln zł. W 2018 r. nakłady inwestycyjne wzrosły ponad dwukrotnie w stosunku do roku poprzedniego i wyniosły aż 423,1 mln zł.

I.3. Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach

(dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób)

Poniesione w przedsiębiorstwach nakłady inwestycyjne przyczyniają się do wzrostu wartości środków trwałych.

Wykres 5 Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach w Lesznie w latach 2004-2018 (w mln zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach w ostatnich latach wzrastała. W 2018 r. w przedsiębiorstwach zatrudniających powyżej 9 osób wyniosła 2 837 mln zł i była o 115 mln zł wyższa niż w roku poprzednim.

I.4. Fundusz Poręczeń Kredytowych

Leszczyńscy przedsiębiorcy korzystają z poręczeń kredytowych udzielanych przez Samorządowy Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Gostyniu. Leszno jest udziałowcem Funduszu – posiada 130 udziałów o łącznej wartości 1 300 000,00 zł, co stanowi 7,92 proc. udziałów.

Tabela 3 Poręczenia udzielone przez Samorządowy Fundusz Poręczeń Kredytowych

Samorządowy Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Gostyniu	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018

Kwota udzielonych poręczeń w zł	3 515 300	3 381 620	4 280 420	3 778 010	1 054 753	1 855 100	2 225 000	1 688 300	2 746 820
Ilość poręczeń udzielonych w SFPK	28	30	34	25	16	16	15	18	18
Średnia kwota poręczenia	125 546	112 721	125 895	151 120	65 922	115 943	148 333	93 794	152 601

Źródło: Samorządowy Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. w Gostyniu

W latach 2009-2012 zainteresowanie firm korzystaniem z tej formy wsparcia znacznie wzrosło. Od 2013 r. spada zarówno liczba firm, które korzystały z poręczenia, jak również kwota poręczenia. W 2018 r. liczba udzielonych poręczeń wyniosła 18, natomiast kwota udzielonych poręczeń wrosła do poziomu 2 746 820 zł.

I.5. Turystyka

O atrakcyjności turystycznej miasta świadczy liczba odwiedzających go turystów. Leszno przyciąga turystów głównie walorami kulturowymi oraz bogatym zapleczem sportowo-rekreacyjnym umożliwiającym korzystanie z różnorodnych form wypoczynku. Leszno jako centrum regionu ciekawego pod względem krajobrazowym i przyrodniczym stanowi doskonałą bazę wypadową oferującą 195 miejsc noclegowych w 4 obiektach zakwaterowania.

Tabela 4 Korzystający z noclegów oraz udzielone noclegi w Lesznie w roku 2018

Rodzaje obiektów	Korzystający z noclegów w os.*		Udzielone noclegi w szt.**	
	Ogółem	Turyści zagraniczni	Ogółem	Turystom zagranicznym
Obiekty ogółem (hotele, motele, pensjonaty, domy wycieczkowe, pozostałe)	11 357	1 982	17 245	3 923

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

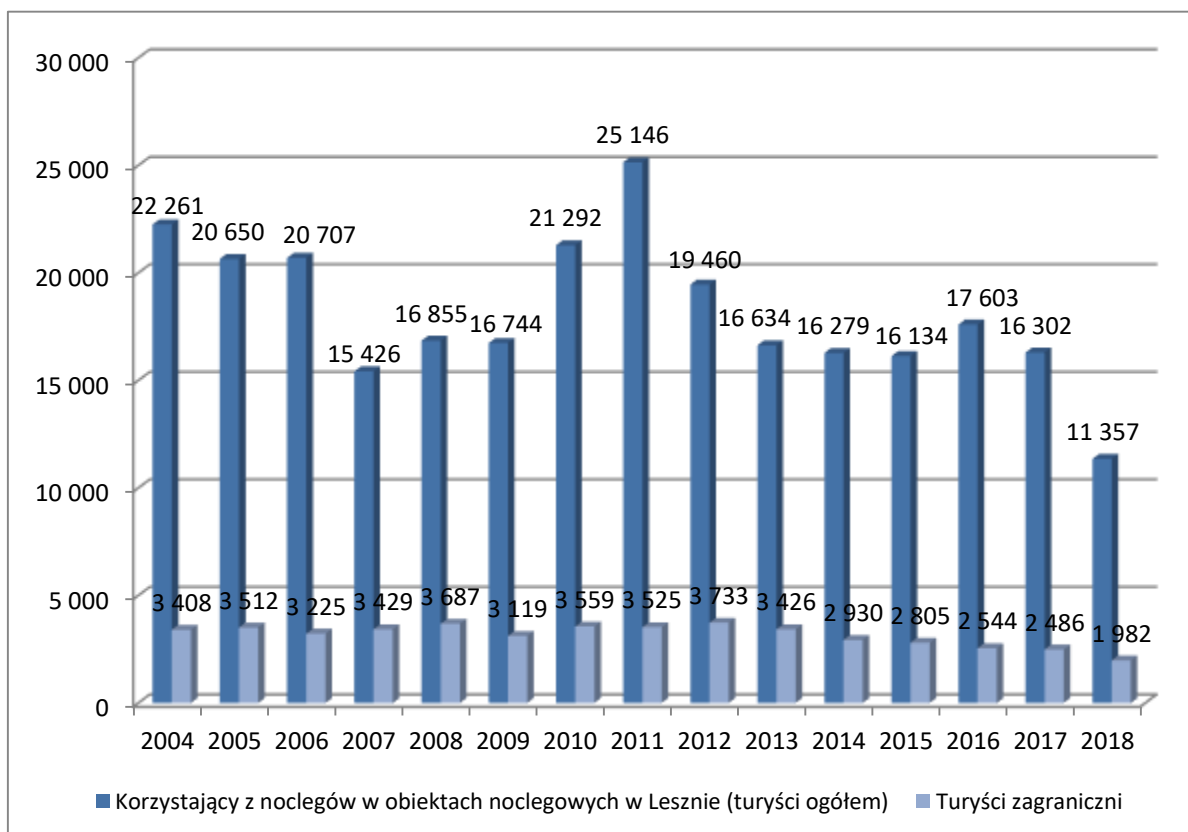
*Korzystający z noclegów – liczba osób wynajmujących pokoje

Wynajęte pokoje – liczba pokoi wynajętych przez osoby korzystające z noclegów (w tym pokoje wieloosobowe)

**Udzielone noclegi – noclegi udzielone osobom korzystającym z noclegów (w tym pobyty kilkudniowe)

Po dużym wzroście w 2011 r. liczby osób korzystających z noclegów, w kolejnych latach ich liczba spadała, aby w 2015 roku osiągnąć poziom 16 134 osób. W 2016 r. odnotowano wzrost liczby korzystających z noclegów w leszczyńskich obiektach noclegowych – wyniosła ona 17 603 osoby, natomiast w 2018 r. spadła do poziomu 11 357. Pokazane jest to na poniższym wykresie.

Wykres 6 Korzystający z noclegów w obiektach noclegowych w Lesznie (w tym turyści zagraniczni) w Lesznie w latach 2004-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

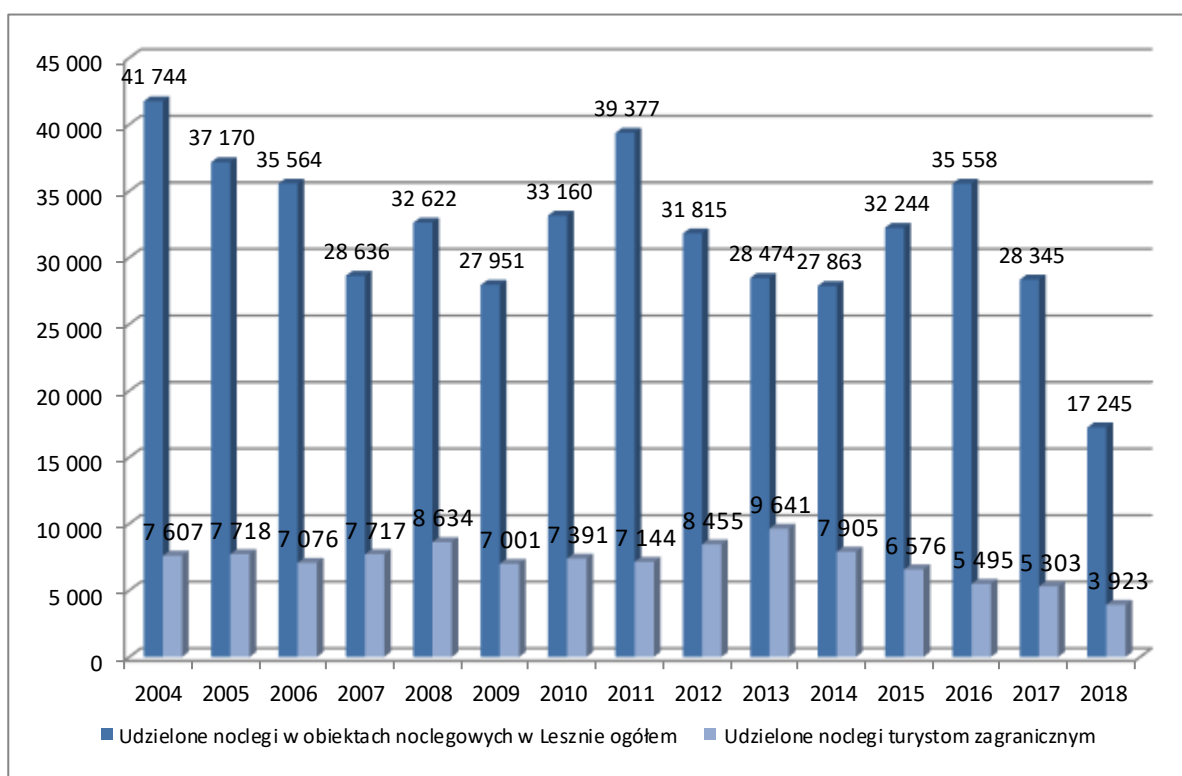
Poniższa tabela przedstawia procentowy udział turystów zagranicznych w ogólnej liczbie osób korzystających z noclegów w Lesznie w latach 2005-2018. Widać, że w analizowanym okresie udział ten był najwyższy w latach 2007-2008. W 2018 roku turyści zagraniczni stanowili 17 proc. wszystkich osób korzystających z noclegów w Lesznie.

Tabela 5 Udział turystów zagranicznych w korzystających z noclegów ogółem w Lesznie w latach 2005-2018 (w procentach)

Udział turystów zagranicznych w korzystających z noclegów ogółem w Lesznie (w procentach)													
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
17	16	22	22	19	17	14	19	21	18	17	14	15	17

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 7 Udzielone noclegi w obiektach noclegowych w Lesznie w latach 2004-2018

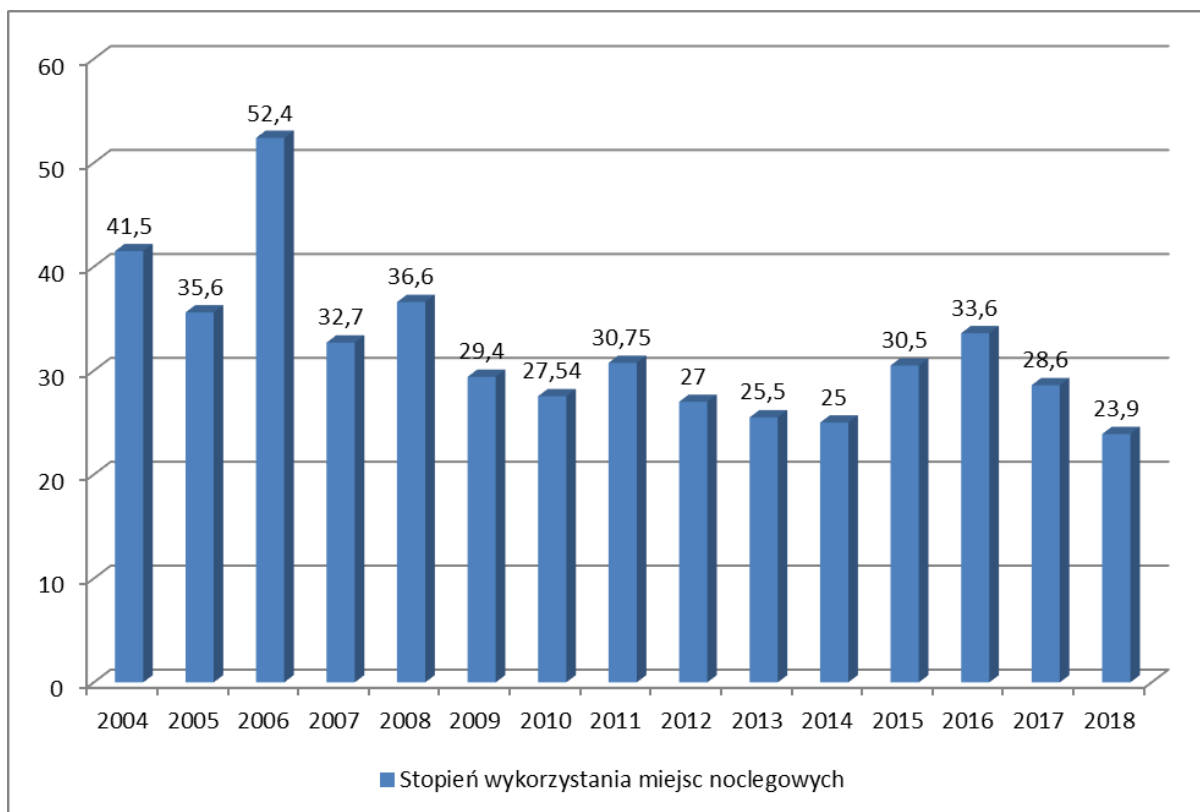

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2018 r. w Lesznie udzielono 17 245 noclegów. W porównaniu z rokiem 2017 nastąpił spadek o 11 100 noclegów. Spadła również liczba noclegów udzielonych turystom zagranicznym – w 2018 r. wyniosła ona 3 923, a więc o 1 380 mniej niż rok wcześniej.

W 2018 roku stopień wykorzystania miejsc noclegowych spadł w porównaniu do poprzedniego roku i wyniósł 23,9 proc. (wykres 8).

Wykres 8 Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w Lesznie w latach 2004-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

II. KAPITAŁ LUDZKI

Termin „kapitał ludzki” jest pojęciem oznaczającym zasób wiedzy, umiejętności oraz potencjału zawartego w każdym człowieku i w społeczeństwie jako całości, określającym zdolności do pracy, adaptacji do zmian w otoczeniu oraz możliwości tworzenia nowych rozwiązań. W ramach analizy kapitału ludzkiego w Lesznie prezentujemy następujące zagadnienia:

- demografia,
- edukacja,
- rynek pracy,
- płace.

II.1. Demografia

W 2018 r. w Lesznie mieszkało 63 952 osób. W porównaniu z 2017 rokiem liczba ludności spadła o 245 osób.

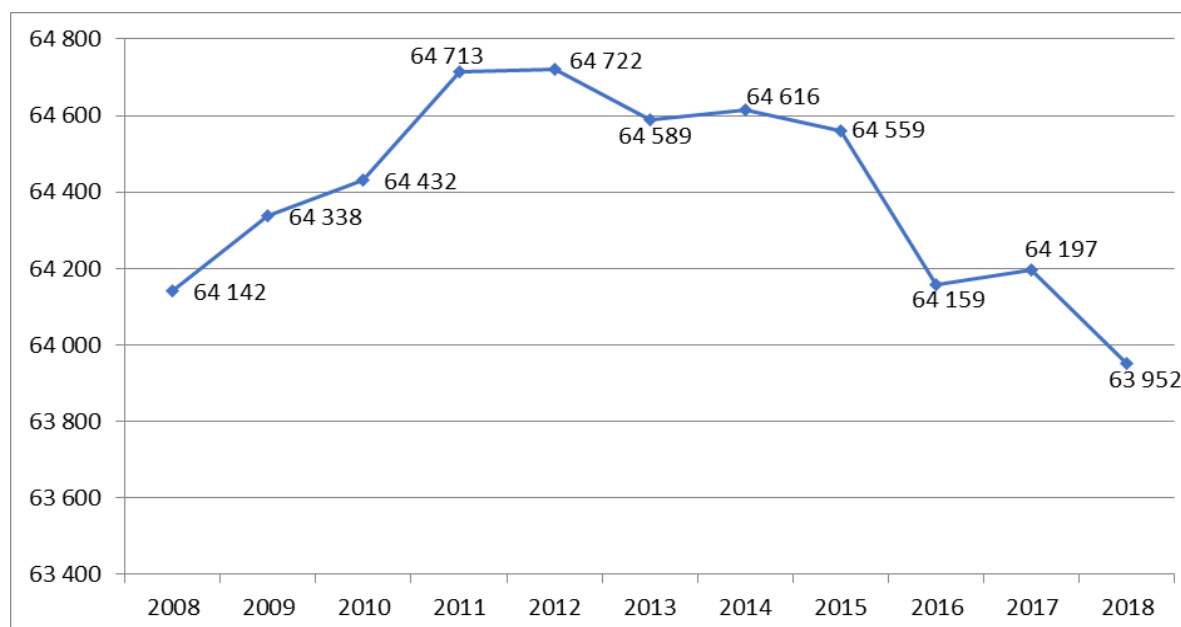
W strukturze mieszkańców Leszna według płci dominują kobiety. W 2018 r., podobnie jak w rok wcześniej, współczynnik feminizacji wynosił 109 osób. Na 1 km² powierzchni miasta przypadało 2 007 osób.

Tabela 6 Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania oraz według płci w Lesznie w latach 2008-2018

Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ogółem	64 142	64 338	64 432	64 713	64 722	64 589	64 616	64 559	64 159	64 197	63 952
Mężczyźni	30 481	30 559	30 616	30 885	30 875	30 877	30 876	30 880	30 716	30 759	30 654
Kobiety	33 661	33 779	33 816	33 828	33 847	33 712	33 740	33 679	33 443	33 438	33 298

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 9 Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania w Lesznie w latach 2008-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Biorąc pod uwagę wyniki Spisu Powszechnego uzyskane w 2011 r. Główny Urząd Statystyczny opracował prognozę liczby ludności do 2050 r. (tabela 7).

Tabela 7 Prognoza liczby ludności Leszna w latach 2020-2050 według płci

	Prognoza liczby ludności Leszna w latach według płci			
	2020	2030	2040	2050
Ogółem	63 504	60 889	57 251	53 430
Mężczyźni	30 197	28 769	27 039	25 372
Kobiety	33 307	32 120	30 212	28 058

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Według prognoz liczba ludności Leszna będzie spadać. Wyniki prognozy dla Polski wskazują, że w perspektywie najbliższych lat, tzw. horyzontu prognozy (do 2050 r.), liczba ludności Polski będzie systematycznie zmniejszać się, przy czym tempo tego spadku będzie coraz wyższe wraz z upływem czasu. Przewiduje się, że w 2030 r. liczba ludności Polski wyniesie – 37 185 073 tys., natomiast w 2050 roku – 33 950 569 tys.

II.1.1. Przyrost naturalny

Przyrost naturalny określany jest jako różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów ogółem. W 2018 r. w Lesznie wyniósł on 0,8 promila i był niższy o 1,4 promila w porównaniu do roku poprzedniego. Przyrost naturalny w Polsce w 2018 r. kształtował się na poziomie -0,7 promila. W poniższej tabeli zaprezentowano dane dotyczące wielkości przyrostu naturalnego w Lesznie na przestrzeni ostatnich lat, począwszy od roku 2001, a także dane na temat liczby zawieranych małżeństw, rozwodów, urodzeń oraz zgonów.

Tabela 8 Demografia w Lesznie w latach 2001-2018

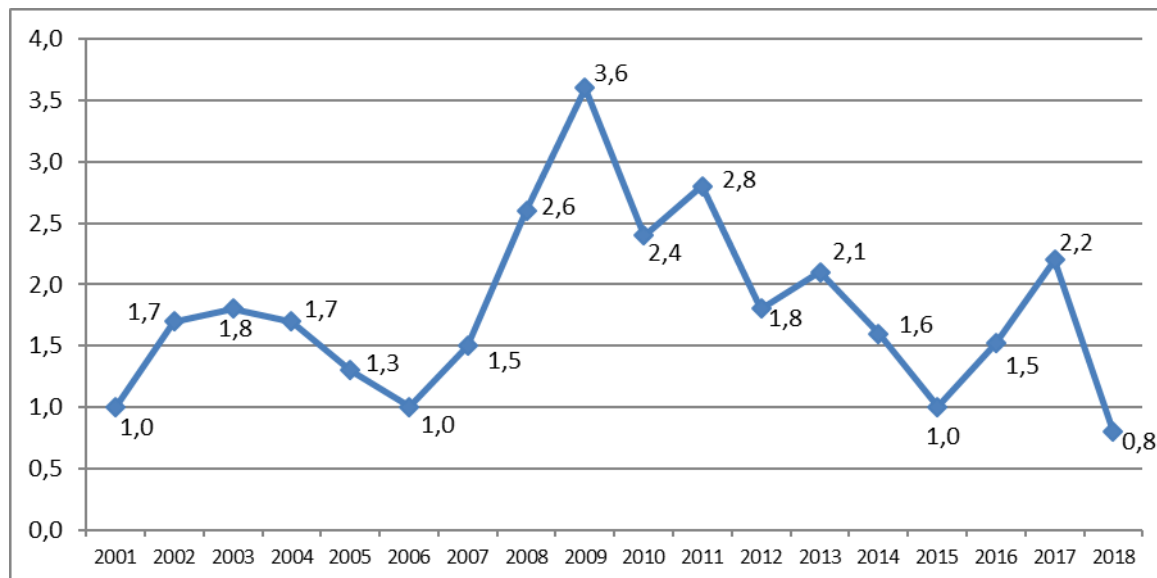
Demografia w Lesznie						
Lata	Małżeństwa	Rozwody	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny	Przyrost naturalny na tys. mieszkańców
2001	356	118	583	523	60	1
2002	344	132	574	467	107	1,7
2003	371	138	635	522	113	1,8
2004	342	159	601	496	105	1,7
2005	370	183	652	570	82	1,3
2006	380	185	634	568	66	1

2007	459	153	633	538	95	1,5
2008	421	188	733	566	167	2,6
2009	445	174	798	569	229	3,6
2010	387	152	747	594	153	2,4
2011	337	129	694	509	185	2,8
2012	338	180	672	554	118	1,8
2013	301	134	649	516	133	2,1
2014	288	142	647	541	106	1,6
2015	296	177	615	549	66	1,0
2016	308	129	650	552	98	1,5
2017	310	174	730	591	139	2,2
2018	329	165	657	608	49	0,8

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W 2018 roku liczba zawartych w Lesznie małżeństw wyniosła 329, a więc o 19 więcej niż rok wcześniej. Liczba urodzeń spadła z 730 w 2017 r. do 657 w 2018 r., czyli o 73. W 2018 r. zmarło 608 osób, czyli o 17 więcej niż w poprzednim roku. Przyrost naturalny w 2018 r. spadł w porównaniu do roku 2017 i wynosił 0,8 promila.

Wykres 10 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w Lesznie w latach 2001-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

II.1.2. Migracje

Migracje to przemieszczanie się ludności między różnymi miejscami zamieszkania. Migracje wewnętrzne oznaczają zmianę miejsca zamieszkania w granicach Polski, natomiast migracje zewnętrzne to ruch ludności między Polską, a innymi krajami. Saldo migracji stanowi różnicę między liczbą ludności napływającej, a liczbą ludności odpływającej z danego miejsca.

Migracje wewnętrzne

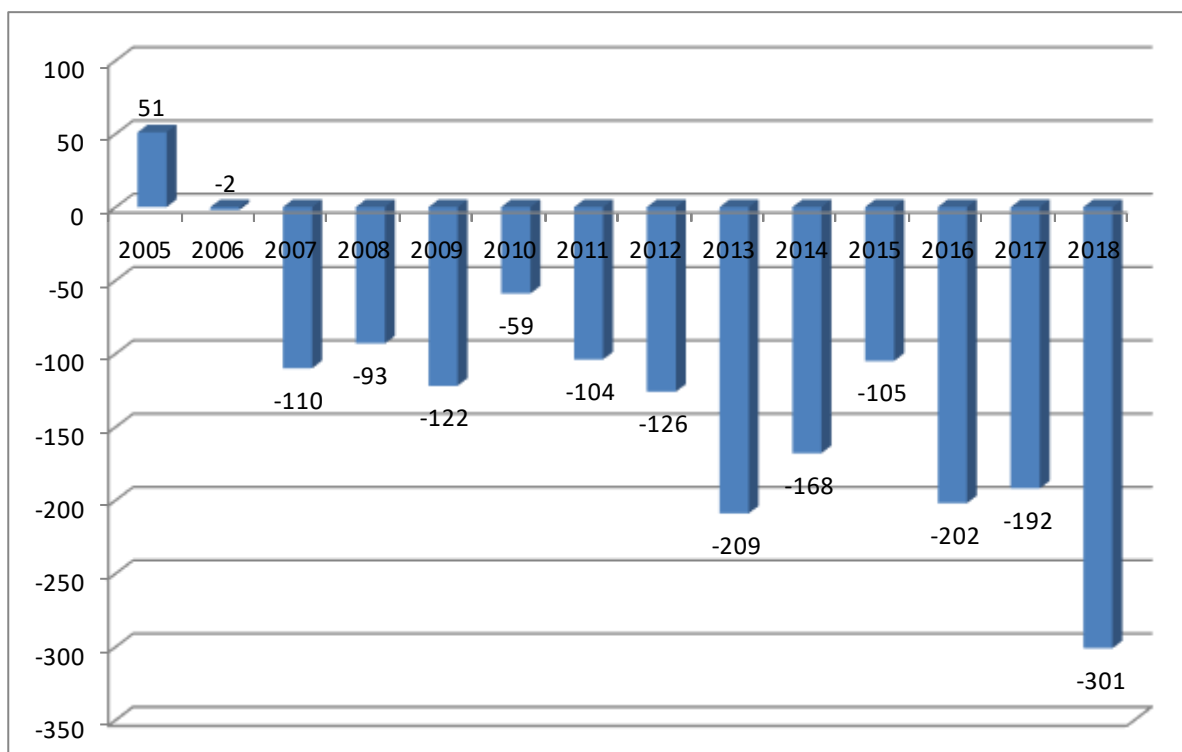
Tabela 9 Migracje w ruchu wewnętrznym w Lesznie w latach 2000-2018

Migracje w Lesznie			
Lata	Saldo migracji wewnętrznych	Odpływ (wymeldowania w ruchu wewnętrznym)	Napływ (zameldowania w ruchu wewnętrznym)
2000	84	590	674
2001	274	547	819
2002	6	595	601
2003	-47	741	694
2004	6	700	706
2005	51	675	726
2006	-2	795	793
2007	-110	864	754
2008	-93	787	694
2009	-122	786	664
2010	-59	756	697
2011	-104	758	654
2012	-126	722	596
2013	-209	828	619
2014	-168	733	565
2015	-105	734	629
2016	-202	783	581
2017	-192	763	571
2018	-301	853	552

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 11 Saldo migracji wewnętrznych w Lesznie w latach 2005-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Od roku 2006 utrzymuje się w Lesznie ujemne saldo migracji wewnętrznych. W 2018 r. wymeldowało się z Leszna w ruchu wewnętrznym 301 osób więcej niż się zameldowało. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba ta jest większa o 109 osób.

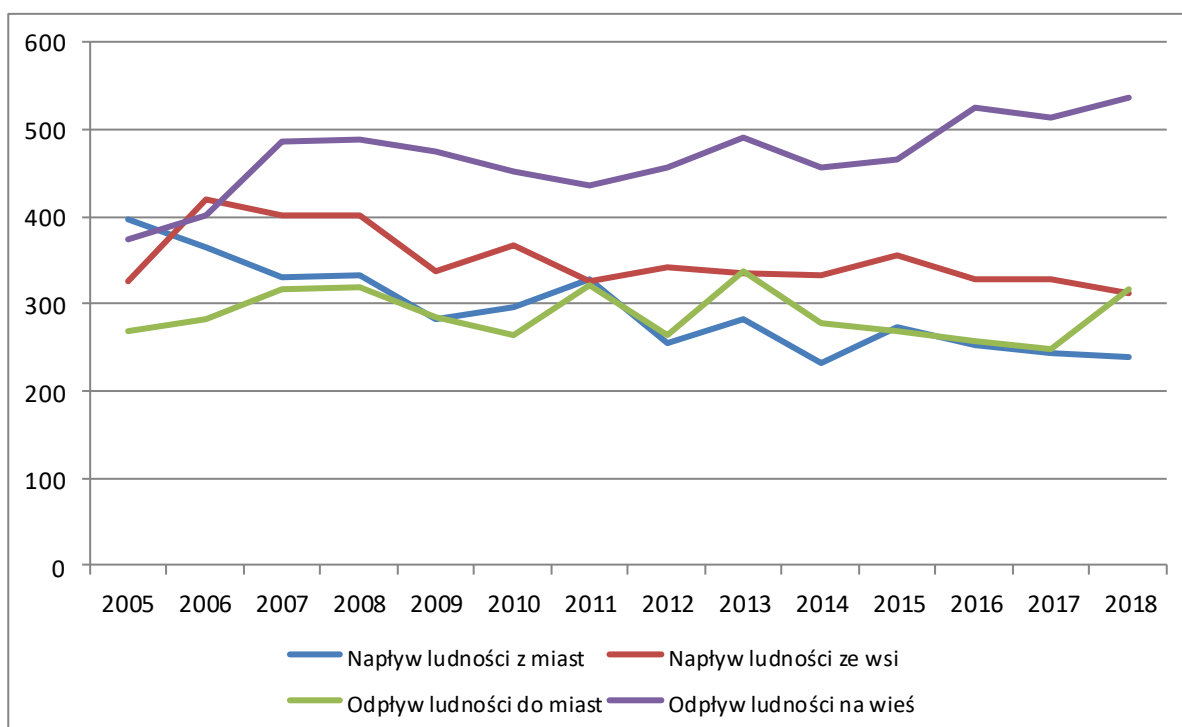
Tabela 10 Kierunki migracji wewnętrznych w Lesznie w latach 2006-2018

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Napływ ludności z miast	364	331	332	283	296	328	254	283	232	273	252	243	240
Napływ ludności ze wsi	419	401	402	338	368	326	342	336	333	356	329	328	312
Odływ ludności do miast	282	318	319	284	264	322	265	337	277	268	257	249	316
Odływ ludności na wieś	402	487	488	474	453	436	457	491	456	466	526	514	537

Źródło: Główny Urząd Statystyczny w Poznaniu

W ostatnich latach na stosunkowo wysokim poziomie utrzymuje się liczba osób wymeldowujących się z Leszna na wieś. W 2018 r. było to 537 osób. Odpływ ludności z Leszna na wieś jest odzwierciedleniem ogólnopolskiej tendencji osiedlania się na przedmieściach miast.

Wykres 12 Kierunki migracji wewnętrznych z/do Leszna w latach 2005-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Migracje zewnętrzne

Rok 2006 był wyjątkowy pod względem rekordowo wysokiej liczby wymeldowań za granicę. W kolejnych latach liczba stałych wymeldowań za granicę była zdecydowanie niższa. W 2014 roku liczba wymeldowujących się za granicę wyniosła 31 osób, natomiast w 2016 r. 43 osoby.

W latach 2007-2012 wystąpiła stosunkowo duża liczba zameldowań w Lesznie osób z zagranicy (być może są to osoby, które wróciły z emigracji). W 2017 roku z zagranicy zameldowało się w Lesznie 18 osób, natomiast w 2018 r. 19 osób.

Tabela 11 Migracje w ruchu zewnętrznym w Lesznie w latach 2006-2018

Kierunek migracji	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Zameldowania z zagranicy	10	22	14	43	33	33	29	24	22	0*	16	18	19
Wymeldowania za granicę	111	59	42	28	39	55	43	63	31	0*	43	34	43
Saldo migracji zagranicznych	-101	-37	-28	15	-6	-22	-14	-39	-9	0*	-27	-16	-24

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

*brak danych GUS dot. migracji zewnętrznych za rok 2015

II.1.3. Ludność według wieku

Tabela 12 Struktura wiekowa mieszkańców Leszna w latach 2015-2018

Wiek	2015	2016	2017	2018	2018	
					Mężczyźni	Kobiety
0 – 4 lat	3 299	3 230	3 279	3 243	1 703	1 540
5 - 9	3 511	3 521	3 536	3 446	1 791	1 655
10 - 14	3 000	3 016	3 097	3 187	1 628	1 559
15 - 19	3 259	3 186	3 098	3 071	1 542	1 529
20 - 24	3 654	3 454	3 388	3 269	1 678	1 591
25 - 29	4 541	4 310	4 087	3 948	2 049	1 899
30 - 34	5 662	5 469	5 223	4 864	2 479	2 385
35 - 39	5 411	5 353	5 430	5 414	2 714	2 700
40 - 44	4 596	4 726	4 871	5 014	2 486	2 528
45 - 49	3 728	3 816	3 979	4 107	2 025	2 082
50 - 54	3 891	3 729	3 632	3 621	1 765	1 856
55 - 59	4 677	4 472	4 229	4 029	1 859	2 170
60 - 64	4 827	4 859	4 903	4 782	2 147	2 635
65 - 69	4 413	4 370	4 358	4 441	1 895	2 546
70 i więcej	6 090	6 648	7 087	7 516	2 893	4 623

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W wyniku wyżu demograficznego z przełomu lat 70 i 80-tych obecnie najliczniej reprezentowana jest grupa wiekowa z przedziału wieku 35-44 lata. Wyż demograficzny występuje również w grupie osób w wieku 60-69 lat. W ostatnich latach widoczne jest przesuwanie się wyżów do kolejnych przedziałów wiekowych.

II.1.4. Struktura społeczno-zawodowa

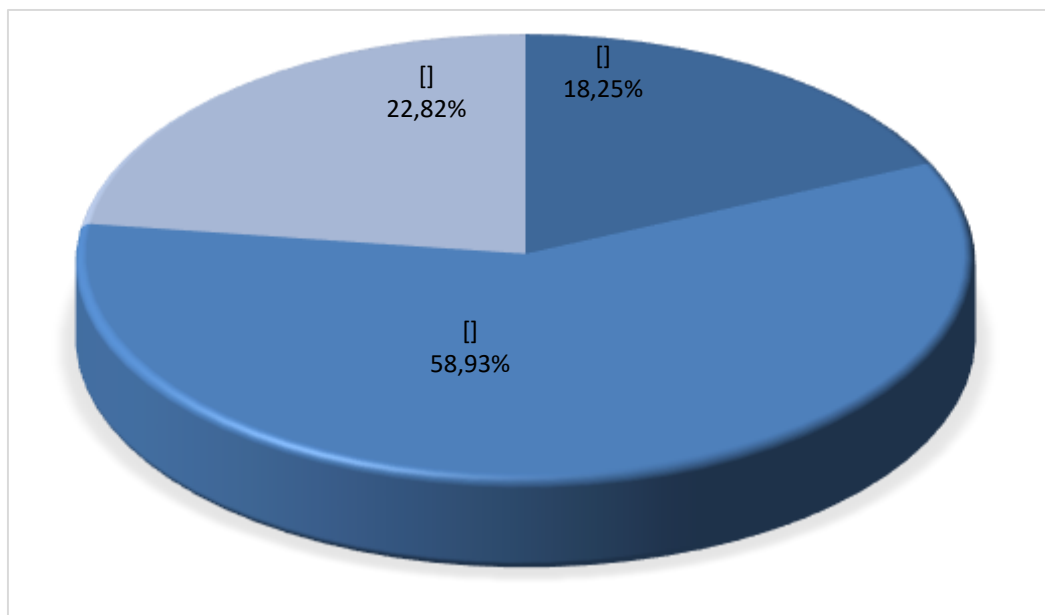
Struktura społeczno-zawodowa mieszkańców określa udział poszczególnych grup mieszkańców według wieku zdolności do pracy. Wiek produkcyjny dotyczy kobiet od 18 do 59 roku życia, natomiast dla mężczyzn jest to przedział od 18 do 64 lat.

Tabela 13 Struktura społeczno-zawodowa mieszkańców Leszna w 2018 r.

Wiek przedprodukcyjny (0-17 lat)	Wiek produkcyjny (18-59/64 lata)	Wiek poprodukcyjny (powyżej 64 lat)
11 672	37 688	14 592

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 13 Ludność Leszna w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w roku 2018

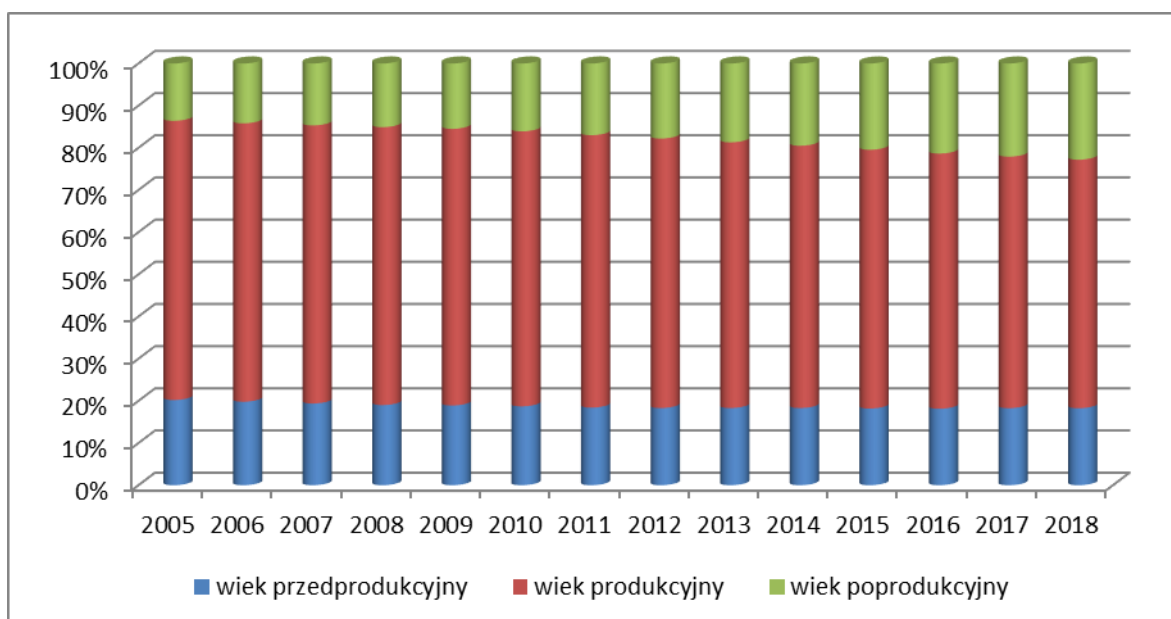

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W Lesznie osoby w wieku produkcyjnym stanowią 58,93 proc. ogółu mieszkańców. Ludność w wieku przedprodukcyjnym to 18,25 proc. ogółu Leszczynian,

a poprodukcyjnym 22,82 proc. ludności (wykres 14). Analizując grupę osób w wieku produkcyjnym rozróżnić można osoby w wieku mobilnym i niemobilnym. Wiek mobilny obejmuje osoby w przedziale wieku 18-44, które są zdolne do zmiany stanowiska, miejsca pracy lub ewentualnego przekwalifikowania się. Osoby te stanowią 63,11 proc. osób w wieku produkcyjnym.

Wykres 14 Struktura ludności Leszna w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2005-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

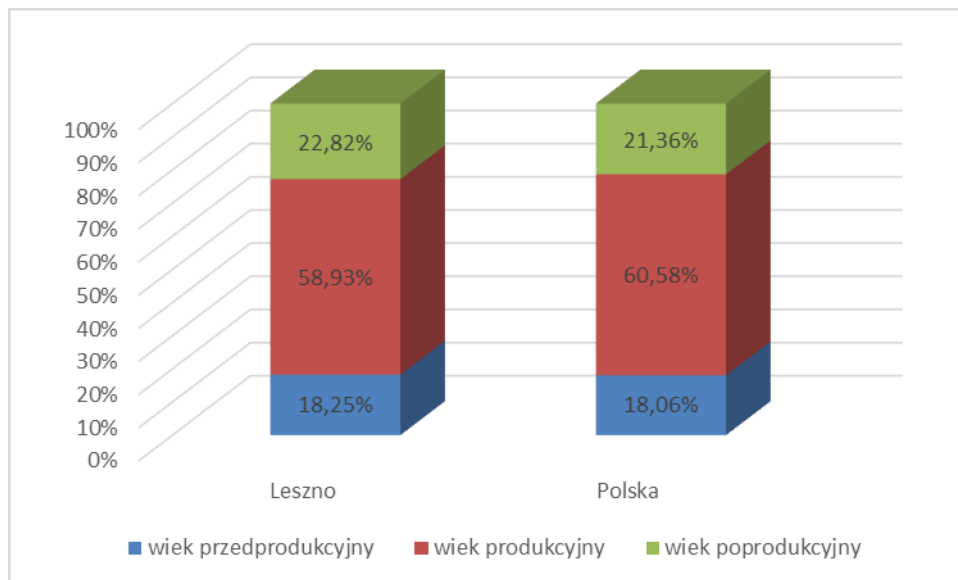
W ostatnich latach struktura społeczno-zawodowa mieszkańców Leszna wykazuje nieznaczne przesunięcia między poszczególnymi grupami. Występują niekorzystne tendencje zmian polegające na zwiększaniu się grupy osób w wieku poprodukcyjnym, a zmniejszaniu udziału osób w wieku produkcyjnym.

Wskaźnik obciążenia demograficznego, czyli liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosił w 2018 r. Lesznie 69,7 (w roku 2017 był niższy – wynosił 67,7). Dla kraju współczynnik ten był niższy i wynosił 65,1 osoby.

Przez wiele lat porównując strukturę ludności według wieku zdolności do pracy w Lesznie i Polsce, więcej było w Lesznie osób w wieku poprodukcyjnym

i produkcyjnym. Poniższy wykres przedstawia, jak kształtowała się struktura społeczno-zawodowa mieszkańców Leszna na tle Polski w 2018 r.

Wykres 15 Struktura społeczno-zawodowa mieszkańców Leszna na tle Polski w 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

II.1.5. Trwanie życia

Poniższa tabela przedstawia przeciętne dalsze trwanie życia mieszkańców Polski, Wielkopolski i podregionu leszczyńskiego, a więc średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku 0, 15, 30, 45, 60, 65 lat przy założeniu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

Tabela 14 Przeciętne dalsze trwanie życia ludności Polski, Wielkopolski i podregionu leszczyńskiego według płci w 2018 r.

Jednostka terytorialna	mężczyźni						kobiety					
	w wieku lat											
	0	15	30	45	60	65	0	15	30	45	60	65
Polska	73,8	59,3	44,9	31,1	19,1	15,8	81,7	67,1	52,3	37,8	24,2	20,1
Wielkopolska	74,0	59,5	45,0	31,0	18,8	15,5	81,3	66,7	51,9	37,3	23,8	19,8
Podregion leszczyński	74,0	59,5	45,0	31,0	18,7	15,4	81,0	66,5	51,7	37,1	23,5	19,4

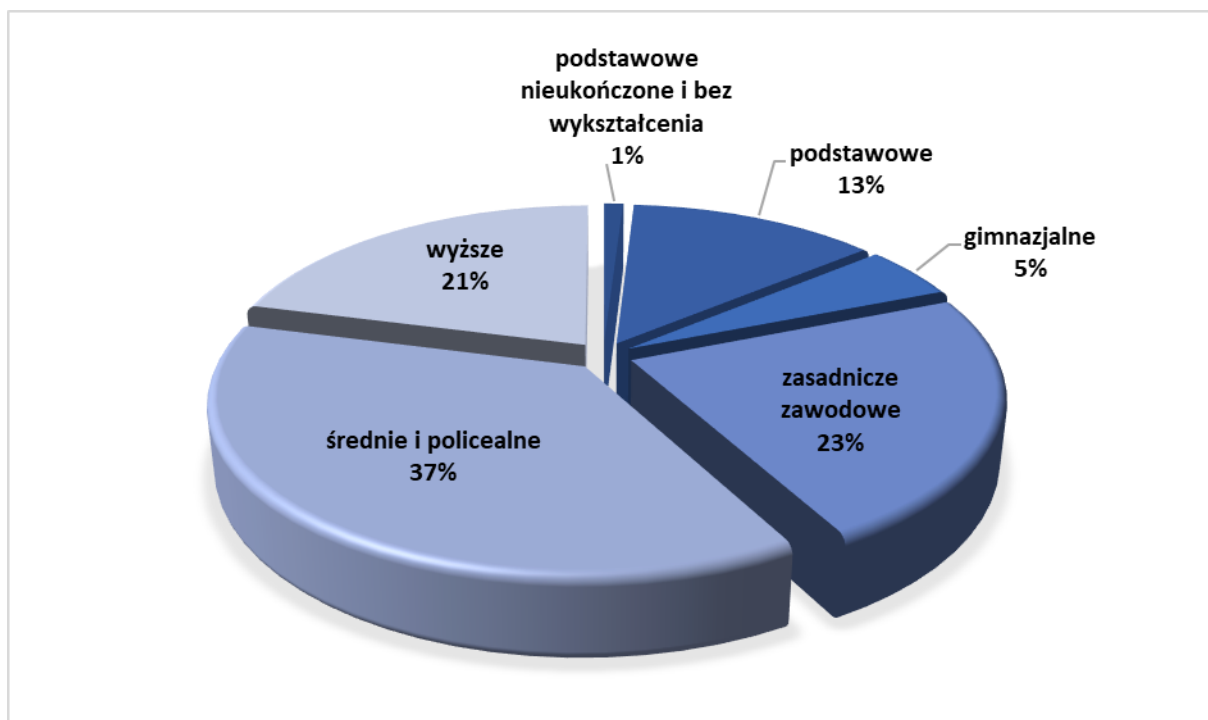
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Dla osób urodzonych w 2018 r. przeciętne trwanie życia w Polsce szacuje się na 73,8 lat dla mężczyzn oraz 81,7 dla kobiet. W Wielkopolsce mężczyźni będą żyć trochę dłużej niż średnia krajowa – 74,0 lat, a kobiety nieco krócej - 81,3 lat. Dla miast podregionu leszczyńskiego – trwanie życia dla mężczyzn szacuje się na 74,0 lat, a dla kobiet na 81,0 lat.

II.1.6. Ludność według wykształcenia

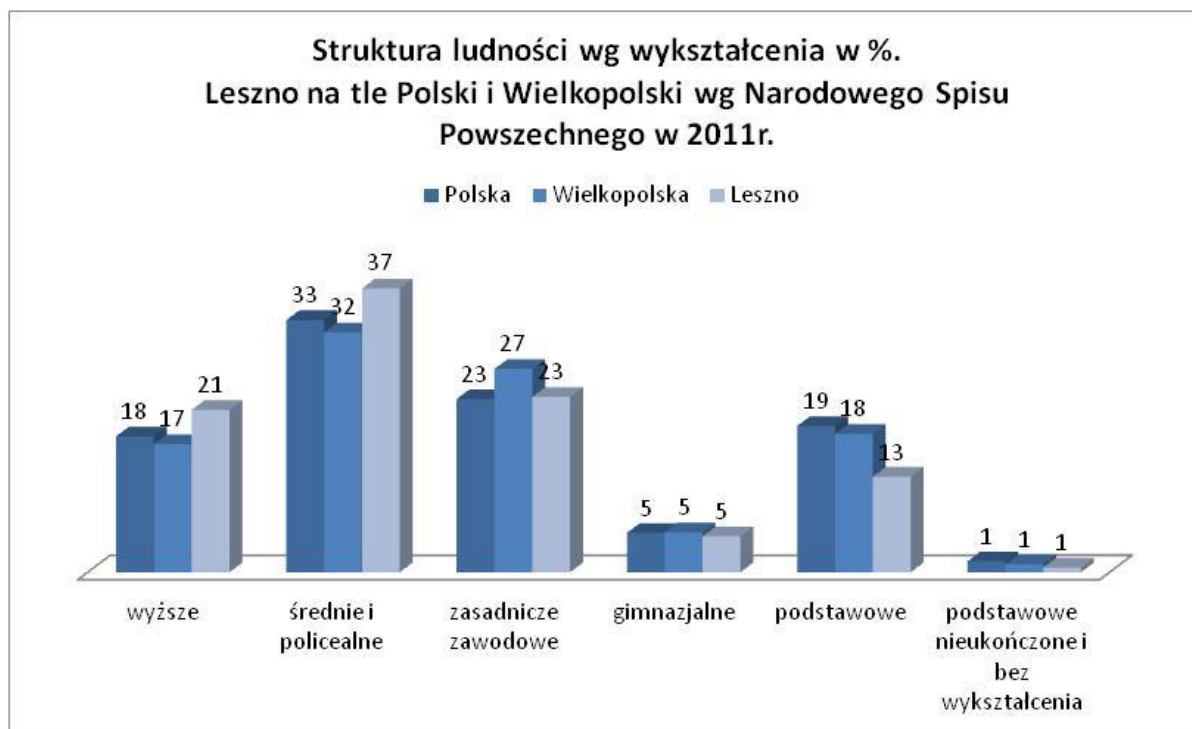
Na jakość kapitału ludzkiego miasta wpływa wykształcenie jego mieszkańców. Informacje dotyczące wykształcenia pochodzą z Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2011 roku. Porównując strukturę z ostatnich dwóch spisów widoczny jest duży wzrost udziału osób z wykształceniem wyższym z 13 do 21 proc. oraz spadek udziału osób z wykształceniem podstawowym i bez wykształcenia.

Wykres 16 Struktura ludności Leszna według wykształcenia w 2011 r. (dane według Narodowego Spisu Powszechnego)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Narodowy Spis Powszechny 2011 r.)

Wykres 17 Struktura ludności według poziomu wykształcenia w Lesznie na tle Wielkopolski i Polski w 2011 r.

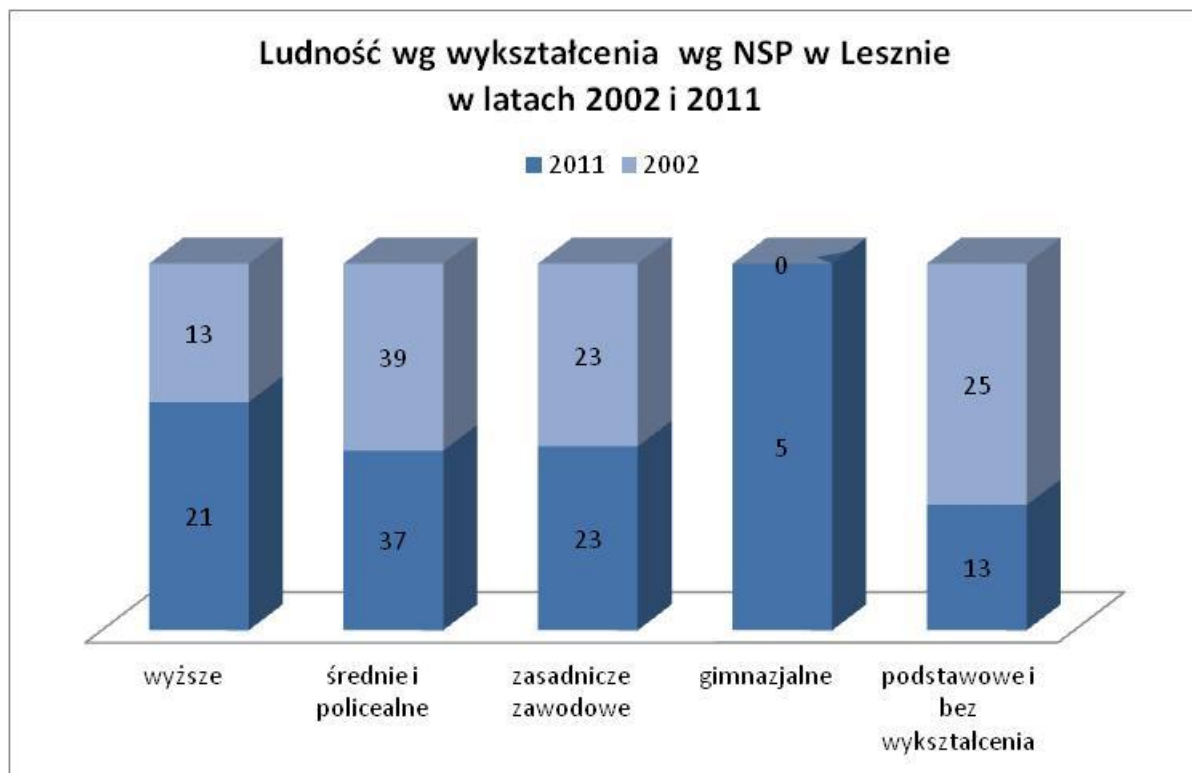
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Narodowy Spis Powszechny 2011 r.)

Zgodnie z danymi Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r., struktura mieszkańców Leszna według wykształcenia, na tle Polski i Wielkopolski przedstawia się korzystnie. Porównując odsetek osób posiadających wykształcenie wyższe w Lesznie, Wielkopolsce i Polsce, w Lesznie był on najwyższy i wynosił 21 procent, podczas gdy dla Wielkopolski i Polski wskaźnik ten wyniósł odpowiednio 17 procent i 18 procent. Ponadto, w Lesznie wyższy niż w Wielkopolsce i w kraju jest odsetek osób z wykształceniem policealnym i średnim – wynosi on 37 procent, a więc o 5 procent więcej niż w Wielkopolsce i o 4 procent więcej niż w kraju. Udział mieszkańców Leszna z wykształceniem zasadniczym zawodowym jest taki sam, jak w Polsce, natomiast niższy niż w Wielkopolsce.

Zgodnie z danymi Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 r., struktura mieszkańców Leszna według wykształcenia, na tle Polski i Wielkopolski przedstawia się korzystnie.

Wykres 18 Struktura ludności Leszna według wykształcenia w roku 2002 i 2011 – według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności

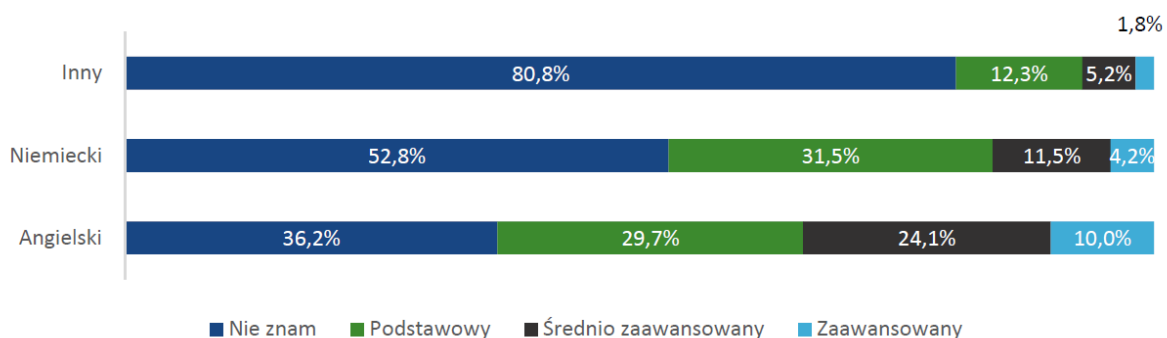

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego (Narodowy Spis Powszechny 2011 r.)

II.1.7. Znajomość języków obcych

W badaniu jakości życia w Lesznie realizowanym w październiku 2017 r. przez Instytut Badawczy IPC na zlecenie Urzędu Miasta Leszna zapytano o znajomość języków obcych. Znajomość języków obcych wśród mieszkańców Leszna zobrazowano na poniższym wykresie.

Wykres 19 Znajomość języków obcych wśród mieszkańców Leszna

Źródło: Raport z „Badania jakości życia w Lesznie”

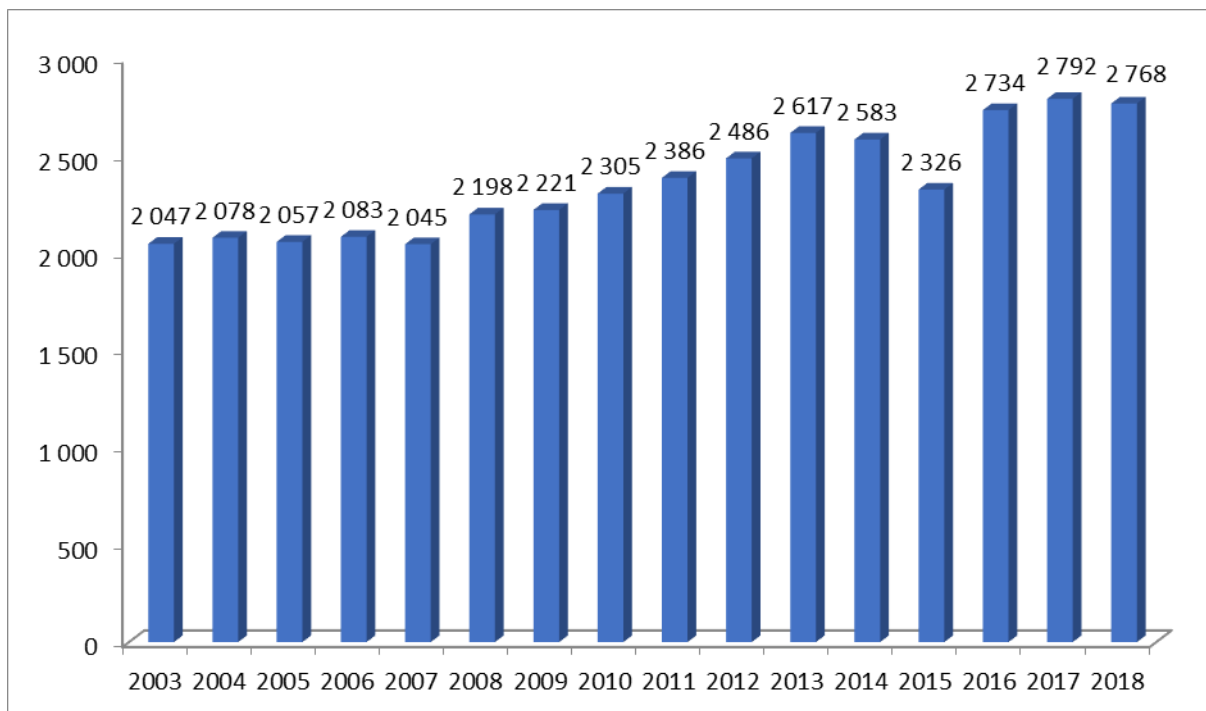
Znajomość języka angielskiego zadeklarowało ponad 60,0% mieszkańców Leszna, z czego 10,0% na poziomie zaawansowanym. Język niemiecki zna 47,2% badanych mieszkańców. Poziom zaawansowany uzyskało 4,2%. Poza tym, prawie co 5 mieszkańiec stwierdził, że zna inny język obcy niż angielski i niemiecki. Wśród tych osób najczęściej deklarowana była znajomość języka rosyjskiego (72,3%), hiszpańskiego (17,6%) i francuskiego (4,2%). Pozostałe języki wskazywane były przez trzy lub mniej ankietowanych.

II.2. Edukacja

II.2.1. Wychowanie przedszkolne

W 2018 roku na terenie miasta funkcjonowało ogółem 26 przedszkoli. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym na terenie miasta wynosiła 2 768. Poniższy wykres pokazuje, jak zmieniła się liczba dzieci w przedszkolach w ostatnich 16 latach.

Wykres 20 Liczba dzieci w przedszkolach w Lesznie w latach 2003-2018

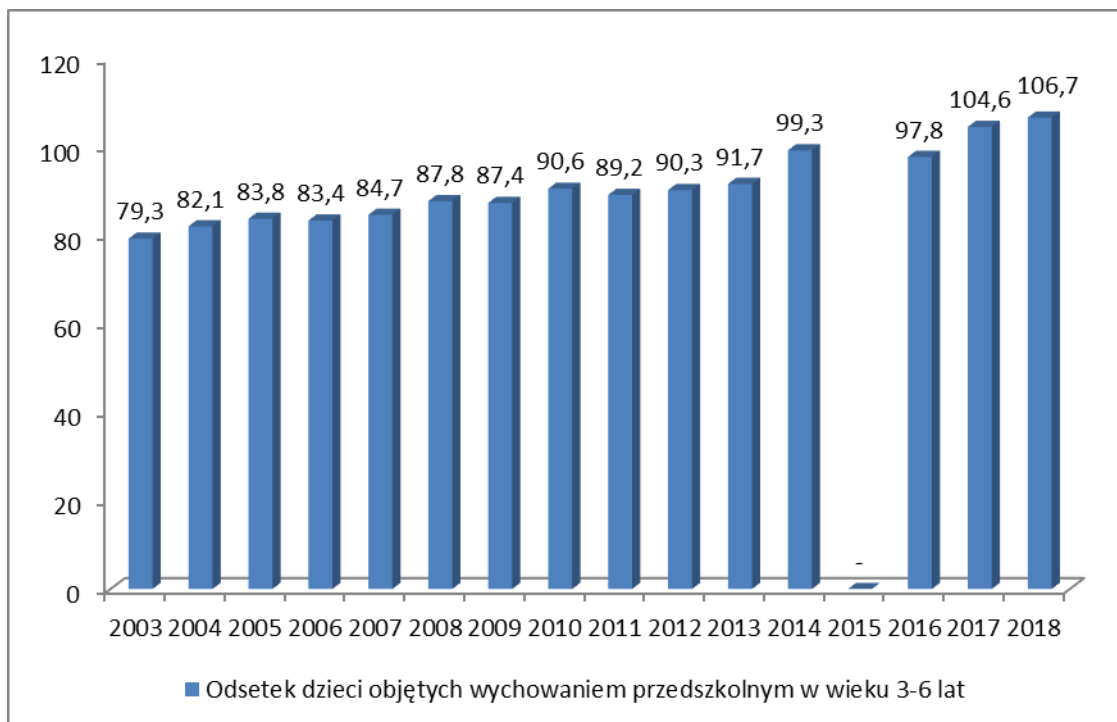

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Na wykresie widać, że w roku 2016 liczba dzieci w przedszkolach była znacznie wyższa niż rok wcześniej. Wynika to z tego, że 1 września 2015 r. do I klasy szkoły podstawowej obowiązkowo poszedł cały rocznik dzieci sześciolatkich, stąd mniejsza ogólna liczba dzieci w przedszkolach. Rok wcześniej, czyli we wrześniu 2014 r., do szkoły poszła obowiązkowo połowa rocznika sześciolatków. Natomiast, rok później, w 2016 r., obowiązek szkolny dla sześciolatków zniesiono i zostały one w przedszkolach. W 2018 r. liczba dzieci w przedszkolach wyniosła 2 768.

Kolejny wykres pokazuje, jak kształtował się odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat w Lesznie w latach 2003-2018.

Wykres 21 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat w Lesznie w latach 2003-2018

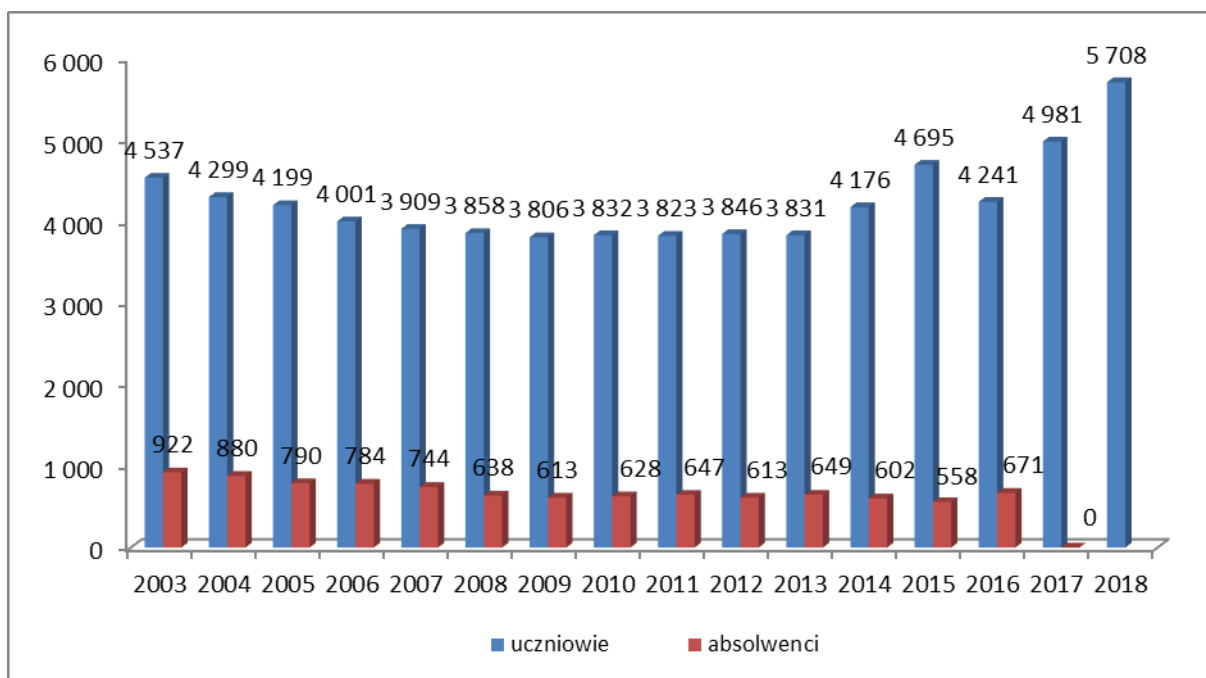

Źródło Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Od 2003 roku następował wzrost odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat. W 2018 roku wskaźnik ten osiągnął wyjątkowo wysoki poziom 106,7 proc. dzieci. Brak danych GUS dotyczących powyższego wskaźnika za rok 2015 wynika z faktu, że, jak już wspomniano powyżej, 1 września 2015 r. cały rocznik dzieci sześciolatków obowiązkowo poszedł do szkoły.

II.2.2. Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne

Wykres 22 Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży w Lesznie w latach 2003-2018 (bez specjalnych)

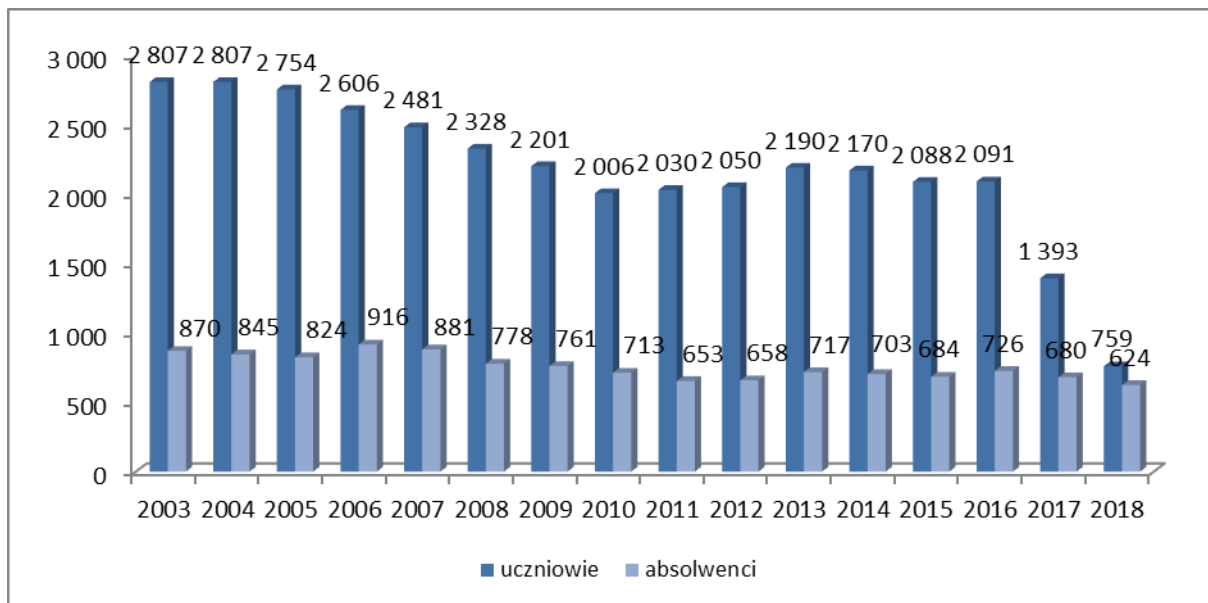
Źródło: Opracowane własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W roku 2018 do 12 szkół podstawowych uczęszczało 5 708 uczniów. Jak widać na wykresie 23, od 2003 r. do 2009 r. liczba dzieci w szkołach podstawowych spadała. Zmniejszała się też liczba absolwentów. W latach 2010-2013 liczba uczniów utrzymywała się na podobnym poziomie. W roku 2015 liczba ta zauważalnie wzrosła, co wynikało z tego, że w tym roku dzieci urodzone w roku 2009 obowiązkowo poszły do szkoły. Rok wcześniej, czyli w 2014 r., do szkoły poszła obowiązkowo połowa rocznika sześciolatków. W 2016 r., gdy obowiązek szkolny dla sześciolatków wycofano, liczba uczniów szkół podstawowych spadła do 4 241. W 2017 r. liczba uczniów wzrosła do 4 981, natomiast nie było żadnego absolwenta. Wynika to z przeprowadzonej reformy, w wyniku której zlikwidowano gimnazja oraz przywrócono 8-letnie szkoły podstawowe.

Kolejny wykres (nr 24) pokazuje, jak zmieniała się liczba uczniów i absolwentów leszczyńskich gimnazjów w latach 2003-2018. Widać na nim, że liczba uczniów w gimnazjach spadła z 2 091 w 2016 r. do 759 w 2018 r. Wynika

to z przeprowadzonej reformy, w wyniku której zlikwidowano gimnazja oraz przywrócono 8-letnie szkoły podstawowe.

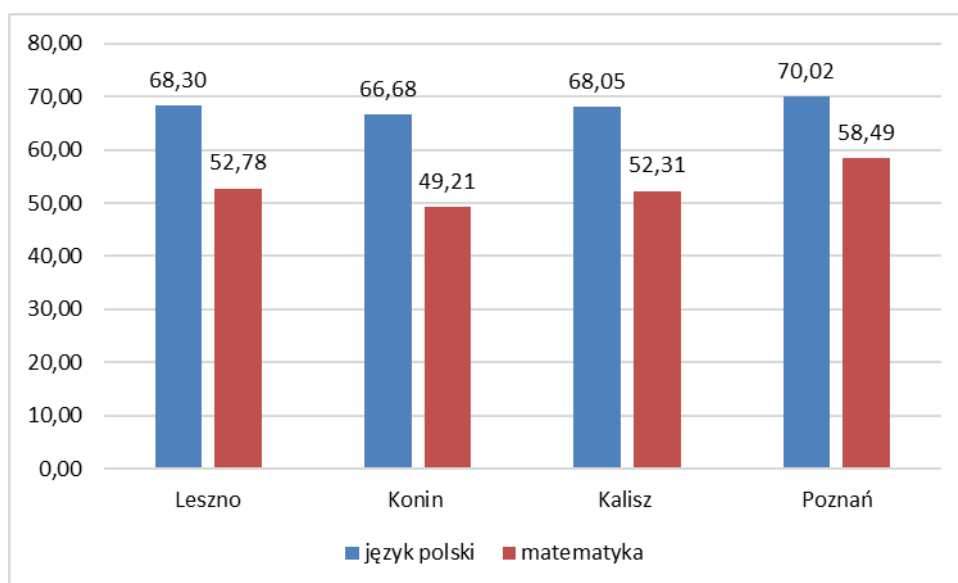
Wykres 23 Uczniowie i absolwenci gimnazjów w Lesznie ogółem w latach 2003-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Egzamin gimnazjalny

Wykres 24 Średnie wyniki procentowe egzaminu gimnazjalnego z języka polskiego i matematyki w Lesznie w porównaniu z wybranymi miastami Wielkopolski w 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu

Porównując wyniki egzaminu gimnazjalnego z matematyki oraz z języka polskiego w Lesznie z innymi miastami Wielkopolski, uczniowie z Leszna uzyskali lepszy wynik niż uczniowie w Koninie i Kaliszu, natomiast gorszy niż uczniowie z Poznania (wykres 25).

II.2.3. Szkolnictwo ponadgimnazjalne

Tabela 15 Liczba szkół ponadgimnazjalnych w Lesznie według rodzaju w latach 2009-2018

Liczba szkół według rodzaju										
Szkoły	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Zasadnicze zawodowe*	5	5	5	5	4	4	4	4	3**	3**
Technika*	5	5	5	5	5	5	5	6	6	6
Licea ogólnokształcące*	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

*dla młodzieży bez specjalnych

** dot. zasadniczych szkół zawodowych/szkół branżowych

Tabela 16 Liczba absolwentów w szkołach według rodzaju w Lesznie w roku 2018

Liczba absolwentów w roku 2018	
Szkoły	Absolwenci
Zasadnicze zawodowe*	195
Technika*	480
Licea ogólnokształcące*	577

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

*dla młodzieży bez specjalnych

Tabela 17 Liczba uczniów według rodzaju szkoły w Lesznie w latach 2009-2018

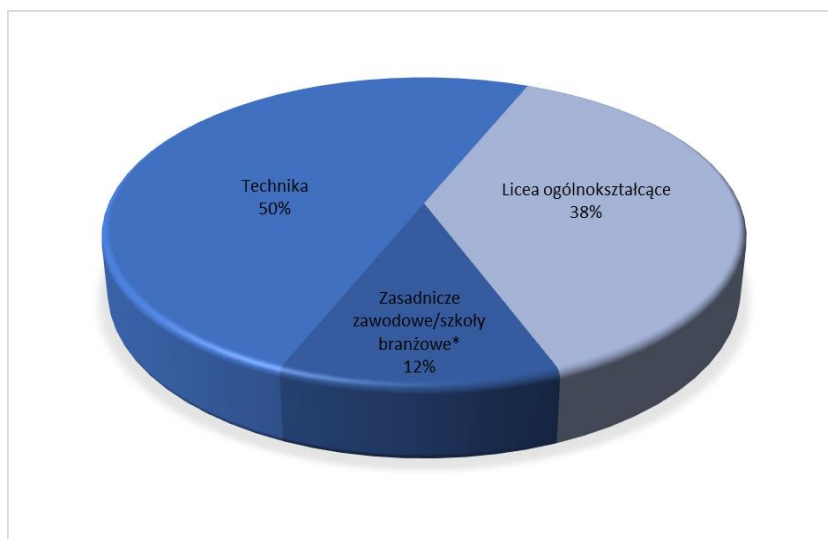
Liczba uczniów według rodzaju szkoły										
Szkoły	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Zasadnicze zawodowe*	885	874	796	699	698	714	659	596	632**	605
Technika*	2 681	2 540	2 393	2 229	2 099	2 129	2 167	2 292	2 389	2 510
Licea ogólnokształcące*	2 468	2 416	2 234	2 123	1 978	1 957	1 871	1 940	1 902	1 899

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

*dla młodzieży bez specjalnych

** dot. liczby uczniów zasadniczych szkół zawodowych/szkół branżowych

Wykres 25 Struktura uczniów według rodzaju szkoły w roku 2018 w Lesznie

* dla młodzieży bez specjalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Najwięcej (50 proc.) uczniów kształcących się po skończeniu gimnazjum wybrało edukację w technikum, nieco mniej w liceum ogólnokształcącym – 38 proc.

II.2.4. Szkolnictwo wyższe

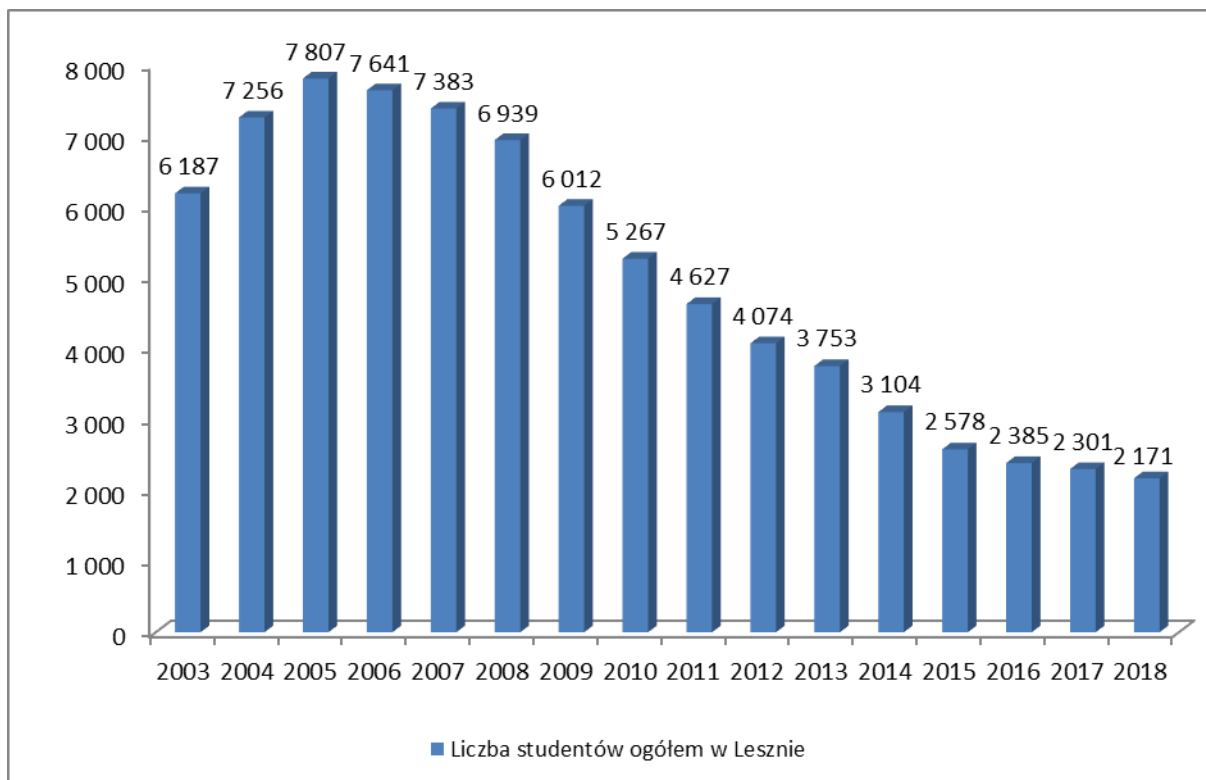
W Lesznie w roku akademickim 2018/2019 działały 2 szkoły wyższe: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Jana Amosa Komeńskiego oraz Wyższa Szkoła Humanistyczna im. Króla Stanisława Leszczyńskiego.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego na koniec 2018 r. studiowało w Lesznie 2 171 osób.

W ostatnich dziesięciu latach występuje w Lesznie spadek liczby studentów (ogółem o 5 636 mniej studentów w 2018 r. w porównaniu z 2005 r.).

Wykres 26 Liczba studentów w Lesznie w latach 2003-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Tabela 18 Studenci studiów stacjonarnych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Lesznie według kierunków w roku akademickim 2018/2019

Kierunek studiów	Studia stacjonarne			
	Studenci studiów pierwszego stopnia – studia dualne	Studenci studiów pierwszego stopnia i jednolitych magisterskich ogółem	Studenci na studiach drugiego stopnia	Studenci studiów ogółem
Administracja	-	14	-	14
Bezpieczeństwo narodowe	-	108	-	108
Budownictwo	18	90	-	90
Ekonomia	6	101	-	101
Elektrotechnika	21	64	-	64
Filologia (Język angielski)	-	139	-	139
Filologia (Język hiszpański)	-	48	-	48
Fizjoterapia	-	38	-	38

Informatyka	-	95	-	95
Logistyka	5	131	-	131
Mechanika i budowa maszyn	-	64	-	64
Mechatronika	-	47	-	47
Pedagogika	1	149	117	266
Pielęgniarstwo	-	104	-	104
Turystyka i rekreacja	-	11	-	11
Wychowanie fizyczne	-	60	43	103
Ogółem	51	1 263	160	1 423

Źródło: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Lesznie

Tabela 19 Studenci studiów niestacjonarnych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Lesznie według kierunków w roku akademickim 2018/2019

Studia niestacjonarne			
Kierunek studiów	Studenci studiów pierwszego stopnia i jednolitych magisterskich ogółem	Studenci na studiach drugiego stopnia razem	Studenci studiów ogółem
Bezpieczeństwo narodowe	68	-	68
Ekonomia	94	-	94
Elektrotechnika	50	-	50
Filologia (Język angielski)	12	-	12
Mechanika i budowa maszyn	26	-	26
Pedagogika	-	12	12
Ogółem	250	12	262

Źródło: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Lesznie

Tabela 20 Absolwenci studiów stacjonarnych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Lesznie

Kierunek studiów	Absolwenci studiów stacjonarnych w roku 2018	Absolwenci studiów stacjonarnych – studia dualne w roku 2018	Absolwenci studiów stacjonarnych na studiach drugiego stopnia w roku 2018

Bezpieczeństwo narodowe	29	-	-
Budownictwo	18	18	-
Ekonomia	35	-	-
Elektrotechnika	11	13	-
Filologia (Język angielski)	17	-	-
Filologia (Język hiszpański)	4	-	-
Filologia (Język niemiecki)	5	-	-
Fizjoterapia	41	-	-
Informatyka	12	-	-
Logistyka	25	-	-
Mechanika i budowa maszyn	26	-	-
Pedagogika	38	-	21
Pielęgniarstwo	49	-	-
Turystyka i rekreacja	14	-	-
Wychowanie fizyczne	20	-	-
Ogółem	344	31	21

Źródło: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Lesznie

Tabela 21 Absolwenci studiów niestacjonarnych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Lesznie

Kierunek studiów	Absolwenci studiów niestacjonarnych w roku 2018	Absolwenci studiów niestacjonarnych na studiach drugiego stopnia w roku 2018
Bezpieczeństwo narodowe	16	-
Ekonomia	27	-
Elektrotechnika	12	-
Pedagogika	0	31
Ogółem	55	31

Źródło: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Lesznie

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Lesznie oferuje kształcenie na studiach dualnych. Studia dualne realizowane w PWSZ w Lesznie według tak zwanego „Leszczyńskiego Modelu Studiów Dualnych” to bezpłatne studia stacjonarne, sześciosemestralne licencjackie lub siedmiosemestralne inżynierskie. Charakteryzuje je naprzemienny system studiowania – jeden tydzień student uczestniczy w zajęciach dydaktycznych na uczelni, drugi tydzień pracuje w wybranym zakładzie pracy. Praktyka zawodowa realizowana jest w zakładach pracy regionu leszczyńskiego, które otrzymały akredytacje (umowy) Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Lesznie na udział we wspólnym kształceniu studentów.

Tabela 22 Liczba studentów Wyższej Szkoły Humanistycznej w Lesznie w roku akademickim 2018/2019 oraz absolwentów studiów Wyższej Szkoły Humanistycznej w roku 2018

Kierunek studiów	Studenci	Absolwenci
Pedagogika II stopień	141	91
Pedagogika I stopień	147	37
Dietetyka I stopień	108	18
Administracja I stopień	84	-

Źródło: Wyższa Szkoła Humanistyczna w Lesznie

Stypendia doktoranckie

Z budżetu miasta Leszna przyznawane są stypendia doktoranckie osobom, które spełniają następujące warunki: mają otwarty przewód doktorski, mieszkają w Lesznie lub w najbliższej okolicy, pracują w Lesznie.

W ostatnich latach pozytywnie rozpatrzono wnioski:

- 2005 r. – 8 osób
- 2006 r. – 7 osób
- 2007 r. – 7 osób
- 2008 r. – 8 osób
- 2009 r. – 4 osoby
- 2010 r. – 4 osoby
- 2011 r. – 6 osób
- 2012 r. – 4 osoby
- 2013 r. – 8 osób

- 2014 r. – 2 osoby
- 2015 r. – 5 osób
- 2016 r. – 2 osoby
- 2017 r. – 1 osoba
- 2018 r. - 0

II.3. Rynek pracy

II.3.1. Pracujący według PKD

W Lesznie w 2018 r. było **22 507** osób pracujących (osoby wykonujące pracę przynoszącą im zarobek lub dochód, zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, **według faktycznego miejsca pracy**). W porównaniu z 2017 r. liczba pracujących spadła o 381 osób. Natomiast, liczba pracujących **według PKD** w Lesznie w 2018 r. wyniosła **23 077** osób. Poniżej przedstawiono liczbę pracujących w poszczególnych sekcjach według PKD.

Tabela 23 Liczba pracujących według PKD 2007 w Lesznie w 2018 r.

	Pracujący według PKD2007
Ogółem	23 077
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	451
Przemysł i budownictwo	8 582
Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	5 454
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	947
Pozostałe usługi	7 643

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

II.3.2. Liczba bezrobotnych

Oprócz informacji o bezrobociu w Lesznie podane zostały również dane dla rejonu leszczyńskiego obejmującego Leszno oraz powiat leszczyński.

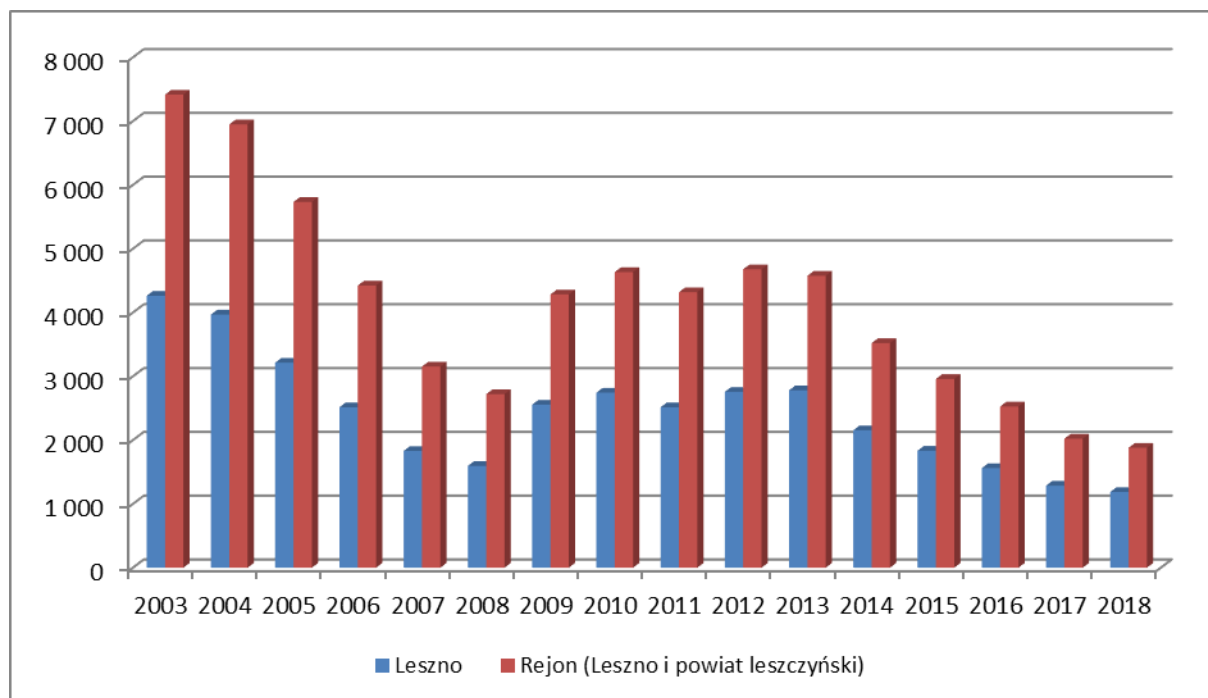
Szersze ujęcie zjawiska bezrobocia wynika z faktu, że Leszno w dużej mierze stanowi rynek pracy dla osób zamieszkujących okolice miasta.

Tabela 24 Liczba bezrobotnych w Lesznie i rejonie w latach 2000-2018

Lata	Leszno	Rejon (Leszno i powiat leszczyński)
2000	3 164	5 502
2001	4 008	7 001
2002	4 428	7 514
2003	4 263	7 416
2004	3 968	6 950
2005	3 214	5 734
2006	2 515	4 423
2007	1 830	3 154
2008	1 596	2 721
2009	2 556	4 284
2010	2 744	4 634
2011	2 515	4 319
2012	2 757	4 678
2013	2 781	4 576
2014	2 154	3 521
2015	1 833	2 959
2016	1 561	2 527
2017	1 286	2 022
2018	1 187	1 880

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

Wykres 27 Liczba bezrobotnych w Lesznie i rejonie w latach 2003-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu

Po okresie spadku bezrobocia w latach 2003-2008 w latach 2009-2010 wystąpił znaczny wzrost liczby bezrobotnych osób. Tendencja dla miasta i rejonu była podobna. Pokrywała się również z tendencją dla całego kraju. Rok 2011 przyniósł spadek liczby bezrobotnych zarówno w samym mieście, jak i rejonie. W następnych latach, liczba bezrobotnych nieznacznie wzrosła, natomiast od roku 2014 spada. W 2018 r. w Lesznie było 1 187 osób bezrobotnych, a w rejonie 1 880 osób.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy najwięcej bezrobotnych należało do grupy bez zawodu – było to 198 osób oraz sprzedawców - 161. Spośród osób zamieszkałych w Lesznie i posiadających wykształcenie wyższe, najwięcej zarejestrowało się pedagogów - 16 osób.

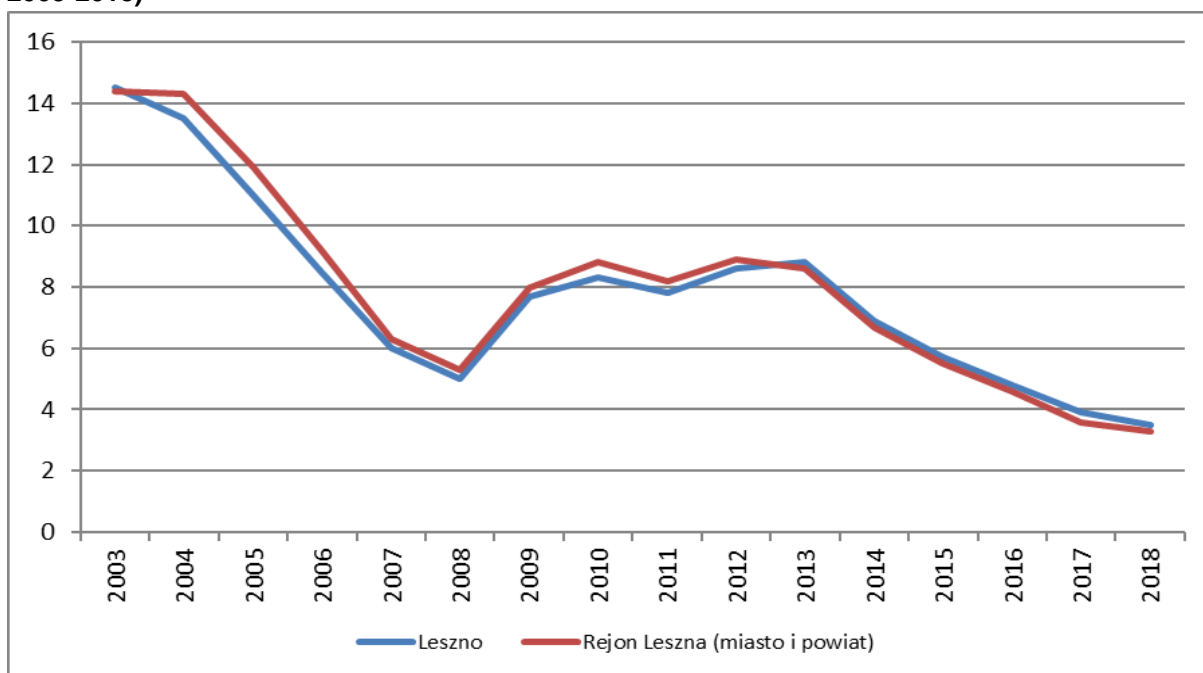
Tabela 25 Wskaźnik bezrobocia w Lesznie i rejonie w latach 2000-2018 (w procentach)

Lata	Leszno	Rejon Leszna (Leszno i powiat leszczyński)
2000	10,0	10,3
2001	12,6	13,5
2002	14,8	14,5
2003	14,5	14,4
2004	13,5	14,3
2005	11,0	11,9
2006	8,5	9,2
2007	6,0	6,3
2008	5,0	5,3
2009	7,7	8,0
2010	8,3	8,8
2011	7,8	8,2
2012	8,6	8,9
2013	8,8	8,6
2014	6,9	6,7
2015	5,7	5,5
2016	4,8	4,6
2017	3,9	3,6
2018	3,5	3,3

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

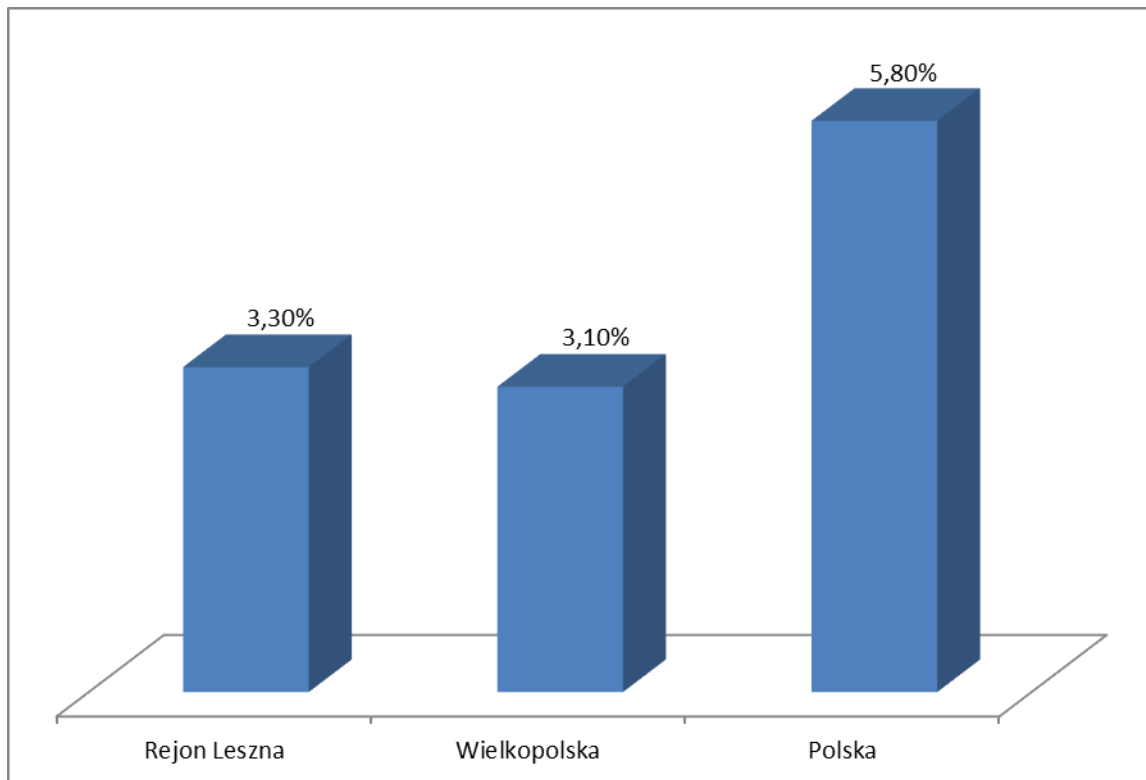
Wykres 28 Stopa bezrobocia w Lesznie i rejonie (Leszno i powiat leszczyński w latach 2003-2018)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Poznaniu

W 2018 roku, w porównaniu z rokiem 2017, stopa bezrobocia w Lesznie spadła o 0,4 punktu procentowego i wynosiła 3,5 proc., natomiast w rejonie Leszna spadła o 0,3 punktu procentowego i była równa 3,3 proc.

Wykres 29 Wskaźnik bezrobocia w rejonie Leszna na tle Wielkopolski i Polski w 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu

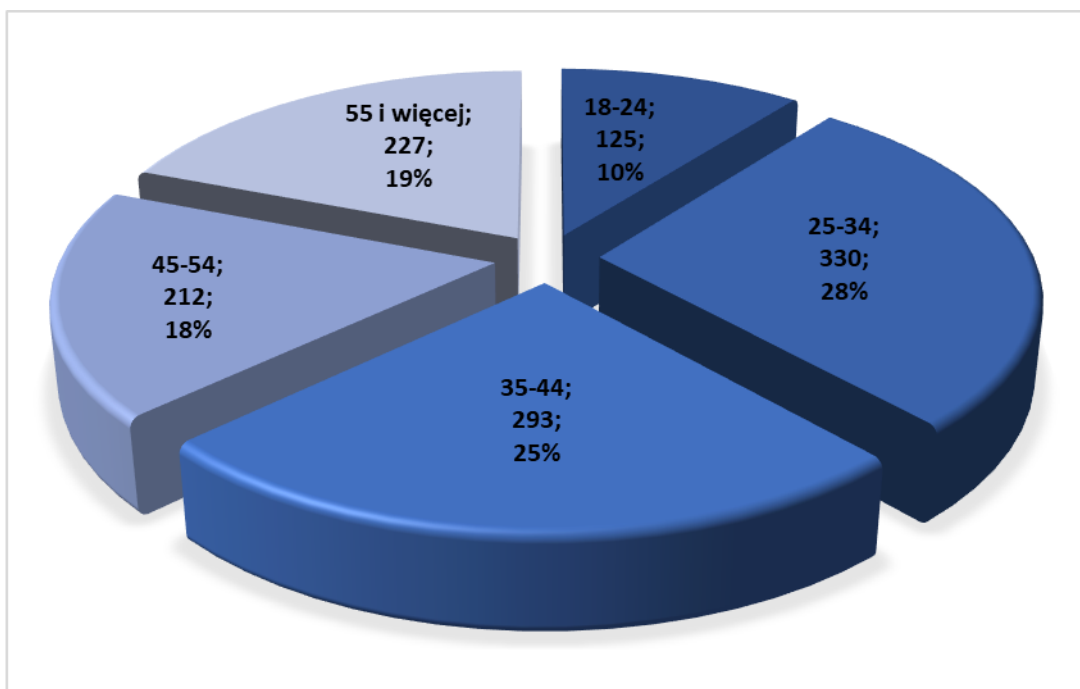
II.3.3. Struktura bezrobotnych według wieku

Tabela 26 Struktura bezrobotnych według wieku w Lesznie w 2018 r.

	18-24	25-34	35-44	45-54	55 i więcej
Leszno	125	330	293	212	227
Rejon Leszna (Leszno i powiat leszczyński)	239	532	444	319	346

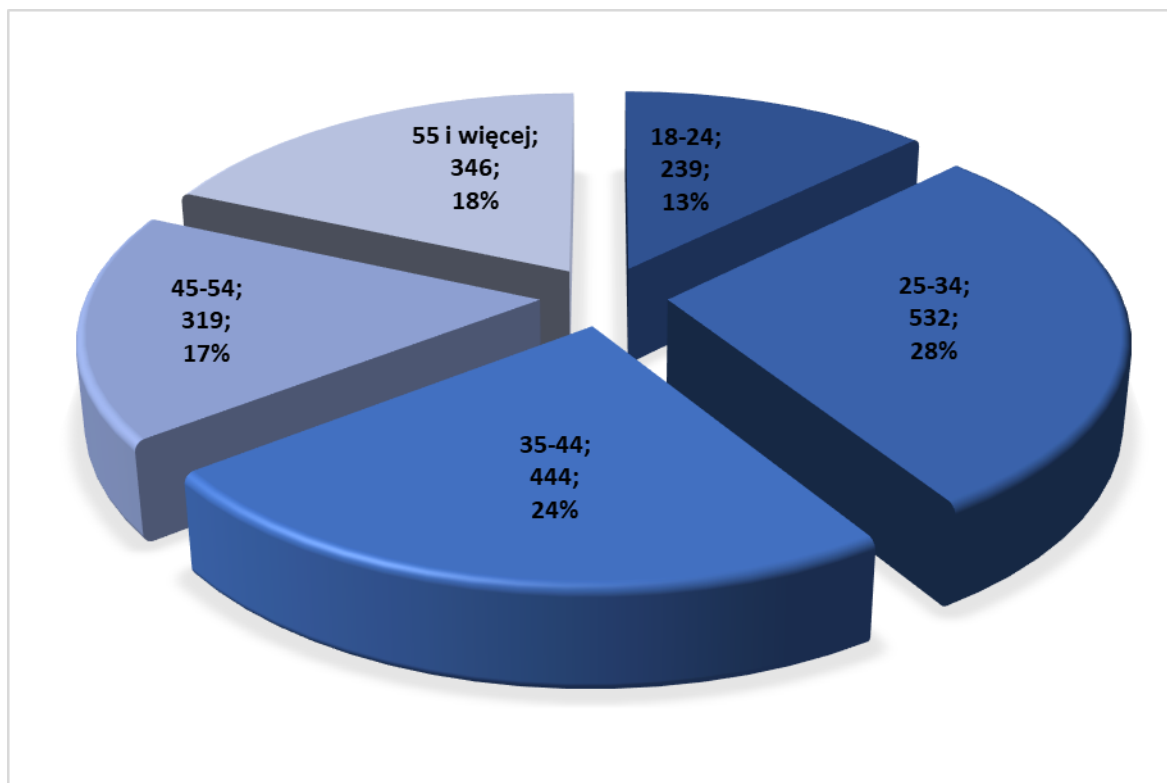
Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

Wykres 30 Struktura bezrobotnych według wieku w Lesznie w 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu

Wykres 31 Struktura bezrobotnych według wieku w rejonie Leszna (Leszno i powiat leszczyński) w 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu

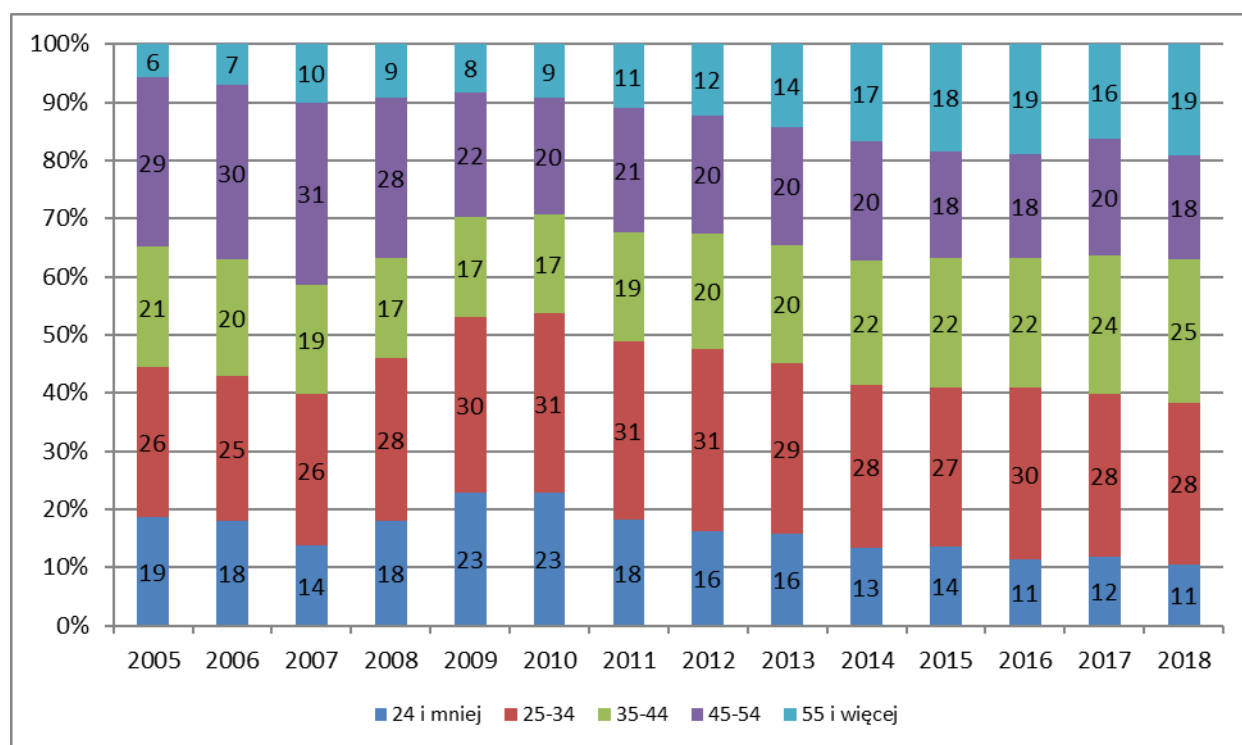
Wśród ogółu bezrobotnych w rejonie Leszna ludzie młodzi do 34 roku życia stanowią około 41 proc. W Lesznie ich udział był nieco niższy i wynosił około 38 procent.

Tabela 27 Liczba bezrobotnych w Lesznie według wieku w latach 2005-2018

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
24 i mniej	598	455	251	286	585	624	459	448	439	287	250	176	151	125
25-34	828	622	478	448	769	849	768	861	813	602	509	462	362	330
35-44	667	505	343	276	440	469	472	551	570	464	412	350	305	293
45-54	935	756	573	439	550	547	537	560	563	440	338	277	258	212
55 i więcej	186	177	185	147	212	255	279	337	396	361	342	296	210	227

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

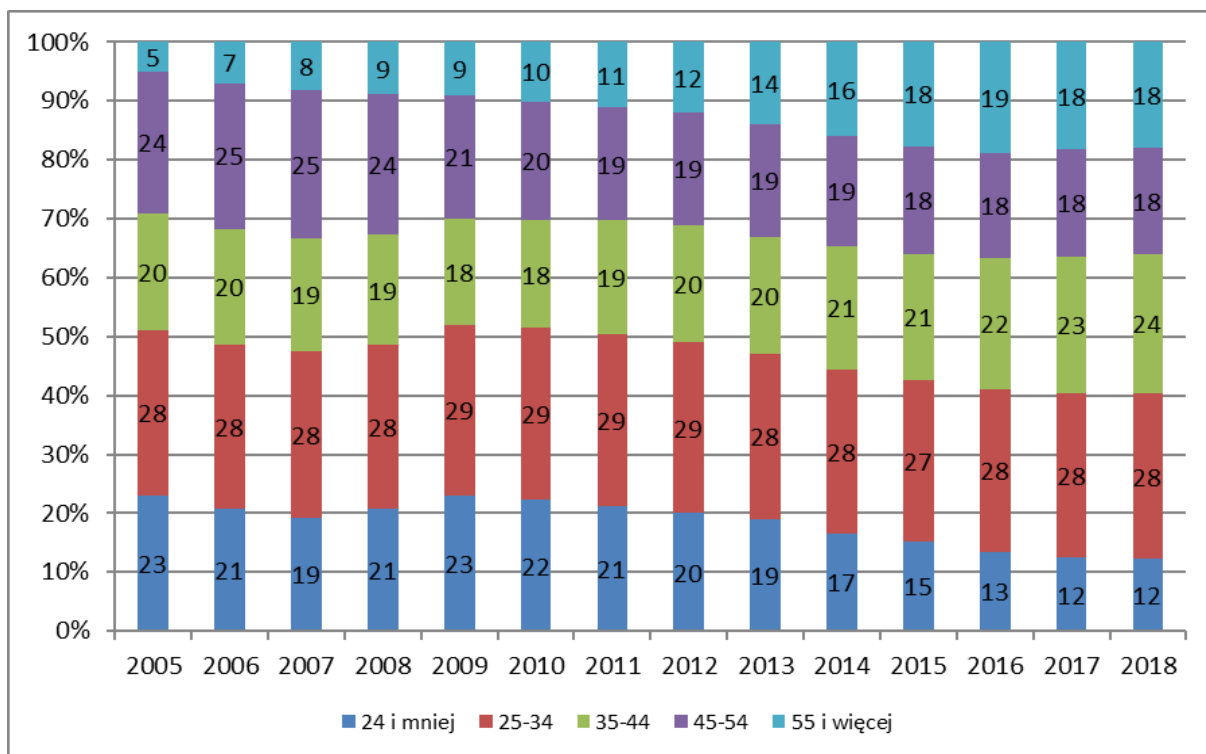
Wykres 32 Struktura bezrobotnych w Lesznie według wieku w latach 2005-2018 (w procentach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu

W ostatnich czternastu latach zmieniła się struktura bezrobotnych według wieku. Porównując rok 2018 z rokiem 2005 widać, że zmniejszył się udział najmłodszych bezrobotnych z 19 proc. (598 osób) w 2005 r. do 11 proc. (125 osób) w 2018 r. Zwiększyła się grupa najstarszych bezrobotnych w wieku 55 lat i więcej – z 6 proc. (186 osób) w 2005 r. do 19 proc. (227 osób) w 2018 r. Podobna tendencja występowała w rejonie (Leszno i powiat leszczyński), a także w kraju, co obrazuje poniższy wykres.

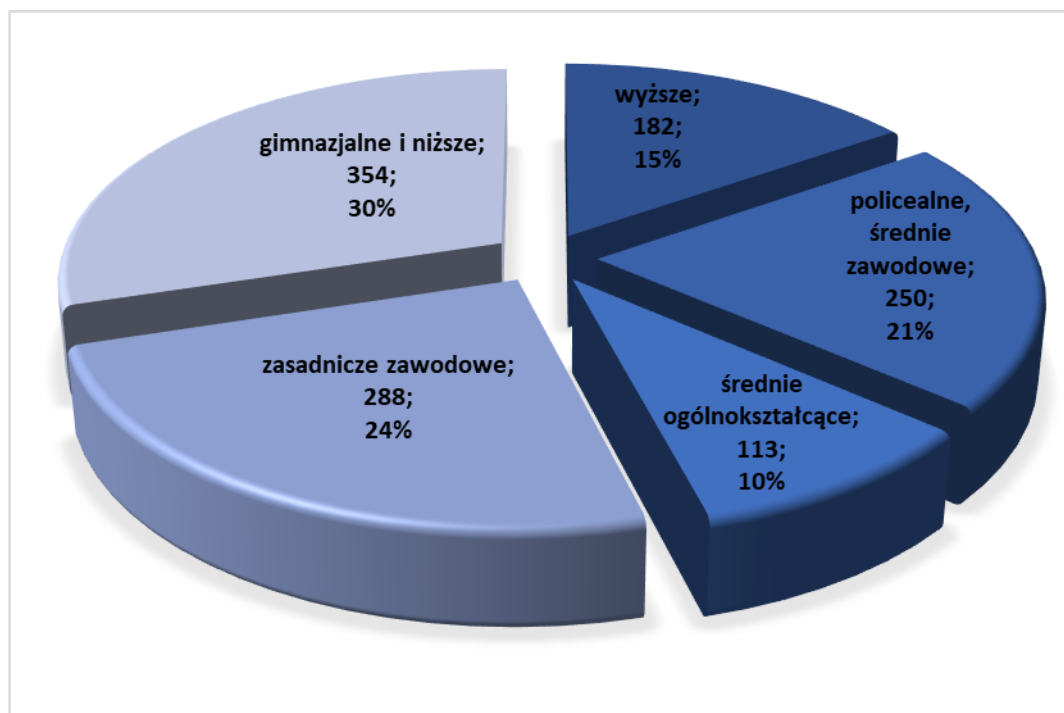
Wykres 33 Struktura bezrobotnych w Polsce według wieku w latach 2005-2018 (w procentach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

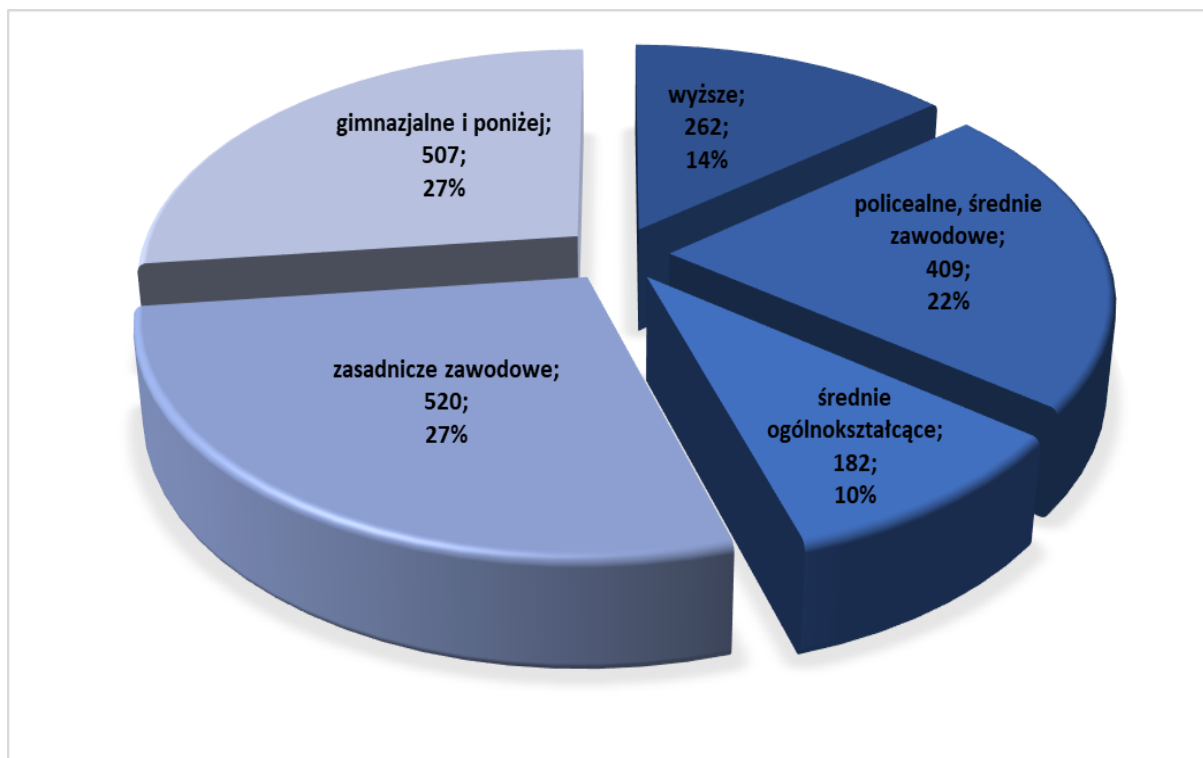
II.3.4. Struktura bezrobotnych według wykształcenia

Wykres 34 Struktura bezrobotnych Leszna według wykształcenia w 2018 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu

Wykres 35 Struktura bezrobotnych według wykształcenia w rejonie Leszna (Leszno i powiat leszczyński) w 2018 r.

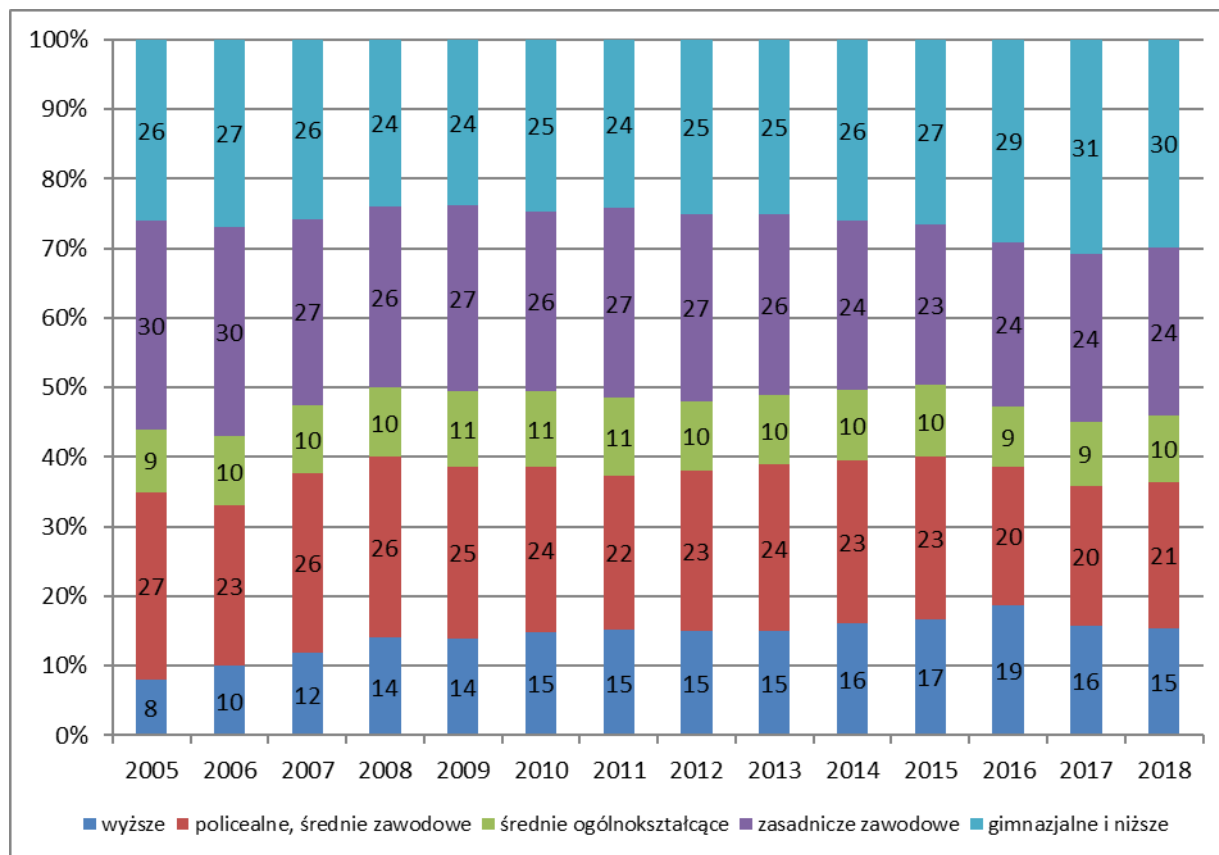
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu

Tabela 28 Liczba bezrobotnych w Lesznie według wykształcenia w latach 2005-2018

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Wyższe	259	252	212	227	361	399	381	410	417	346	307	291	203	182
Policjalne, średnie zawodowe	869	656	467	409	625	646	564	644	665	504	427	312	257	250
Średnie ogólnokształcące	289	236	176	166	276	301	278	280	277	218	189	135	120	113
Zasadnicze zawodowe	954	725	493	410	682	711	682	731	726	525	424	367	310	288
Gimnazjalne i poniżej	843	646	482	384	612	687	610	692	696	561	486	456	396	354

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Poznaniu

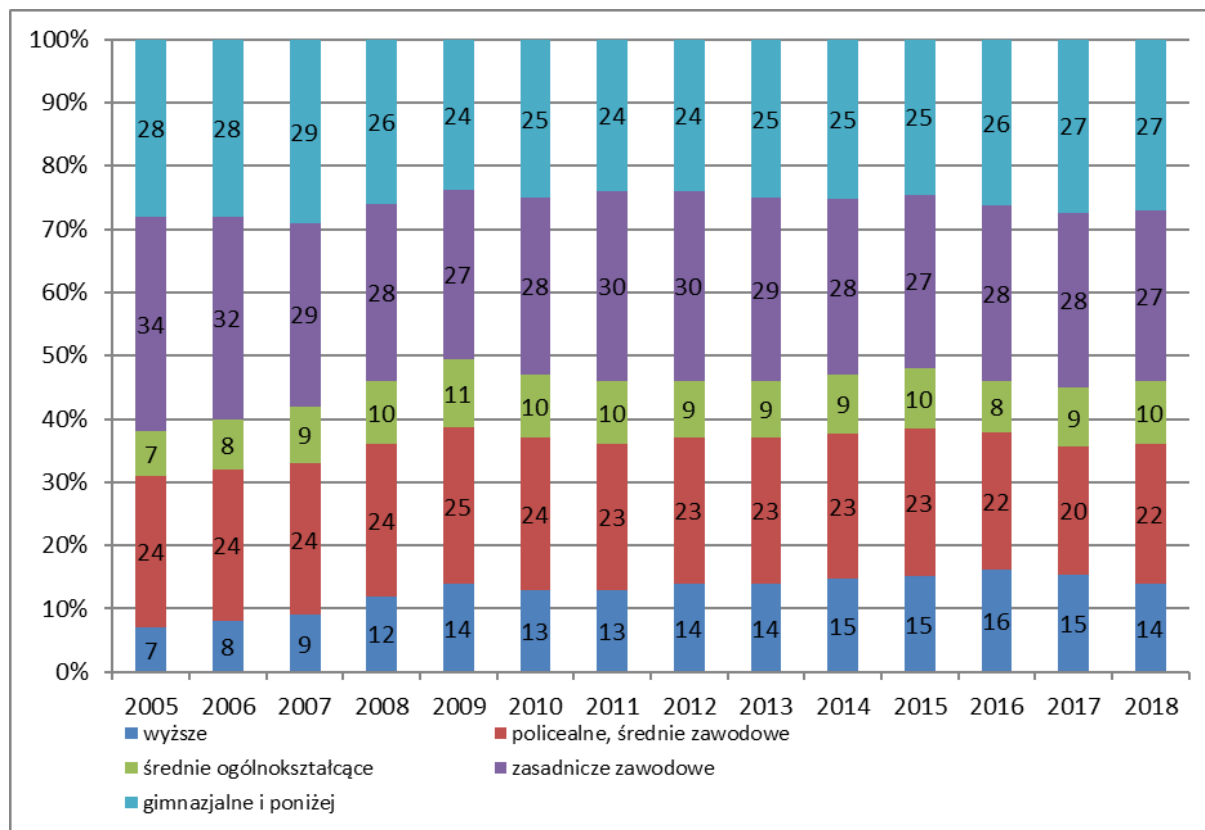
Wykres 36 Struktura bezrobotnych Leszna według wykształcenia w latach 2005-2018 r. (w procentach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu

W ostatnich czternastu latach nastąpił w Lesznie wzrost udziału osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym (z 8 proc. w 2005 r. do 15 proc. w 2018 r.) w ogólnej liczbie bezrobotnych. W stosunku do roku 2005 spadł udział osób bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym – w 2005 r. było to 30 proc., a w 2018 r. 24 proc. Wynika to z małej liczby osób kształcących się obecnie w szkołach zawodowych. Udział bezrobotnych z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym w ostatnich latach spadł z 27 proc. w 2005 roku do 21 proc. w 2018 r. Podobna tendencja występowała w rejonie Leszna, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres 37 Struktura bezrobotnych według wykształcenia w rejonie (Leszno i powiat leszczyński) w latach 2005-2018 (w procentach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu

II.4. Płace

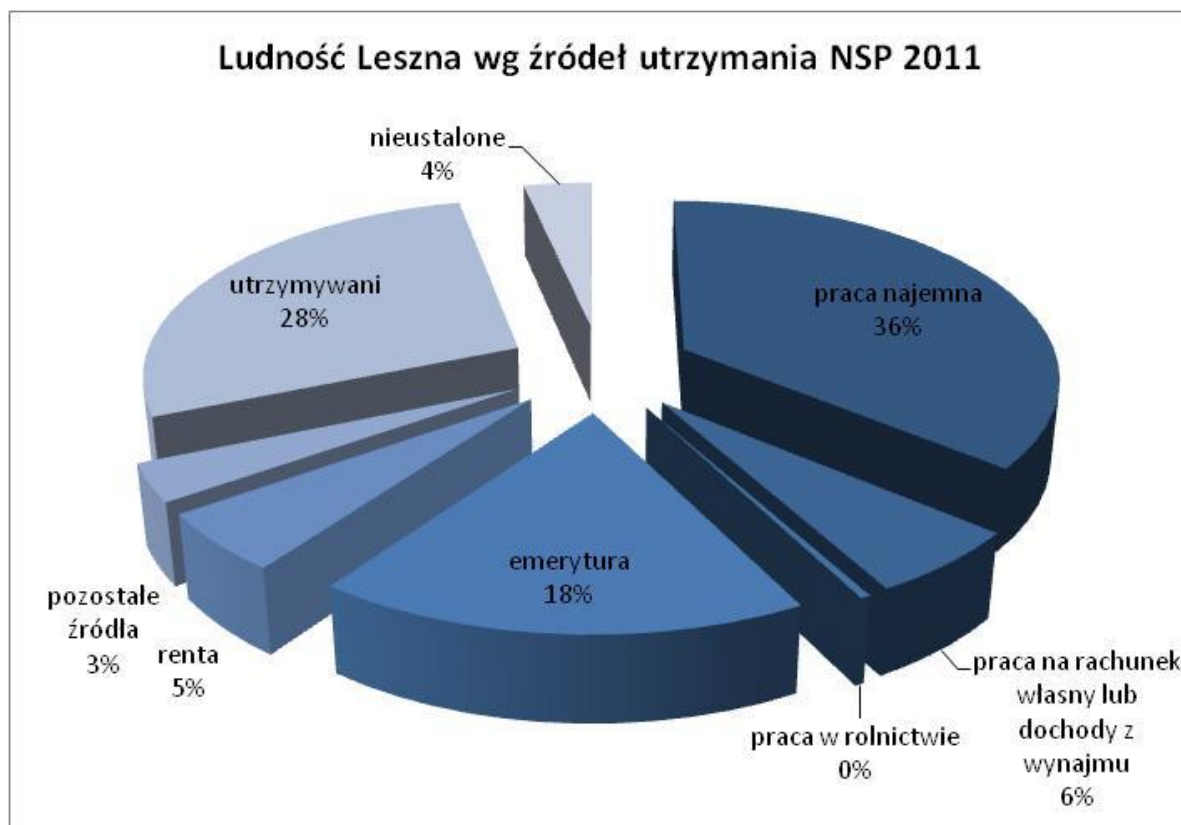
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Lesznie w 2018 r. wynosiło 4083,89 zł i wzrosło, w porównaniu z rokiem 2017, o 337,95 zł. Natomiast przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Polsce w 2018 r. wynosiło 4 834,76 zł i było około 16 proc. wyższe niż w Lesznie.

II.4.1. Źródła utrzymania ludności

Opublikowane w 2013 r. informacje otrzymane w wyniku Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2011 r. dotyczą również źródeł utrzymania ludności.

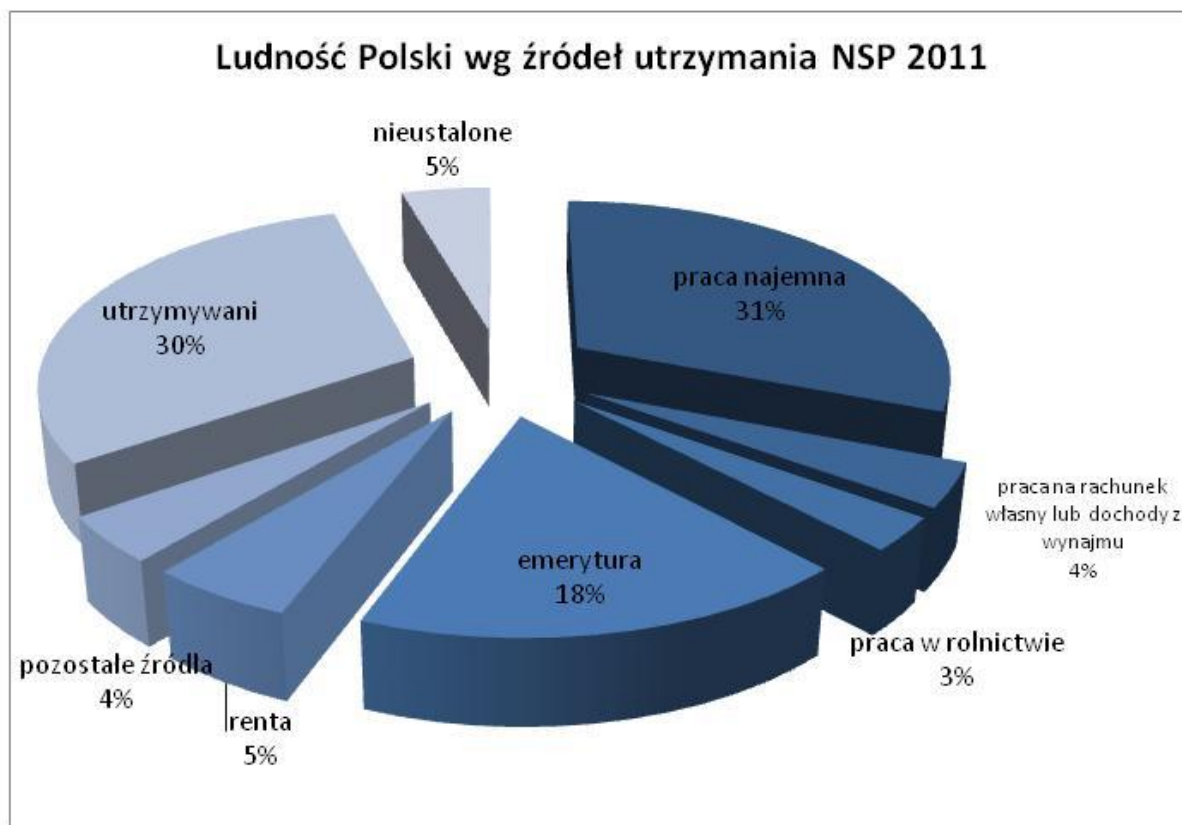
Wykres 38 Ludność Leszna według źródeł utrzymania – według Narodowego Spisu Powszechnego 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego – Narodowy Spis Powszechny 2011

Na powyższym wykresie widać, że najwięcej mieszkańców Leszna utrzymuje się z pracy najemnej, duża część mieszkańców (28 proc.) wskazało, że pozostaje na utrzymaniu osoby posiadającej inne źródło utrzymania. Liczną grupę stanowią mieszkańcy, dla których emerytura jest źródłem utrzymania. Wskaźnik ten w Lesznie jest taki sam jak dla całego kraju – 18 procent. W Lesznie o 2 punkty procentowe więcej osób niż w kraju pracuje na własny rachunek lub uzyskuje dochody z wynajmu.

Wykres 39 Struktura ludności Polski według źródeł utrzymania – według Narodowego Spisu Powszechnego 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego – Narodowy Spis Powszechny 2011

II.4.2. Zeznania podatkowe

Według danych Urzędu Skarbowego w Lesznie, 48 386 mieszkańców miasta osiągnęło dochody. Liczba osób prawnych, które osiągnęły dochód wyniosła 855.

Liczba zeznań podatkowych złożonych przez mieszkańców Leszna według progów podatkowych:

- I próg podatkowy – 38 328
- II próg podatkowy – 2 010

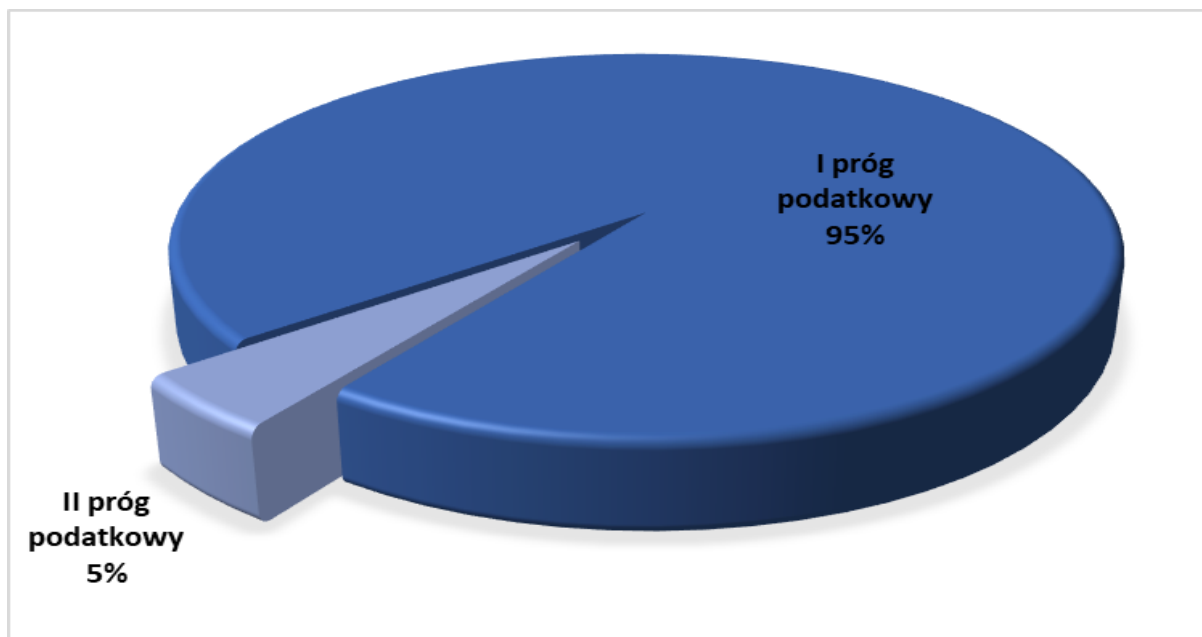
Na podstawie zwiększonych kosztów uzyskania przychodu ustalono liczbę osób zatrudnionych poza Leszнем. W 2018 r. było to 5 528 osób.

Tabela 29 Zeznania podatkowe mieszkańców Leszna w latach 2015-2018

	Liczba mieszkańców osiągających dochody	Liczba osób prawnych osiągających dochody	Liczba mieszkańców Leszna zatrudnionych poza Lesznem
2015	45 522	738	5 165
2016	45 646	815	5 455
2017	45 068	882	5 528
2018	48 386	855	5 657

Źródło: *Urząd Skarbowy w Lesznie*

Wykres 40 Liczba zeznań podatkowych złożonych przez mieszkańców Leszna według progów podatkowych w roku 2018

Źródło: *Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Skarbowego w Lesznie*

III. KAPITAŁ SPOŁECZNY

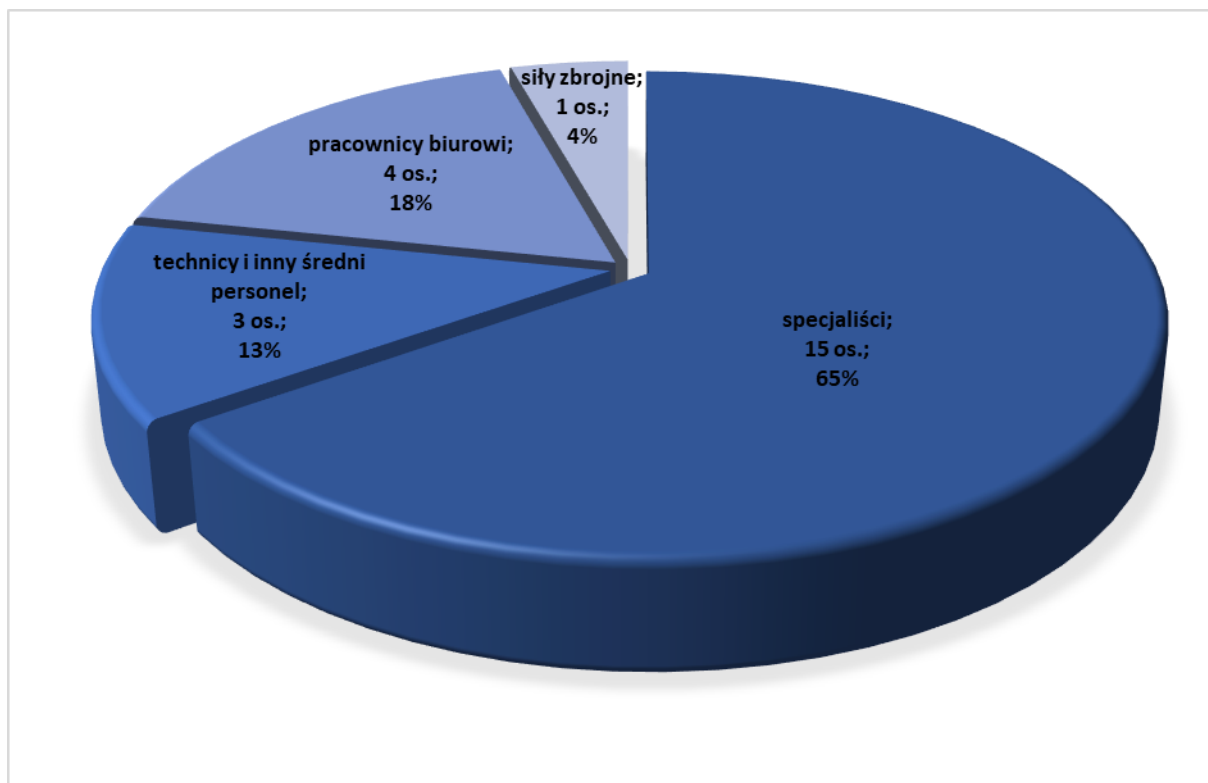
W bezpośredniej korelacji z kapitałem ludzkim pozostaje kapitał społeczny, oznaczający zasoby umiejętności, informacji, kultury, wiedzy i kreatywności jednostek oraz związki pomiędzy ludźmi i organizacjami. Przy czym podkreślić należy, iż kapitał społeczny nie jest tylko prostą sumą kapitałów jednostek, ale jest także kreowany przez instytucje oraz pomnażany poprzez ich zdolność do współdziałania. W ramach kapitału społecznego przedstawiono w niniejszym raporcie następujące obszary tematyczne:

- Samorząd terytorialny
- Organizacje pozarządowe
- Media lokalne
- Bezpieczeństwo publiczne
- Kultura
- Zieleń w mieście
- Służba zdrowia
- Pomoc społeczna
- Stan i ochrona środowiska

III.1. Samorząd Terytorialny – Rada Miejska

Przedstawiając kapitał społeczny miasta należy zaprezentować strukturę radnych Rady Miejskiej. Spośród 23 radnych Rady Miejskiej Leszna sprawujących swój mandat na dzień 31 grudnia 2018 r. - 18 osób posiada wykształcenie wyższe, a 5 wykształcenie średnie. Biorąc pod uwagę reprezentowane przez radnych grupy zawodowe najwięcej wśród radnych jest specjalistów - 15 osób, 3 osób to technicy i inny średni personel, a kolejne 4 osób to pracownicy biurowi. Większość radnych to mężczyźni – 14 osób.

Wykres 41 Struktura radnych według grup zawodów w Lesznie w 2018 r.

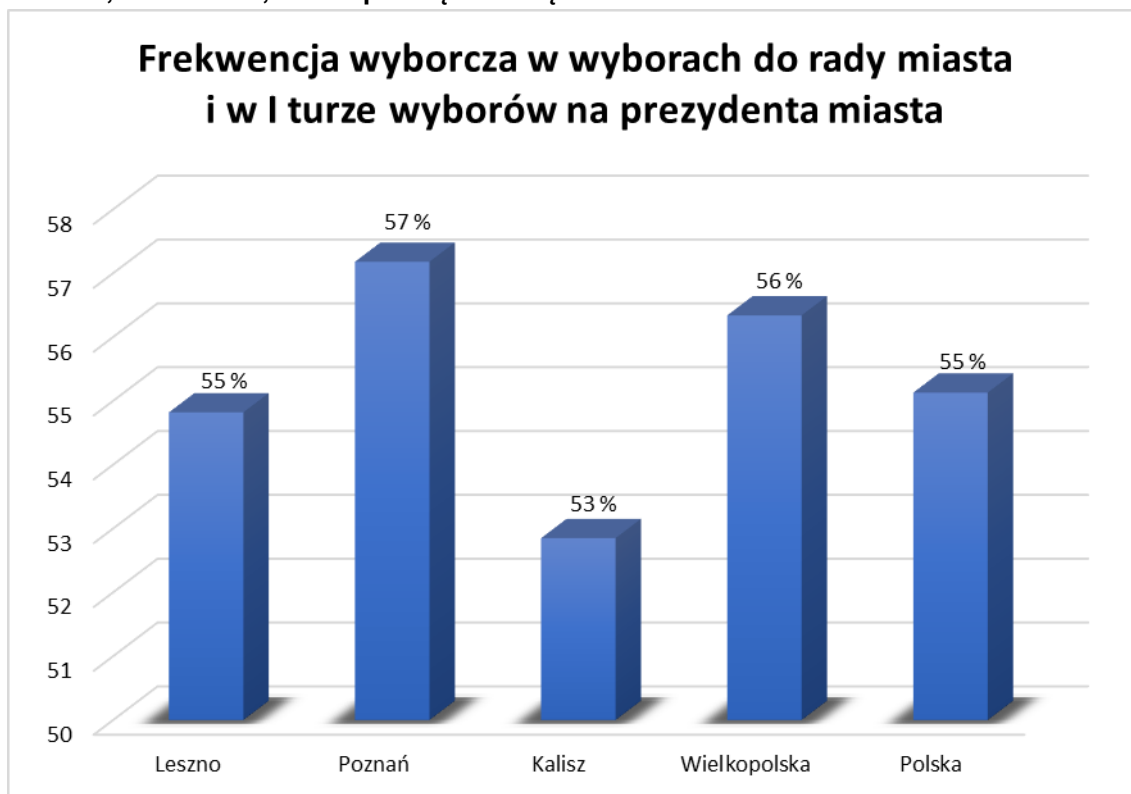

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

III.1.1. Lokalna aktywność obywatelska

W ostatnich wyborach samorządowych w 2018 r. frekwencja w Lesznie w wyborach do rady miejskiej oraz w I turze wyborów na prezydenta miasta wyniosła dokładnie 54,82 proc. Tym samym, kształtowała się na poziomie średniej krajowej wynoszącej 55 proc. Jednocześnie, frekwencja wyborcza w Lesznie była nieco niższa niż w Poznaniu, a wyższa niż w Kaliszu.

Wykres 42 Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2018 r. Porównanie Leszna z Kaliszem, Poznaniem, Wielkopolską i Polską.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

III.2. Organizacje pozarządowe

Tworzenie kapitału społecznego na poziomie lokalnym często jest inicjowane przez organizacje pozarządowe. Duża liczba organizacji non-profit świadczy o szerokiej sieci powiązań między mieszkańcami miasta. W Lesznie w 2018 r. istniało 288 fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych działających w różnych dziedzinach. Głównie jest to działalność socjalna, ale również kulturalna, sportowa.

Tabela 30 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w rejestrze REGON w latach 2011-2018 w Lesznie i wybranych miastach Wielkopolski

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Leszno	275	286	235	249	271	287	305	288
Ostrów Wielkopolski	232	244	238	247	261	268	277	264
Piła	249	254	206	218	229	248	273	277
Kalisz	360	358	319	335	340	372	391	353

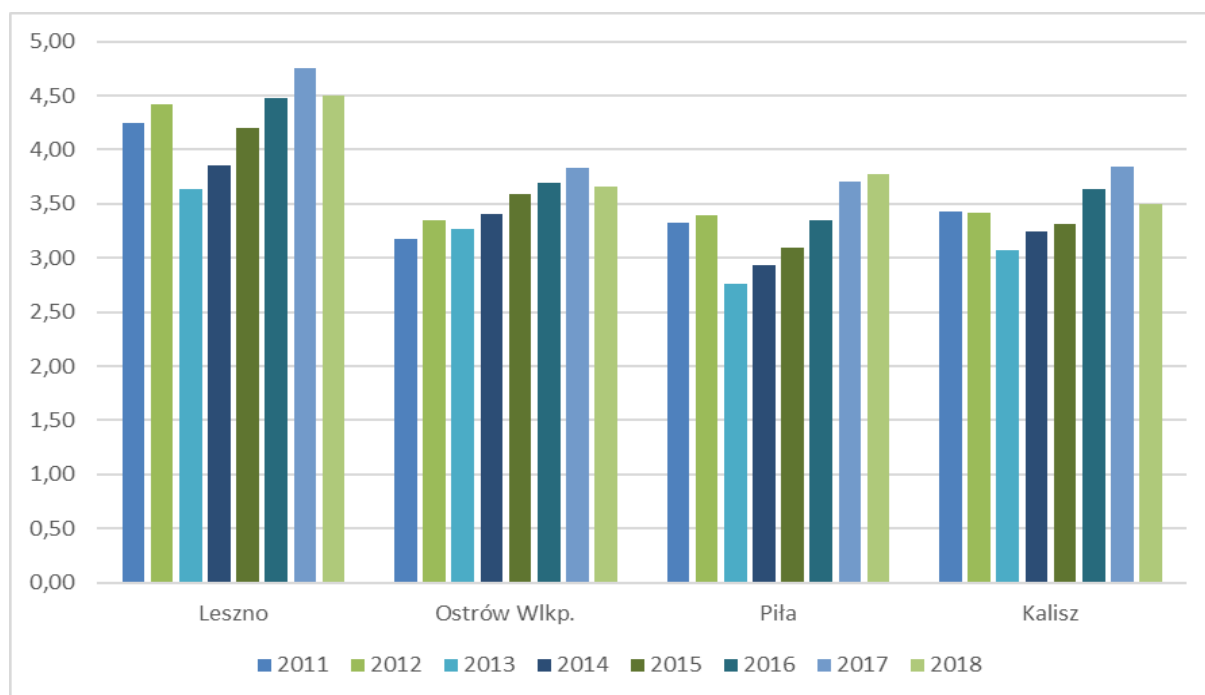
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 31 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w rejestrze REGON w Lesznie i wybranych miastach Wielkopolski w latach 2011-2018 (na tysiąc mieszkańców)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Leszno	4,25	4,42	3,64	3,85	4,20	4,47	4,75	4,50
Ostrów Wielkopolski	3,18	3,35	3,27	3,40	3,59	3,70	3,83	3,66
Piła	3,33	3,39	2,76	2,93	3,09	3,35	3,70	3,77
Kalisz	3,43	3,42	3,07	3,24	3,31	3,64	3,85	3,50

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 43 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w rejestrze REGON w Lesznie i wybranych miastach Wielkopolski w latach 2011-2018 (na tys. mieszkańców)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

III.3. Media lokalne

Dużą rolę w integrowaniu społeczności lokalnej, a także kształtowaniu opinii publicznej odgrywają media lokalne. W Lesznie funkcjonują następujące media:

- Lokalne gazety:
  - ABC
  - Panorama Leszczyńska
  - Reporter leszczyński

- Leszczyńsk

- Stacje radiowe:

- Radio Elka
- Radio Eska
- Radio Merkury / Radio Poznań
- Radio Emaus

- Stacje telewizyjne:

- Telewizja Leszno

- Portale internetowe lokalnych gazet, telewizji oraz rozgłośni radiowych:

- www.elka.pl
- www.leszno24.pl
- www.telewizjaleszno.pl
- www.leszno.naszemiasto.pl
- www.panorama.media.pl
- www.reporterleszczynski.pl

III.4. Bezpieczeństwo publiczne

Jednym z czynników wpływających na kapitał społeczny jest poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców miasta.

III.4.1. Policja

O bezpieczeństwo publiczne dbają w mieście m.in. funkcjonariusze Policji. Stwierdzili oni w Lesznie i powiecie leszczyńskim w 2018 r. 2 220 przestępstw, z czego 1 296 zanotowano w Lesznie, a 924 w powiecie leszczyńskim. Do roku 2012 Główny Urząd Statystyczny podawał dane dotyczące przestępstw dla Leszna i powiatu leszczyńskiego łącznie, natomiast od roku 2013 podawane są oddzielnie dla miasta i dla powiatu. Z tego powodu, dane te zaprezentowane są w dwóch tabelach – w jednej są przedstawione lata 2002-2012, a w drugiej 2014-2018.

Tabela 32 Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w Lesznie i powiecie leszczyńskim w latach 2000-2012

Lata	Ogółem	Wskaźnik wykrywalności	O charakterze kryminalnym	Wskaźnik wykrywalności	Gospodarcze	Wskaźnik wykrywalności	Drogowe	Wskaźnik wykrywalności	Inne
2000	2 923	66,0	2 005	51,3	846	98,9	23	100,0	49
2001	4 084	68,7	2 330	45,6	959	99,5	359	99,4	436
2002	4 297	73,3	2 459	54,0	1 297	99,4	451	99,8	90
2003	4 266	74,4	2 382	55,1	1 198	98,8	609	99,8	77
2004	3 948	73,1	2 082	50,4	980	98,1	633	100,0	253
2005	3 820	73,0	2 028	51,0	1 004	97,2	578	99,3	210
2006	3 827	76,7	2 013	57,5	1 024	98,0	552	99,1	238
2007	3 322	76,1	1 949	60,3	748	98,4	479	99,2	146
2008	3 342	80,7	1 801	65,7	1 087	98,1	354	99,4	100
2009	3 581	83,1	1 878	69,3	1 127	98,0	446	99,8	130
2010	3 097	80,6	1 735	67,4	929	97,2	359	99,4	74
2011	2 711	81,3	1 563	69,1	588	97,6	430	99,8	130
2012	2 744	80,1	1 585	67,5	581	96,2	476	99,2	102

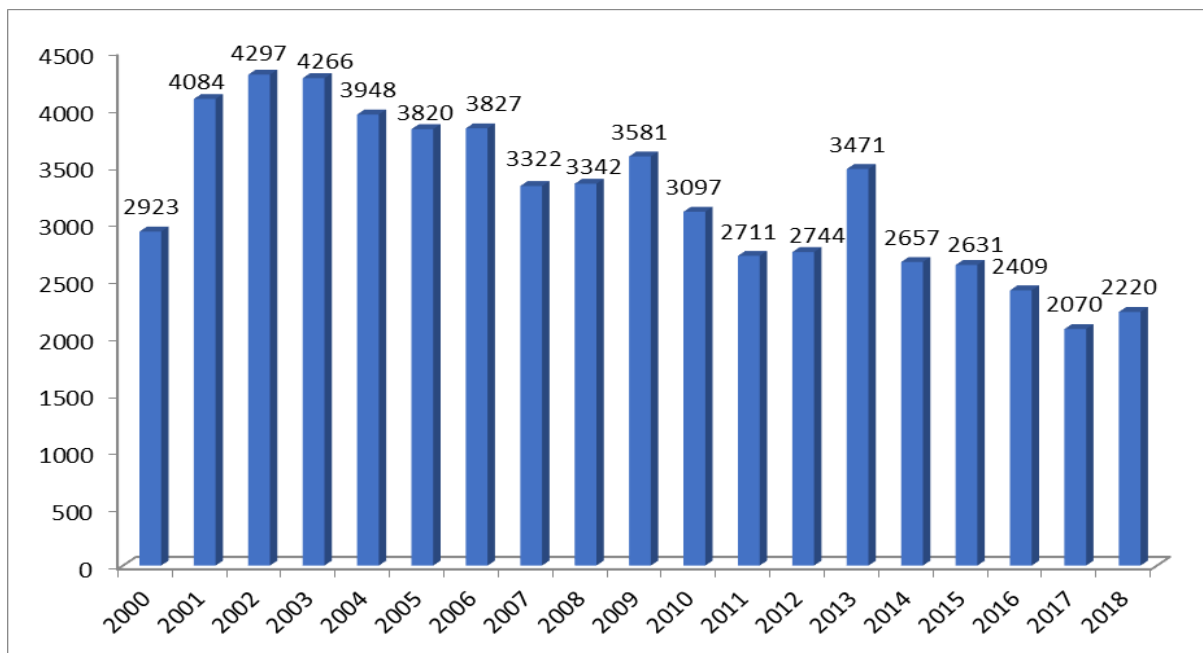
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela 33 Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w Lesznie i powiecie leszczyńskim w latach 2014-2018

	2014		2015		2016		2017		2018	
	Leszno	Powiat leszczyński	Leszno	Powiat leszczyński	Leszno	Powiat leszczyński	Leszno	Powiat leszczyński	Leszno	Powiat leszczyński
Ogółem	2 084	573	1 921	710	1 705	704	1 551	519	1 296	924
- wskaźnik wykrywalności	84,5	72,1	84,8	81,2	83,7	87,3	85,9	84,0	81,2	89,9
O charakterze kryminalnym	1 314	367	1 202	325	1 001	264	681	252	801	256
- wskaźnik wykrywalności	78,4	58,4	79,8	64,8	76,2	67,7	74,5	71,9	73,0	65,6
Gospodarcze	572	48	579	224	568	246	733	85	385	496
- wskaźnik wykrywalności	93,7	87,5	92,4	93,4	93,3	98,8	94,5	88,2	93,5	99,6
Drogowe	121	114	92	93	92	107	85	103	77	90
- wskaźnik wykrywalności	98,3	100,0	97,8	100,0	100,0	100,0	100	100	100	100

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 44 Przesłępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w Lesznie i powiecie leszczyńskim w latach 2000-2018 – ogółem

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Po wysokim wzroście liczby przestępcstw w 2013 r., w 2014 r. nastąpił spadek, który utrzymał się do roku 2017. W 2018 r. nastąpił wzrost liczby przestępcstw stwierdzonych przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w Lesznie i powiecie leszczyńskim, a ich liczba ogółem wyniosła 2 220, czyli o 150 więcej niż w roku 2017.

III.4.2. Straż Miejska

W 2018 r. funkcjonariusze Straży Miejskiej ujawnili 2 892 wykroczeń (wzrost w porównaniu z 2017 r. o 493 wykroczeń).

III.5. Kultura

W Lesznie funkcjonują następujące instytucje kultury:

- Miejska Biblioteka Publiczna oraz jej filie,
- Miejski Ośrodek Kultury,
- Miejskie Biuro Wystaw Artystycznych,
- Muzeum Okręgowe,
- Teatr Miejski.

III.5.1. Biblioteki**Tabela 34 Biblioteki publiczne w Lesznie w latach 2004-2018**

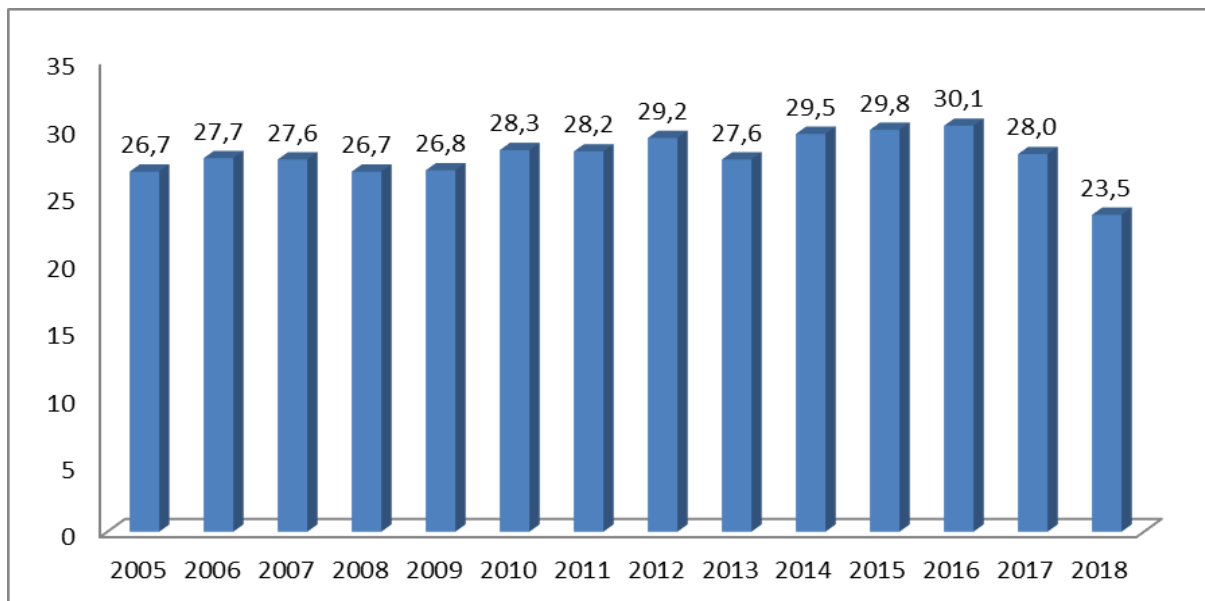
Lata	Biblioteki publiczne - Leszno					
	Placówki biblioteczne		Księgozbiór w woluminach	Czytelnicy w ciągu roku	Wypożyczenia księgozbioru w woluminach	
	Biblioteki i filie ogółem	Punkty biblioteczne			Ogółem	Na 1 czytelnika
2004	8	12	225 509	17 913	472 858	26,4
2005	8	13	224 393	17 785	475 495	26,7
2006	8	11	221 303	16 579	459 167	27,7
2007	8	14	222 918	17 155	473 184	27,6
2008	8	13	225 324	18 526	493 886	26,7
2009	8	12	218 779	18 460	493 945	26,8
2010	8	14	220 775	17 840	504 747	28,3
2011	8	14	217 800	17 679	498 805	28,2
2012	8	15	216 521	16 504	481 901	29,2
2013	8	15	217 115	15 835	436 438	27,6
2014	8	18	216 818	15 000	443 077	29,5
2015	8	18	217 228	14 487	432 311	29,8
2016	8	18	211 936	13 917	419 472	30,1
2017	8	17	205 557	14 686	410 832	28,0
2018	8	16	206 540	15 416	362 741	23,5

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W Lesznie funkcjonuje 1 biblioteka publiczna i 7 filii. Ponadto, książki można wypożyczyć w 16 punktach bibliotecznych. W 2018 r. liczba czytelników wzrosła o 730 osób w porównaniu z rokiem 2017. Ważnym miernikiem brany pod uwagę przy ocenie kapitału społecznego jest liczba wypożyczeń na 1 czytelnika. W Lesznie liczba ta w ostatnim roku spadła do 23,5 woluminów. Powyższy, wskaźnik jest znacznie wyższy w Lesznie niż w Wielkopolsce, gdzie wynosił on w 2018 r. 19,4 woluminów. Ponadto, w Lesznie funkcjonują 4 biblioteki inne niż publiczne¹, których księgozbiór w 2018 r. wynosił 158 214 woluminów.

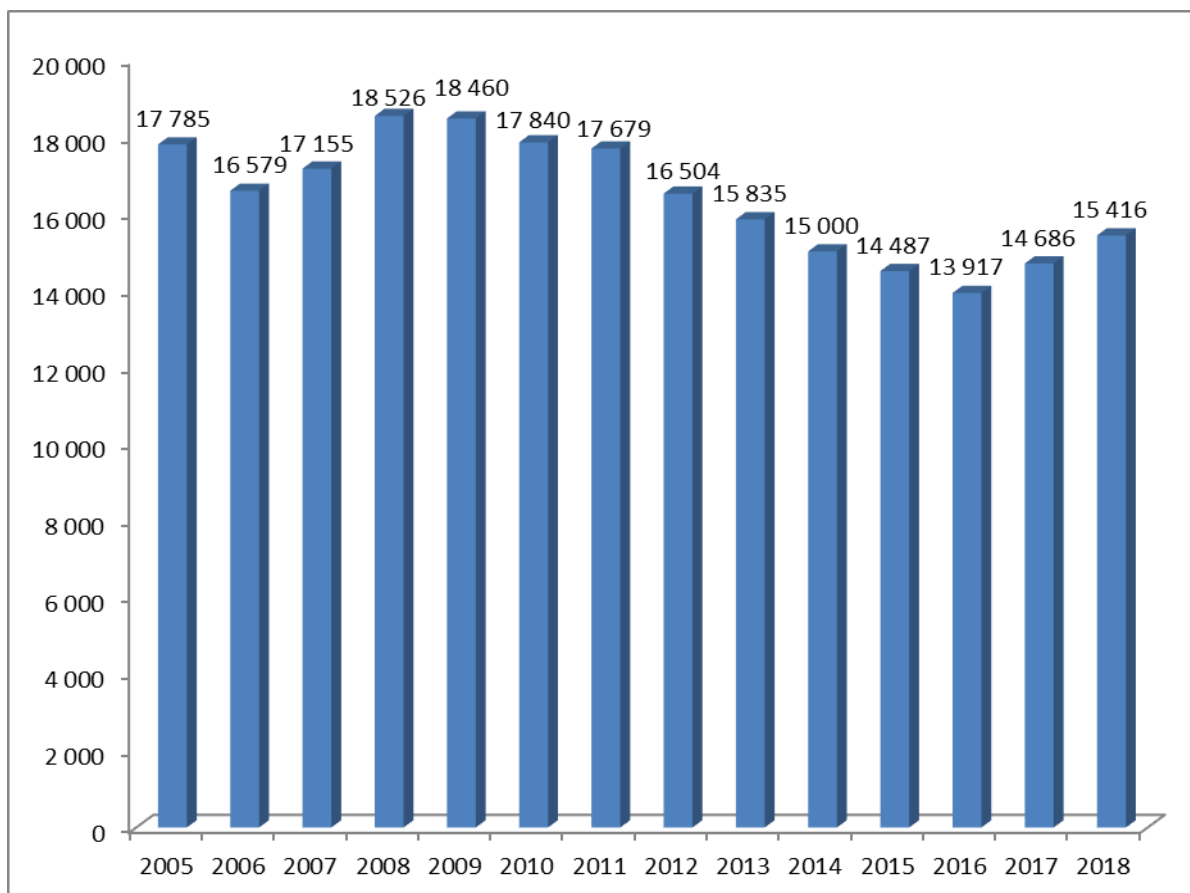
¹ Według GUS: „Biblioteki inne niż publiczne dotyczą placówek pedagogicznych, naukowych (łącznie z bibliotekami o statusie naukowym wykazanymi również w grupie bibliotek publicznych), fachowych, fachowo-beletrystycznych, ośrodków informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej (INTE), towarzystwa naukowego.”

Wykres 45 Wypożyczenia księgozbioru w woluminach na 1 czytelnika w woluminach w placówkach bibliotecznych w Lesznie w latach 2005-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Wykres 46 Czytelnicy w placówkach bibliotecznych w Lesznie w ciągu roku w latach 2005-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

III.5.2. Imprezy kulturalne i turystyczne

Główne wydarzenia kulturalne w 2018 r.:

- uroczystości z okazji rocznic historycznych,
- czwarta edycja festiwalu Leszno Barok Plus oraz Festiwalu Miasto Grochowiaka,
- Międzynarodowe Leszczyńskie Warsztaty Jazzowe,
- Międzynarodowe Dni Muzyki i Folkloru,
- Ogólnopolski Konkurs Literacki im. Stanisława Grochowiaka,
- Ogólnopolski Konkurs Literacko-Plastyczno-Fotograficzny „Konfrontacje” oraz „Małe Konfrontacje”,
- Spotkania literackie pn. Międzynarodowa Jesień Poetycka w Leszczyńskim,
- Leszczyński Festiwal Muzyczny im. R. Maciejewskiego,
- Międzynarodowe Warsztaty Gospel Workshop 2018,
- Dni Leszna (koncerty – Dawid Kwiatkowski, Lou Bega, zespół Aphaville)

Ponadto, Stowarzyszenie Przyjaciół Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. w Lesznie oraz Fundacja Edukacyjna Pro Musica prowadziły przez cały rok koncerty edukacyjne dla leszczyńskich przedszkoli i szkół.

Odbływały się także imprezy literackie i czytelnicze organizowane w Miejskiej Bibliotece Publicznej, wystawy i imprezy promujące sztukę współczesną proponowane przez Miejskie Biuro Wystaw Artystycznych, działania podejmowane przez Miejski Ośrodek Kultury, który także udzielał wsparcia merytorycznego i organizacyjnego organizacjom pozarządowym organizującym imprezy kulturalne. Odbływały się też spektakle w Teatrze Miejskim w Lesznie.

Imprezy turystyczne:

- Spływ Konwaliowym Szlakiem Kajakowym,
- Rajd rowerowy „Rowerem przez Leszno-Region”
- Nocna Światowa Rowerówka
- Retro Rowerówka
- Mini Piknik Szybowcowy,
- „Powrót Króla”,
- Piknik „Leszczyńskie smaki”,
- Rajd rowerowy im. Zdzisława Adamczaka,
- Zwiedzanie miasta z przewodnikiem.

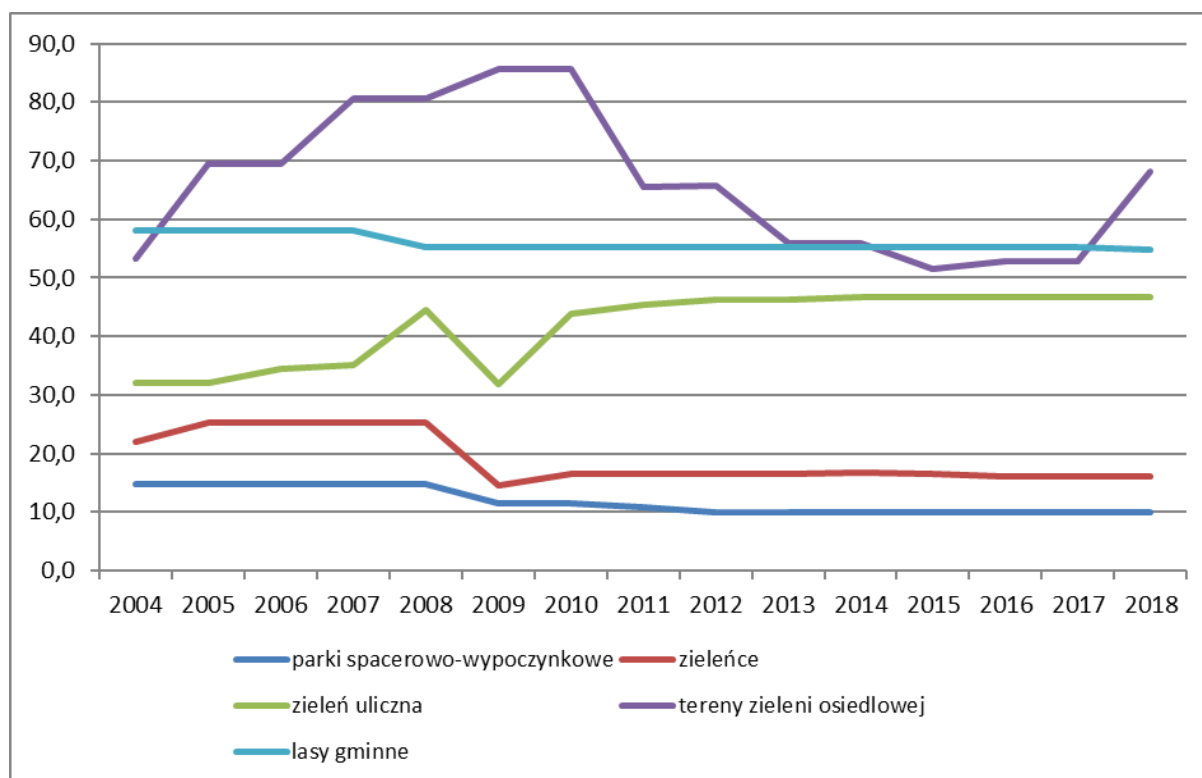
III.6. Zieleń w mieście

Tereny zieleni pełnią w mieście wiele funkcji m.in.: rekreacyjną, ekologiczną, zdrowotną. Wpływają na złagodzenie uciążliwości życia w obszarach silnie zurbanizowanych. Wprowadzają ład przestrzenny oraz nadają specyficzny i indywidualny charakter miastu.

Tabela 35 Powierzchnia terenów zieleni w Lesznie w latach 2004-2018 (w ha)

	Parki spacerowo-wypoczynkowe	Zieleńce	Zieleń uliczna	Tereny zieleni osiedlowej	Lasy gminne
2004	14,7	22,0	32,0	53,2	58,0
2005	14,7	25,2	32,0	69,5	58,0
2006	14,7	25,2	34,5	69,5	58,0
2007	14,7	25,2	35,2	80,6	58,0
2008	14,7	25,2	44,4	80,6	55,2
2009	11,5	14,5	31,9	85,6	55,2
2010	11,5	16,5	43,9	85,6	55,2
2011	10,9	16,5	45,4	65,6	55,2
2012	10,0	16,5	46,3	65,7	55,2
2013	10,0	16,5	46,3	55,8	55,2
2014	10,0	16,6	46,7	55,8	55,2
2015	10,0	16,6	46,7	51,4	55,2
2016	10,0	16,1	46,7	52,8	55,2
2017	10,0	16,1	46,7	52,8	55,2
2018	10,0	16,1	46,7	68,1	54,8

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 47 Powierzchnia terenów zieleni w Lesznie w latach 2004-2018 (w ha)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Największą powierzchnię zajmują tereny zieleni osiedlowej, których powierzchnia zwiększyła się z 52,8 ha w 2017 r. do 68,1 ha w 2018 r. Drugą grupę stanowią lasy gminne, których powierzchnia wynosi 54,8 ha. W porównaniu z rokiem 2017 nie zmieniła się powierzchnia zajmowana przez zieleń uliczną, zieleńce oraz parki spacerowo-wypoczynkowe (tab. 36). Leszno nie posiada obszarów prawnie chronionych, natomiast są w mieście trzy pomniki przyrody - wszystkie drzewa w parku na Placu Kościuszki, 3 lipy przy kościele św. Jana oraz dąb na Placu Metziga.

III.7. Służba zdrowia

III.7.1. Personel służby zdrowia

Leszno jako centrum regionu pełni również funkcję centrum usług medycznych. Znaczącą rolę w sferze ochrony zdrowia w Lesznie odgrywa Wojewódzki Szpital Zespolony ze specjalistycznymi poradniami.

Tabela 36 Kadra medyczna w Lesznie według podstawowego miejsca pracy w latach 2006-2018

Personel służby zdrowia w Lesznie według podstawowego miejsca pracy*													
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Lekarze	175	175	181	161	187	188	179	176	178	187	176	178	184
Lekarze dentyści	30	21	16	25	14	17	12	8	16	8	7	7	18
Pielęgniarki i położne	432	432	421	405	437	445	477	443	453	484	492	515	530

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

*Dane obejmują zakłady opieki zdrowotnej oraz praktyki, które złożyły sprawozdanie MZ-88. Nie obejmują jednostek, których organem tworzącym jest MON lub MSWiA. Nie obejmują osób pracujących w NFZ, administracji państwowej, uczelniach wyższych. Dane obejmują osoby pracujące w danej placówce bez względu na rodzaj umowy, na podstawie której wykonywana jest praca (np. umowa o pracę, umowa cywilnoprawna, w tym umowa zlecenie) i wymiar czasu pracy. Personel pracujący według podstawowego miejsca pracy - pracujący, dla których jednostka sprawozdawcza jest głównym miejscem pracy według oświadczenia pracującego. Osoby te, niezależnie od wymiaru czasu pracy, są liczone raz.

Tabela 37 Liczba aptek i farmaceutów w Lesznie w latach 2006-2018

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Apteki*	23	23	21	25	24	24	31	27	27	28	30	32	31
Farmaceuci**	51	44	45	48	45	51	61	49	54	55	62	65	70

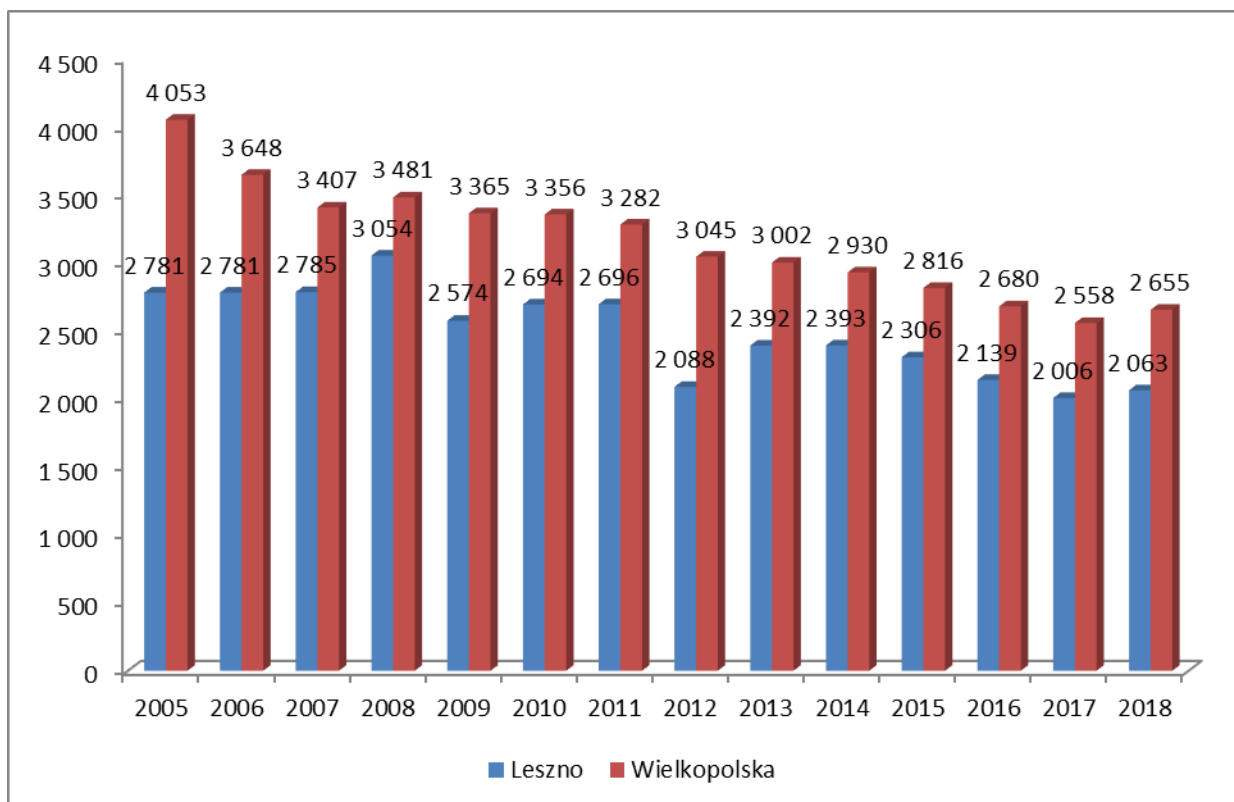
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

*Dane dotyczą tylko tych jednostek, które złożyły sprawozdanie do Urzędu Statystycznego. W przypadku badań z tego zakresu nie jest stosowana procedura imputacji brakujących danych.

**Dane dotyczą tylko tych jednostek, które złożyły sprawozdanie do Urzędu Statystycznego. Dane o pracujących obejmują osoby, dla których jednostka sprawozdawcza jest głównym miejscem pracy według oświadczenia pracującego. Osoby te, niezależnie od wymiaru czasu pracy, są liczone raz.

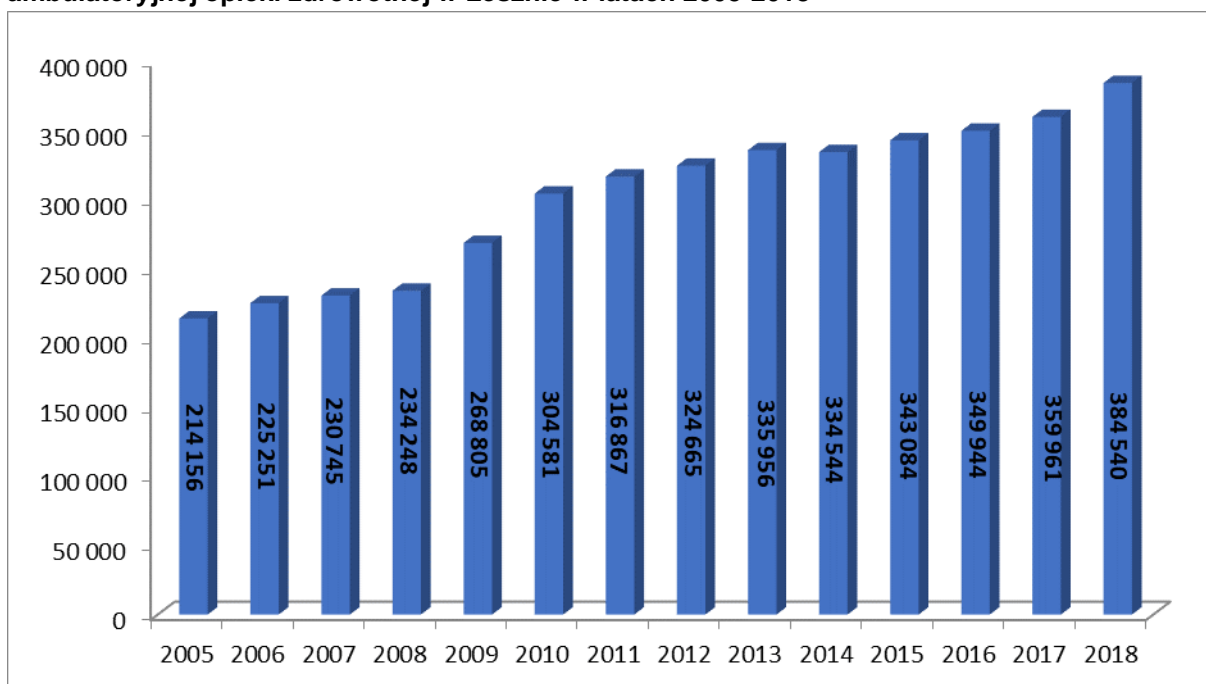
Wykres 48 Liczba ludności przypadająca na 1 aptekę ogólnodostępną w Lesznie na tle Wielkopolski w latach 2005-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Porównując Leszno z innymi miastami Wielkopolski pod względem liczby ludności przypadającej na 1 aptekę ogólnodostępną należy zauważyć, że w analizowanym okresie wskaźnik ten w Lesznie był na niższym poziomie niż w Wielkopolsce.

Wykres 49 Liczba porad podstawowej opieki zdrowotnej udzielonych w placówkach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w Lesznie w latach 2005-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

III.7.2. Stan zdrowia mieszkańców Leszna²

Tabela 38 Chorobowość osób dorosłych w Lesznie w latach 2004-2015

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Gruźlica	17	16	19	11	11	3	8	13	12	26	21	27
Nowotwory	358	360	481	541	598	196	392	582	698	1089	662	1 041
Choroby tarczycy	635	612	603	748	850	210	238	948	1 195	1 907	1 523	2 156
Cukrzyca	867	991	1 187	1 381	1 312	397	747	1 256	1 721	2 583	1 568	3 013
Niedokrwistość	144	194	219	173	395	79	196	361	431	649	627	729
Choroby układu krążenia	5 394	6 982	8 622	10 659	10 324	2 263	3 561	8 105	10 270	14 089	7 421	13 893
Choroby układu nerwowego	1 459	1 602	1 664	1 615	1 815	644	1 514	2 684	2 820	4 141	2 894	3 152

Źródło: „Informator liczbowy ochrony zdrowia Województwa Wielkopolskiego za 2015 r.”, Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu, Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia, Poznań 2015

Najczęstszą chorobą występującą u mieszkańców Leszna jest choroba układu krążenia, na koniec 2015 r. stwierdzono ją u prawie 14 tys. osób. W porównaniu do roku 2014 liczba osób z chorobami układu krążenia zwiększyła się o około 6,5 tys.

² Brak danych po 2015 r.

Porównanie stanu zdrowia mieszkańców Leszna z mieszkańcami innych miast Wielkopolski

Tabela 39 Liczba schorzeń rozpoznanych u dorosłych według wieku w Lesznie w roku 2015

	Razem	19-34	35-54	55-64	65 i więcej
Leszno	27 247	3 492	5 626	5 136	12 993
Kalisz	19 631	1 507	4 761	5 041	8 322
Poznań	122 583	27 686	29 342	28 075	37 480
Wielkopolska	660 949	100 830	174 543	165 327	220 249

Źródło: „Informator liczbowy ochrony zdrowia Województwa Wielkopolskiego za 2015 r.”, Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu, Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia, Poznań 2015

III.8. Pomoc społeczna

III.8.1. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w 2018 r. objął pomocą 3 810 rodzin. Kwota wypłaconych zasiłków wyniosła 64 589 599 zł. Wzrost kwoty wypłaconych zasiłków od roku 2016 wynika z tego, że od 1 kwietnia 2016 r. realizowana jest ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U z 2016 poz 195).

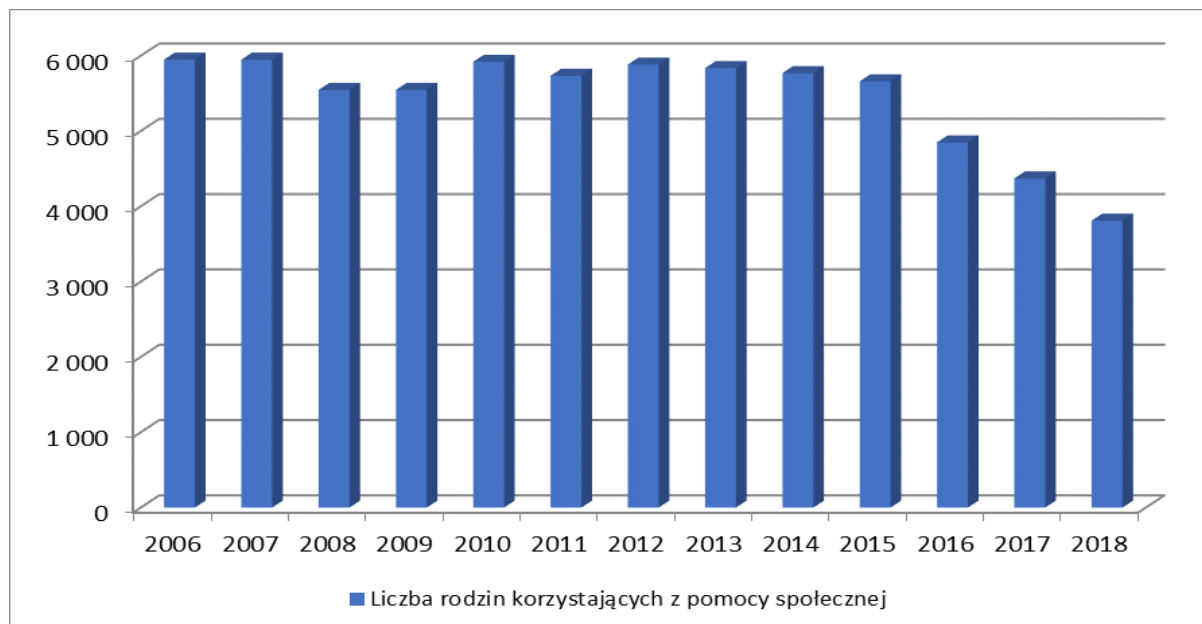
Tabela 40 Pomoc społeczna w Lesznie w latach 1998-2018

Pomoc społeczna w Lesznie		
Lata	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Kwota wypłaconych zasiłków (w zł)
1998	2 175	2 914 202
1999	2 241	3 558 509
2000	2 117	4 319 323
2001	3 372	5 139 796
2002	4 717	6 469 549
2003	4 826	6 038 538
2004	5 743	9 013 937

2005	5 926	13 052 790
2006	5 948	17 078 188
2007	5 948	19 767 117
2008	5 546	24 454 454
2009	5 546	20 267 958
2010	5 919	20 296 545
2011	5 733	22 388 364
2012	5 883	19 288 156
2013	5 835	21 997 874
2014	5 769	22 301 399
2015	5 660	23 120 057
2016	4 849	53 144 357
2017	4 371	61 640 282
2018	3 810	64 589 599

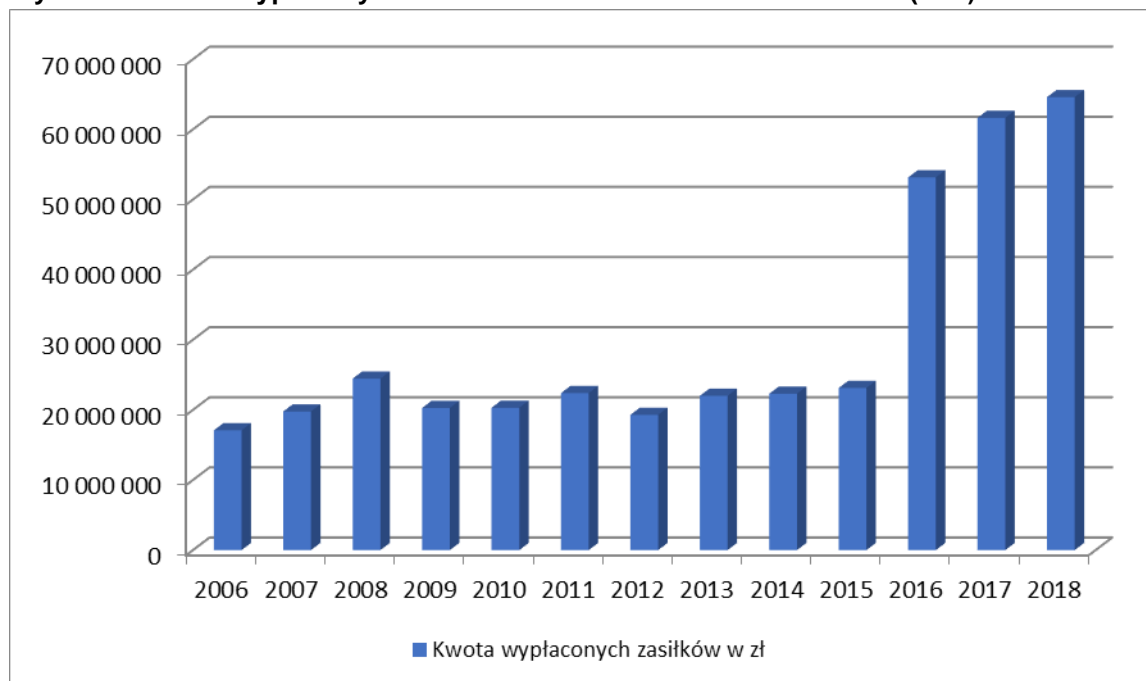
Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lesznie

Wykres 50 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Lesznie w latach 2006-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lesznie

Wykres 51 Kwota wypłaconych zasiłków w Lesznie w latach 2006-2018 (w zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lesznie

Tabela 41 Pomoc społeczna w Lesznie w latach 2008-2018 w podziale na zadania zlecone i zadania własne

Pomoc społeczna w Lesznie											
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Liczba osób / rodzin											
Zadania zlecone											
Zasiłki rodzinne	4 455	4 308	4 534	4 222	3 361	2 984	2 774	2 577	3 371	3 371	3 079
Zasiłki pielęgnacyjne	963	1 769	1 909	2 061	2 070	2 157	2 182	2 166	2 111	2 112	2 064
Zadania własne											
Sprawienie pogrzebu	4	3	5	3	4	3	5	2	5	5	6
Opał	839	868	878	838	789	815	610	551	265	367	293
Żywność	4 026	4 146	3 953	3 800	3 940	3 680	3 519	3 115	2 634	2 143	1 894
Kolonie, turnusy rehabilitacyjne, półkolonie	160	150	200	200	41	44	0	0	0	0	0
Dopłaty (przedszkola, żłobek)	286	291	282	178	189	198	184	230	179	42	27
Zasiłek celowy specjalny	1 944	1 814	1 931	1 872	1 831	2 010	1 790	1 586	1 448	1 188	1 087
Obiady dożywianie	2 359	3 788	4 485	4 122	4 361	4 479	3 709	3 336	2 869	2 143	1 894
Zasiłki stałe wyrównawcze	345	309	324	340	362	399	432	442	442	426	401
Zasiłki okresowe	599	701	836	839	1 016	1 371	1 252	1 179	922	711	614
Składki zdrowotne	342	311	308	325	346	377	421	376	512	536	471

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lesznie

III.8.2. Dodatki mieszkaniowe

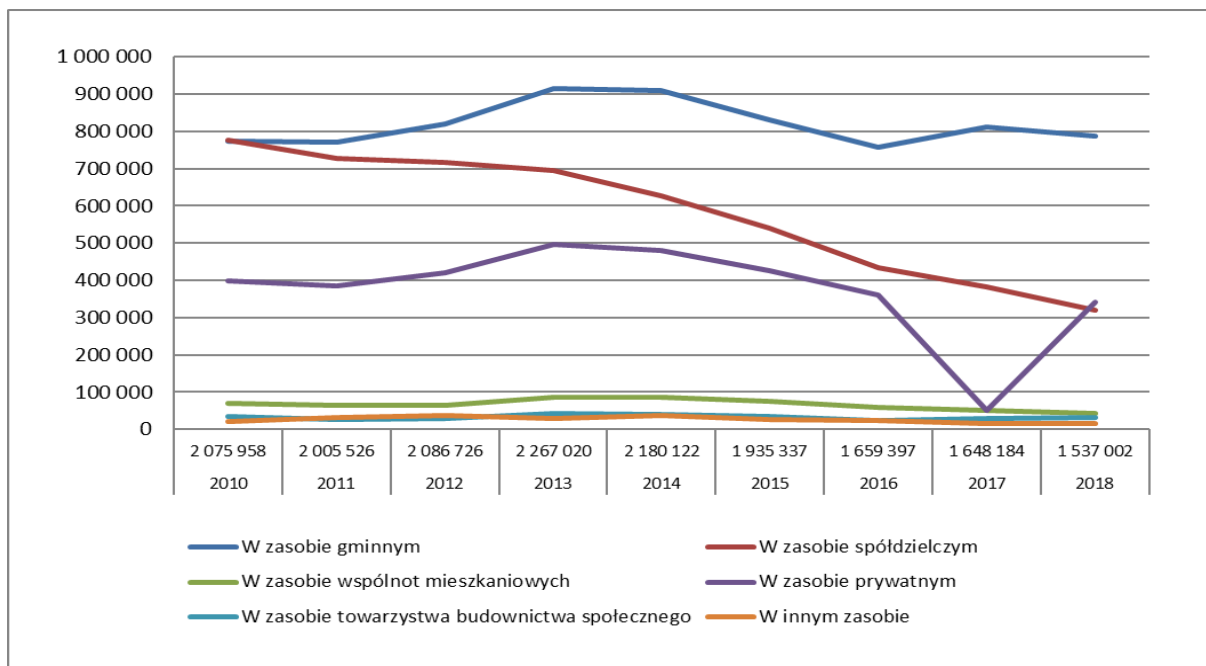
Formą pomocy społecznej jest również przyznawanie dodatków mieszkaniowych. W Lesznie w 2018 r. nastąpił spadek zarówno liczby, jak i kwoty dodatków wypłacanych mieszkańcom komunalnych zasobów mieszkaniowych.

Tabela 42 Kwota dodatków mieszkaniowych w zasobach według rodzaju w Lesznie w latach 2010-2018 (w zł)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ogółem	2 075 958	2 005 526	2 086 726	2 267 020	2 180 122	1 935 337	1 659 397	1 648 184	1 537 002
W zasobie gminnym	773 200	770 017	821 071	913 867	910 537	832 051	757 608	812 316	787 984
W zasobie spółdzielczym	775 830	727 647	717 243	696 149	628 014	540 419	433 999	382 588	318 945
W zasobie wspólnot mieszkaniowych	70 719	65 347	63 919	86 900	85 309	74 574	60 327	51 547	43 517
W zasobie prywatnym	399 487	385 022	420 133	497 439	480 413	425 842	359 632	356 269	340 590
W zasobie товариства будownицтва społecznego	34 648	25 568	28 218	42 325	39 445	34 931	23 650	29 042	31 707
W innym zasobie	22 074	31 925	36 142	30 340	36 404	27 520	24 181	16 422	14 259

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

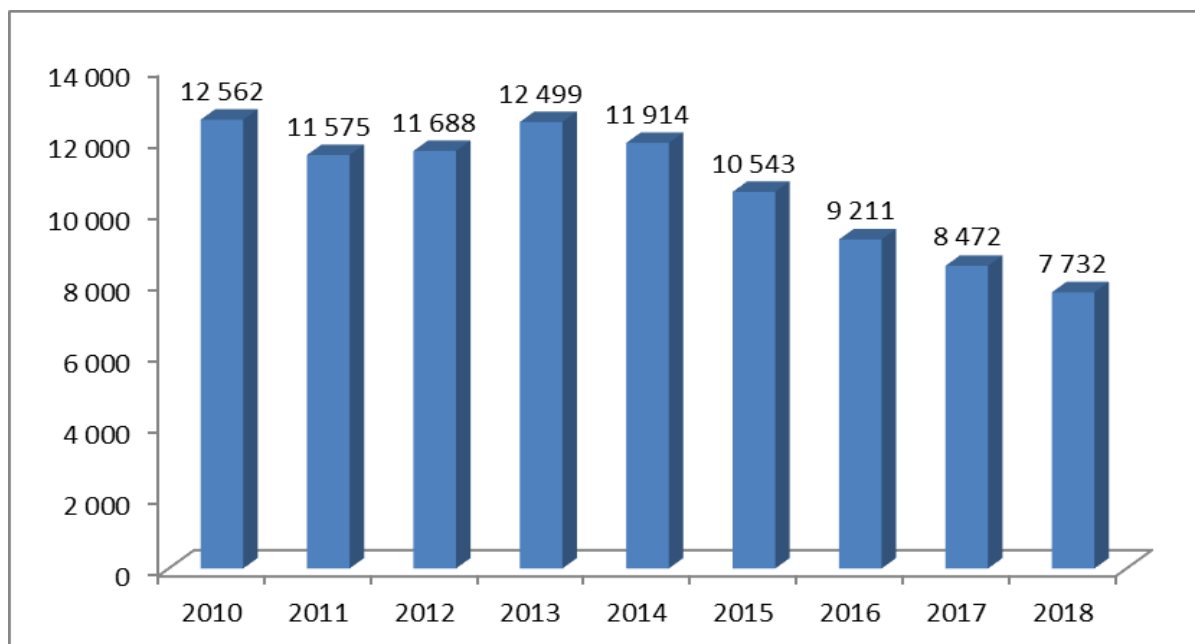
Wykres 52 Kwota dodatków mieszkaniowych według formy własności zasobu w latach 2010-2018 w Lesznie (w zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Porównując rok 2018 z 2017 kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych ogółem spadła o 111 182 zł.

Wykres 53 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w Lesznie w latach 2010-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

III.9. Stan środowiska naturalnego

Opracowane przez Główny Urząd Statystyczny dane obrazujące stan środowiska dotyczą emisji zanieczyszczeń gazowych oraz pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych oraz zanieczyszczeń zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach do redukcji.

Analizując okres od 2000 r. widać, że łączna emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych na przestrzeni lat zmniejszyła się. W 2000 r. wynosiła 90 253 ton rocznie, natomiast w roku 2018 było to 53 692 ton rocznie. Najwięcej emitowanego jest dwutlenku węgla. W 2018 r. było to 53 213 ton rocznie, co stanowiło 99 procent wszystkich emitowanych zanieczyszczeń gazowych.

Tabela 43 Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych w Lesznie w latach 2000-2018 (w t/r)

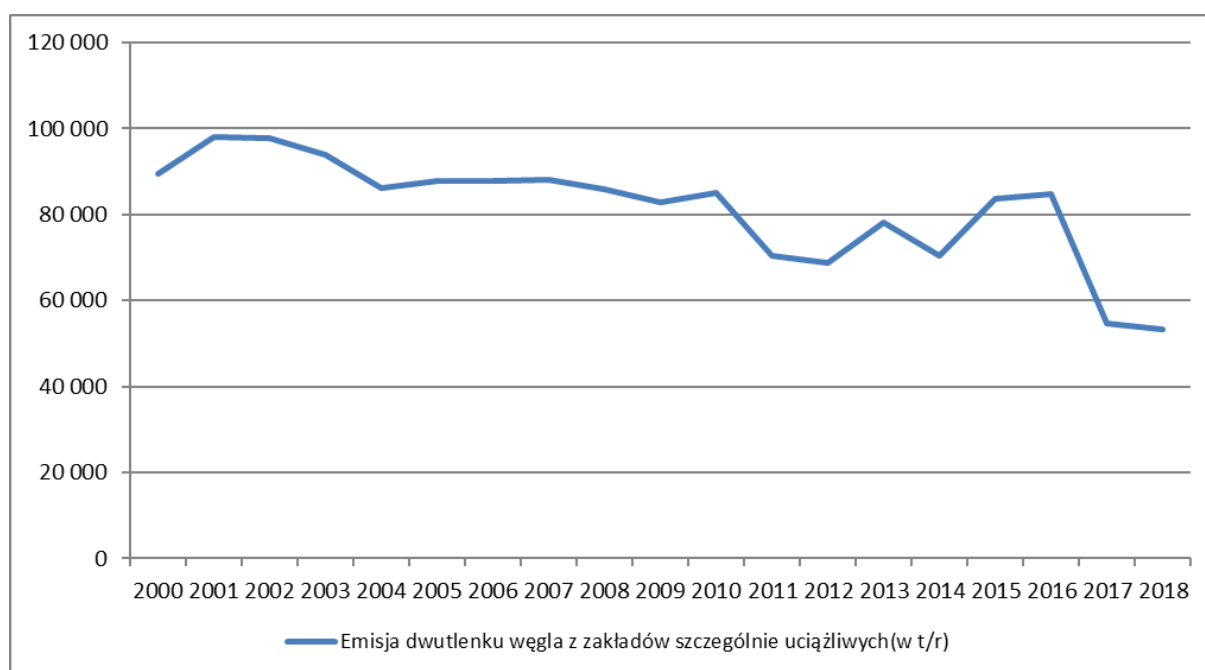
Rok	Ogółem	Ogółem (bez dwutlenku węgla)	Dwutlenek węgla	Dwutlenek siarki	Tlenki azotu	Tlenek węgla	Metan	Podtlenek azotu
2000	90 253	696	89 557	224	156	232	0	0
2001	98 660	697	97 963	218	166	250	0	0
2002	98 509	732	97 777	221	166	269	0	0
2003	94 611	663	93 948	167	159	265	0	0
2004	86 713	586	86 127	122	145	251	0	0
2005	88 351	637	87 714	153	148	275	0	0
2006	88 525	625	87 900	150	157	277	0	0
2007	88 734	649	88 085	162	160	282	0	0
2008	86 549	662	85 887	180	160	309	0	0
2009	83 490	621	82 869	172	156	288	0	0
2010	85 588	468	85 120	154	79	197	8	1
2011	71 001	507	70 494	107	121	237	9	1
2012	69 077	464	68 613	88	117	216	9	1
2013	78 853	803	78 050	346	131	283	9	1
2014	71 214	673	70 541	262	116	256	8	1

2015	84 576	780	83 796	294	128	315	7	1
2016	85 574	843	84 731	350	132	316	7	1
2017	55 269	497	54 772	186	94	171	8	1
2018	53 692	479	53 213	173	94	162	-	-

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Poniżej znajduje się wykres obrazujący emisję dwutlenku węgla z zakładów szczególnie uciążliwych w Lesznie w okresie od roku 2000 do 2018.

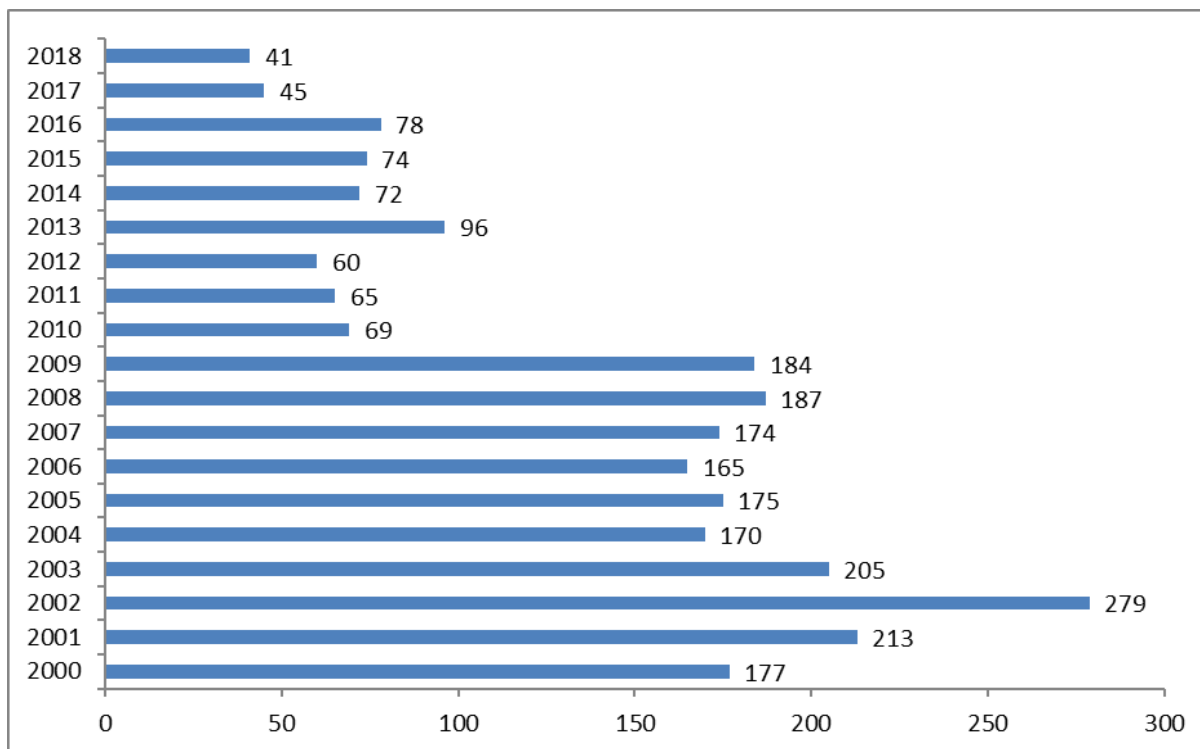
Wykres 54 Emisja dwutlenku węgla z zakładów szczególnie uciążliwych w Lesznie w latach 2000-2018 (w t/r)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2018 r. wyemitowano z zakładów szczególnie uciążliwych 41 ton rocznie zanieczyszczeń pyłowych. Było to o 4 tony rocznie mniej niż w roku poprzednim. Obrazuje to poniższy wykres.

Wykres 55 Emisja zanieczyszczeń pyłowych powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w Lesznie w latach 2000-2018 (w t/r)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2018 roku zwiększyła się ilość zanieczyszczeń gazowych zatrzymanych lub zneutralizowanych w urządzeniach oczyszczających, a spadła zanieczyszczeń pyłowych, co obrazuje poniższa tabela.

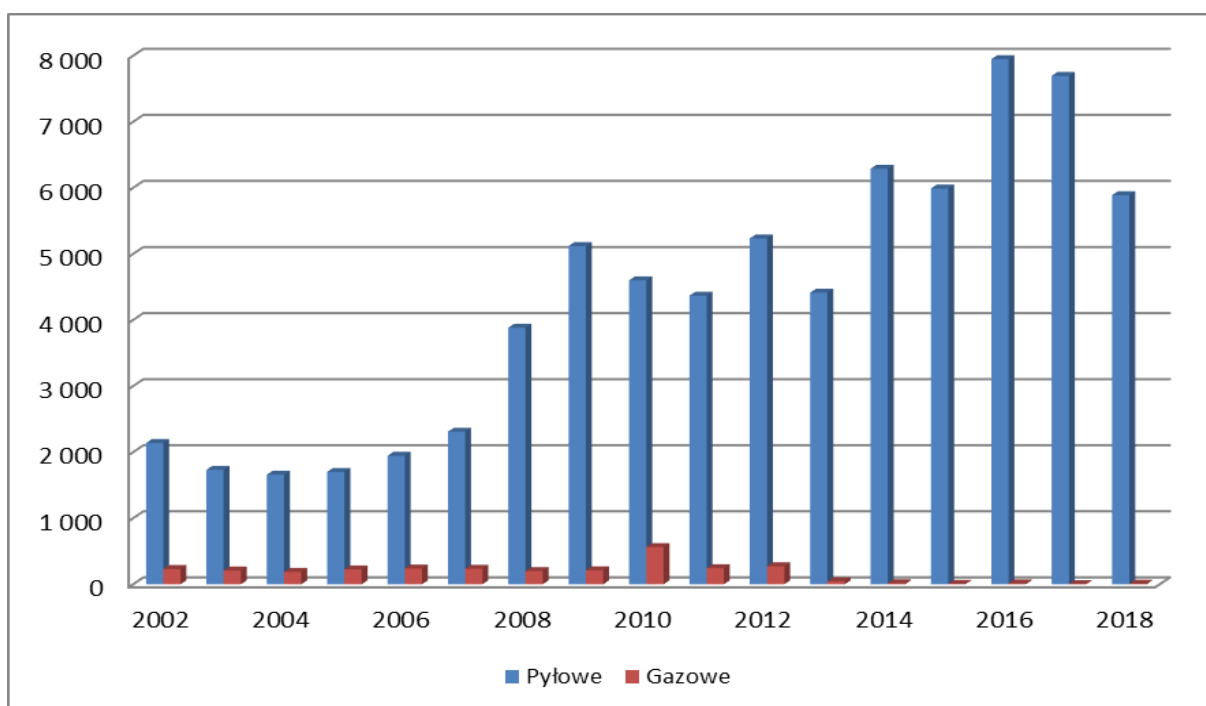
Tabela 44 Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach oczyszczających w Lesznie w latach 2002-2018 (w t/r)

Rok	Pyłowe	Gazowe
2002	2 139	232
2003	1 733	209
2004	1 659	188
2005	1 701	226
2006	1 946	240
2007	2 310	235
2008	3 884	201
2009	5 121	212
2010	4 600	563
2011	4 369	245
2012	5 235	274

2013	4 415	44
2014	6 290	16
2015	5 991	7
2016	7 948	14
2017	7 696	4
2018	5 890	9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 56 Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach oczyszczających w Lesznie w latach 2002-2018 (w t/r)

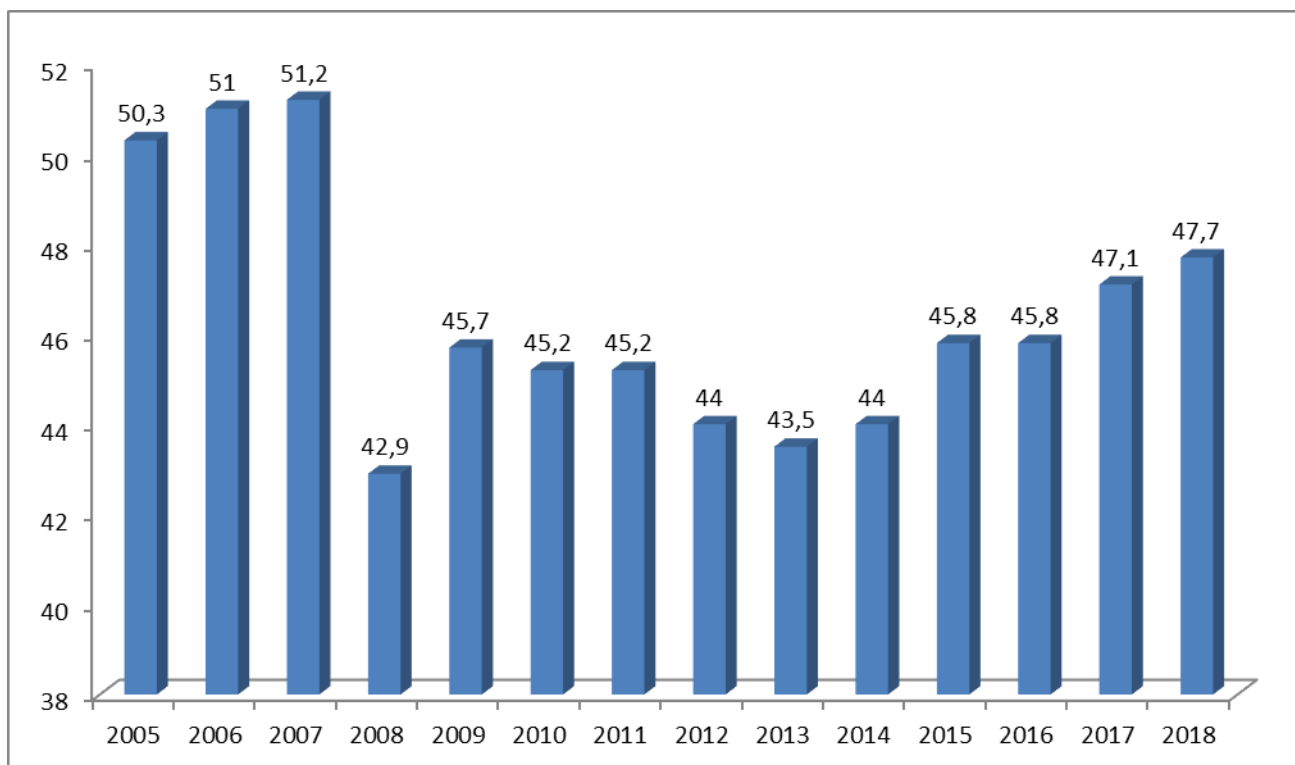

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Zużycie wody

Poniższy wykres obrazuje, jak kształtowało się zużycie wody na 1 mieszkańca w Lesznie w latach 2005-2018. Zużycie wody w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2018 r. nieznacznie wzrosło w stosunku do poprzedniego roku i wyniosło 47,7 m³, wobec 47,1 m³ w 2017 r.

Wykres 57 Zużycie wody na 1 mieszkańca w Lesznie w latach 2005-2018 (w m³)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W poniższej tabeli zaprezentowano zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku.

Tabela 45 Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku (w dam³) w Lesznie w latach 2005-2018

Rok	Ogółem*	Przemysł	Eksploatacja sieci wodociągowej	Eksploatacja sieci wodociągowej-gospodarstwa domowe	Udział przemysłu w zużyciu wody ogółem
2005	3 208,4	307	2 901,4	2 164,4	9,6
2006	3 270,4	222	3 048,4	2 223,4	6,8
2007	3 275,3	226	3 049,3	2 330,1	6,9
2008	2 749,5	211	2 538,5	2 016,4	7,7
2009	2 932,1	240	2 692,1	2 242,8	8,2
2010	2 918,8	237	2 681,8	2 200,2	8,1

2011	2 921,6	160	2 761,6	2 128,4	5,5
2012	2 845,5	183	2 662,5	2 104,9	6,4
2013	2 811,1	154	2 657,1	2 117,7	5,5
2014	2 841,8	147	2 694,8	2 143,6	5,2
2015	2 962,8	185	2 777,8	2 217,1	6,2
2016	2 952,8	170	2 782,8	2 201,5	5,8
2017	3 021,3	231	2 790,3	2 177,0	7,6
2018	3 055,2	88	2 967,2	2 358,8	2,9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

*ogółem = przemysł + eksploatacja sieci wodociągowej

IV. KAPITAŁ FIZYCZNY

IV.1. Powierzchnia miasta

Ogółem powierzchnia miasta wynosi 31,9 km². Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią największą część powierzchni miasta.

Tabela 46 Powierzchnia geodezyjna Leszna według kierunków wykorzystania w latach 2006-2014 (w hektarach)*

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Powierzchnia ogółem	3 186	3 186	3 186	3 186	3 186	3 186	3 186	3 186	3 186
Użytki rolne ogółem	1 452	1 443	1 432	1 418	1 372	1 359	1 349	1 349	1 345
w tym: grunty orne	1 137	1 127	1 120	1 126	1 099	1 091	1 077	1 077	1 072
<i>sady</i>	35	35	36	35	35	30	30	30	30
<i>łąki trwałe</i>	225	226	223	204	183	181	187	187	187
<i>pastwiska trwałe</i>	15	15	14	15	15	16	14	14	14
<i>grunty rolne zabudowane</i>	24	23	22	22	22	24	24	24	25
<i>grunty pod stawami</i>	9	9	9	9	9	9	9	9	9
<i>grunty pod rowami</i>	7	8	8	7	9	8	8	8	8
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione ogółem	234	234	236	236	270	270	271	271	271
w tym: lasy	228	229	230	230	264	264	265	265	265
<i>grunty zadrzewione i zakrzewione</i>	6	5	6	6	6	6	6	6	6
Grunty zabudowane i zurbanizowane ogółem	1 482	1 490	1 500	1 514	1 528	1 540	1 551	1 551	1 555
w tym: tereny mieszkalne	491	498	507	524	536	545	548	548	558

<i>tereny przemysłowe</i>	121	122	123	128	126	122	124	124	124
<i>inne tereny zabudowane</i>	195	200	204	205	218	226	228	228	230
<i>zurbanizowane tereny niezabudowane</i>	129	124	120	111	103	103	106	106	97
<i>tereny rekreacyjno-wypoczynkowe</i>	80	80	81	81	76	75	76	76	76
<i>tereny komunikacyjne - drogi</i>	344	344	342	343	346	349	348	348	349
<i>tereny komunikacyjne – kolejowe</i>	98	98	98	98	98	96	97	97	97
<i>tereny komunikacyjne - inne</i>	24	24	25	24	25	24	24	24	24
Grunty pod wodami	0	0	0	0	0	0	1	1	1
Nieużytki	13	14	14	13	11	11	10	10	10
Tereny różne	5	5	4	4	4	4	4	4	4

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

*brak danych GUS po roku 2014

W ostatnich latach występował proces zmniejszania powierzchni użytków rolnych na rzecz gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, przy czym struktura powierzchni Leszna w roku 2014 była zbliżona do roku poprzedniego.

IV.2. Infrastruktura

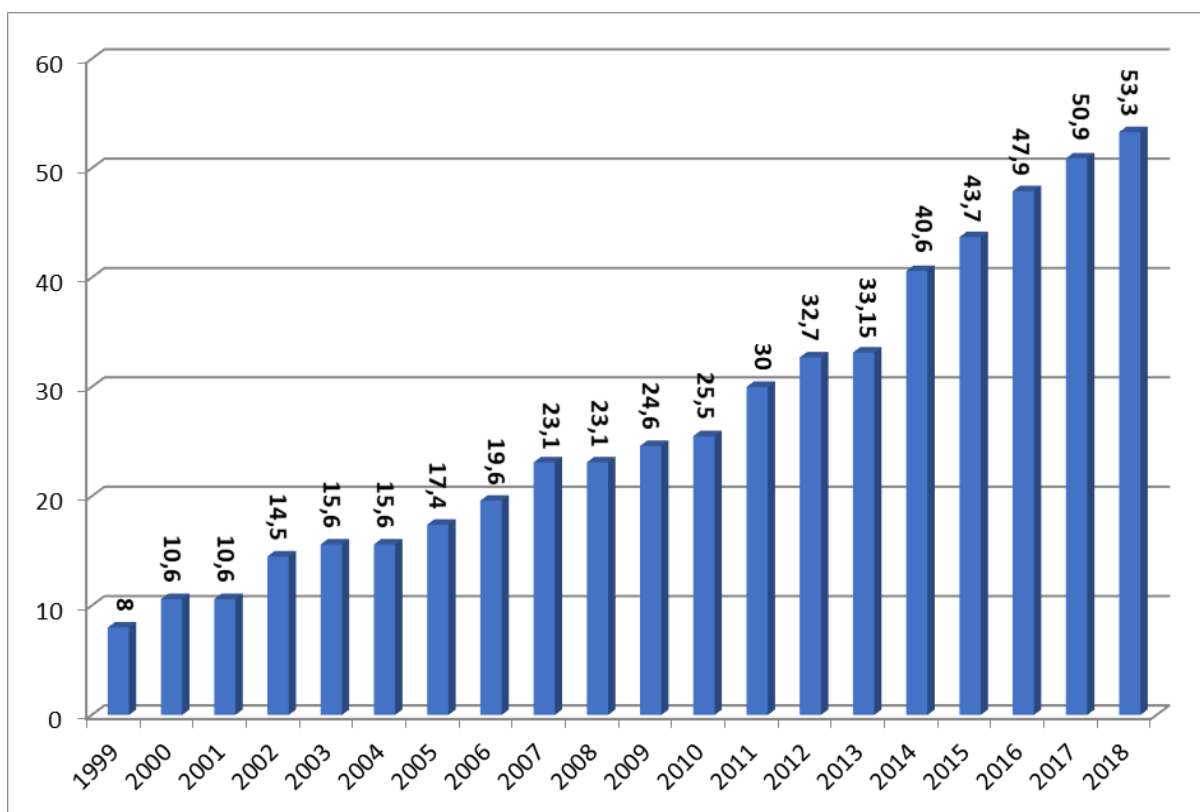
IV.2.1. Drogi

W 2018 r. ogólna długość dróg w Lesznie wynosiła **217,54 km**, a w tym:

- drogi krajowe – 6,95 km
- drogi wojewódzkie – 12,74 km
- drogi powiatowe – 45,60 km
- drogi gminne – 152,25 km

Długość ścieżek rowerowych w 2018 r. wynosiła 53,3 km i zwiększyła się o 2,4 km w stosunku do poprzedniego roku.

Wykres 58 Długość ścieżek rowerowych w Lesznie w latach 1999-2018 (w km)

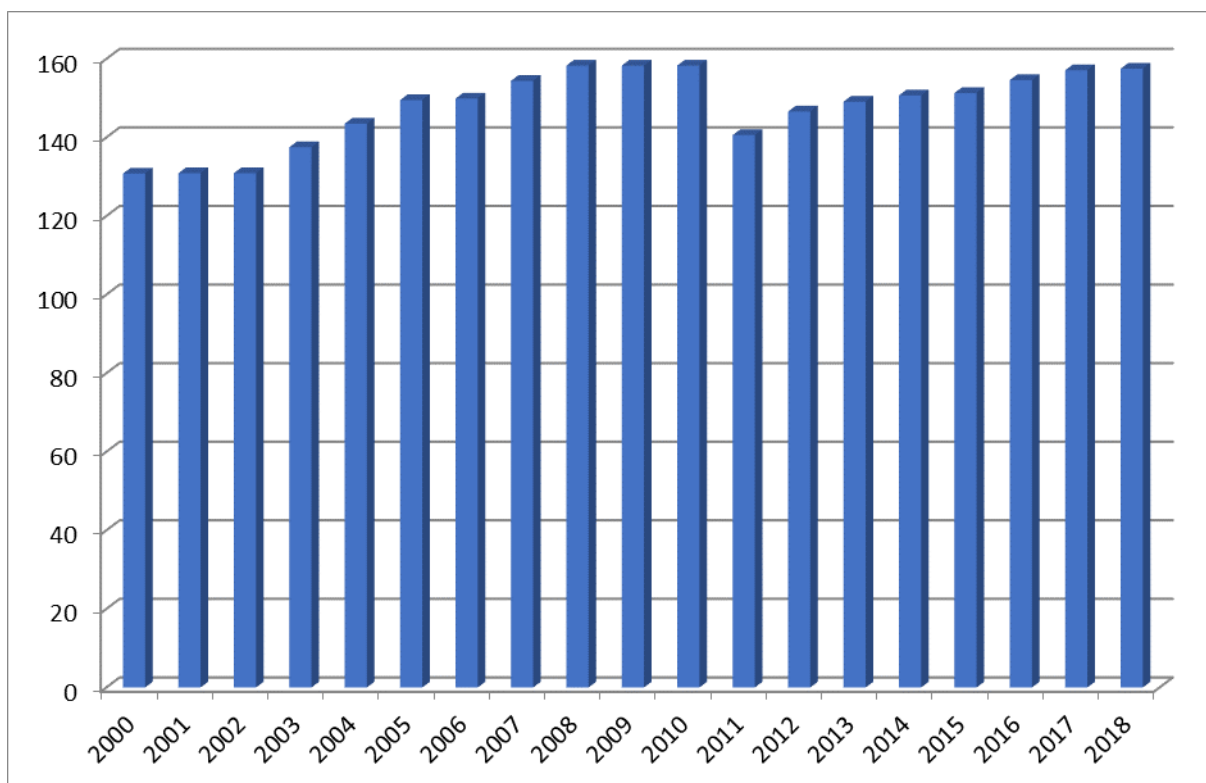
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

IV.2.2. Sieć wodociągowa

Długość czynnej sieci rozdzielczej (wodociągowej) w 2018 r. wynosiła 157,5 km, do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania prowadziło 7 275 połączeń (o 5 połączeń więcej niż w 2017 r.).

Wykres 59 Długość czynnej sieci rozdzielczej w Lesznie w latach 2000-2018 (w km)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

IV.2.3. Kanalizacja

Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w 2018 r. wynosiła 206,2. Było to o 0,6 km więcej niż w roku 2017. Wzrosła liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania – z 6 412 w 2017 r. do 6 503 w 2018 r.

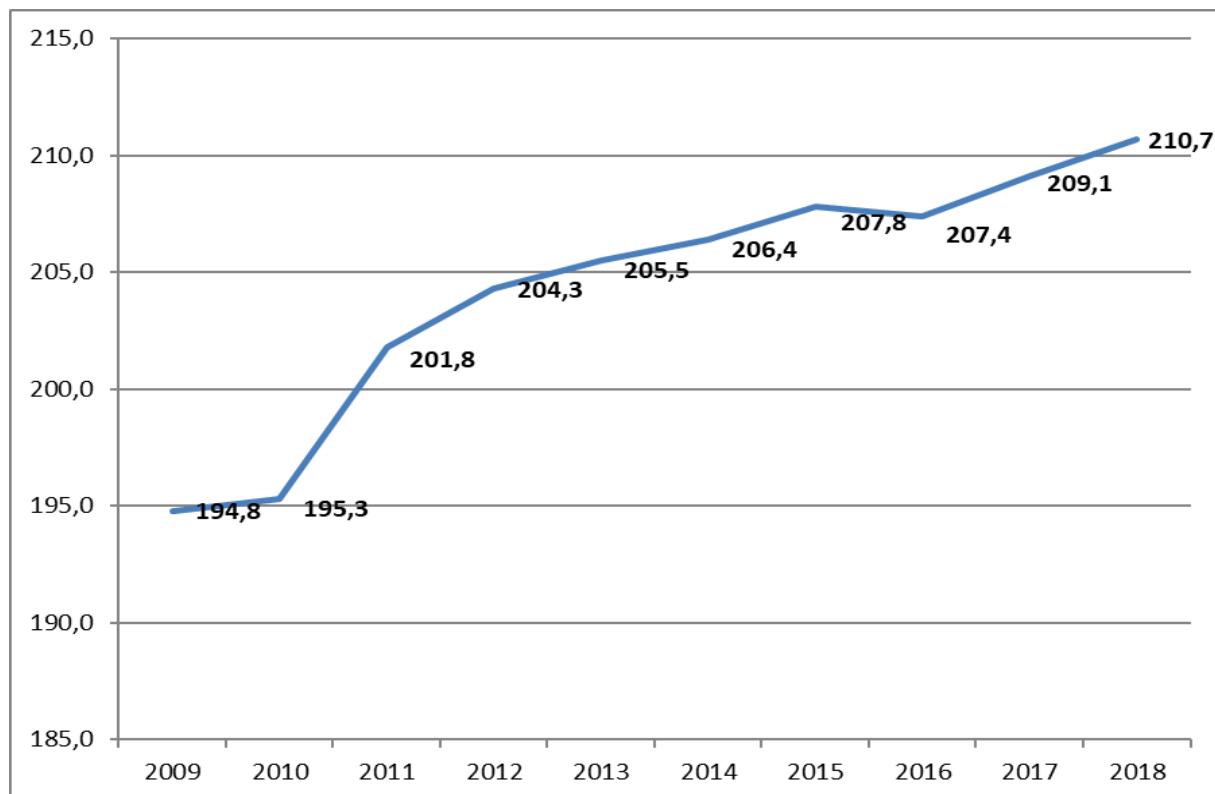
IV.2.4. Sieć gazowa

Tabela 47 Sieć gazowa w Lesznie w latach 2009-2018

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Długość czynnej sieci ogółem (km)	194,8	195,3	201,8	204,3	205,5	206,4	207,8	207,4	209,1	210,7
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych (szt.)	6 858	6 977	7 130	7 223	7 356	6 783	6 856	6 977	6 977	7 067
Odbiorcy gazu (gosp.)	20 704	20 751	20 749	20 922	21 024	21 000	21 090	21 214	21 331	21 449
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem (gosp. dom.)	3 379	3 482	3 841	3 571	3 871	3 456	3 629	5 782	6 718	6 950
Zużycie gazu w tys. m ³	14 744	17 301	16 728	16 842	19 941	15 168	14 315,9	16 535	-	-
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m ³	9 963	11 436	12 432	11 565	11 763	9 038	11 588,6	11 768,8	-	-

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 60 Długość czynnej sieci gazowej w Lesznie w latach 2009-2018 ogółem (w kilometrach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Długość sieci gazowej w Lesznie nieznacznie wzrosła w stosunku do roku poprzedniego i wyniosła 210,7 km (w 2017 r. – 209,1 km). Wzrosła liczba odbiorców gazu ogrzewających mieszkanie gazem – z 6 718 w 2017 r. do 6 950 w 2018 r.

IV.3. Mieszkania

IV.3.1. Zasoby mieszkaniowe

Tabela 48 Mieszkania w Lesznie w latach 2001-2018

Rok	Zasoby mieszkaniowe	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę w m²	Przeciętna liczba osób na mieszkanie
2001	19 715	19,8	3,21
2002	20 400	22,1	3,11
2003	21 411	23,3	2,97
2004	21 711	23,0	2,94
2005	21 809	23,8	2,93
2006	21 894	24,0	2,92
2007	21 978	24,2	2,92
2008	22 287	24,6	2,89
2009	22 426	24,9	2,87
2010	22 489	25,1	2,78
2011	23 376	26,2	2,77
2012	23 486	26,4	2,76
2013	23 617	26,7	2,73
2014	23 731	26,9	2,72
2015	23 974	27,2	2,69
2016	24 277	27,8	2,64
2017	24 426	28,0	2,63
2018	24 740	28,5	2,58

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Zasoby mieszkaniowe w Lesznie stale się zwiększają. Porównując rok 2017 i 2018 liczba mieszkań wzrosła o 314. Zwiększa się również przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę – w 2018 r. wynosiła ona 28,5 m². Spada natomiast przeciętna liczba osób na mieszkanie – w 2018 r. było to 2,58 osób.

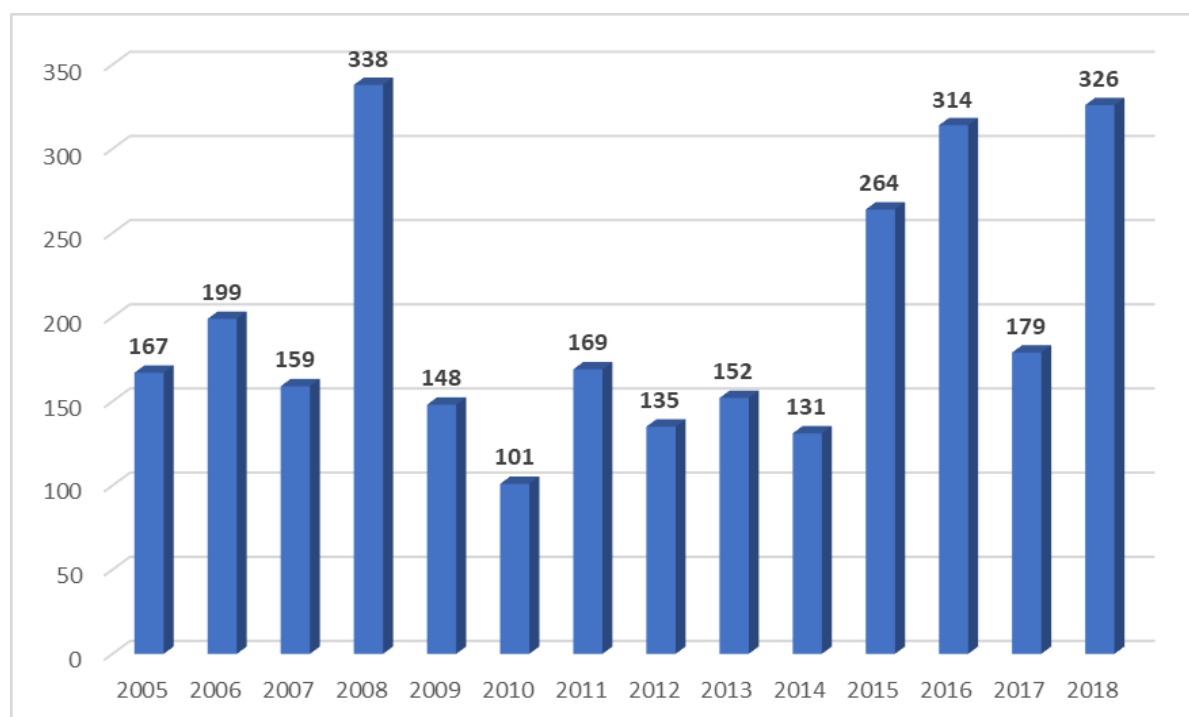
IV.3.2. Mieszkania oddane do użytku

Tabela 49 Mieszkania oddane do użytku w Lesznie w 2018 r.

	Liczba mieszkań	Powierzchnia użytkowa w m ²	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)
Ogółem	326	24 408	74,9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 61 Mieszkania oddane do użytku w Lesznie w latach 2005-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Po roku 2008, w którym oddano do użytkowania wyjątkowo dużą liczbę mieszkań tj. 338, liczba ta wahała się na poziomie powyżej 100 mieszkań.

Rok 2015 i 2016 to duży wzrost liczby oddanych do użytku mieszkań – w 2015 r. wyniósł on 264, a w 2016 r. 314 mieszkań. W 2017 r. liczba mieszkań oddanych do użytku zmniejszyła się i wyniosła 179, natomiast w 2018 r. ponownie wzrosła i wyniosła 326.

IV.4. Transport wewnętrzny**IV.4.1. Samochody****Tabela 50 Samochody osobowe w Lesznie w latach 2000-2018**

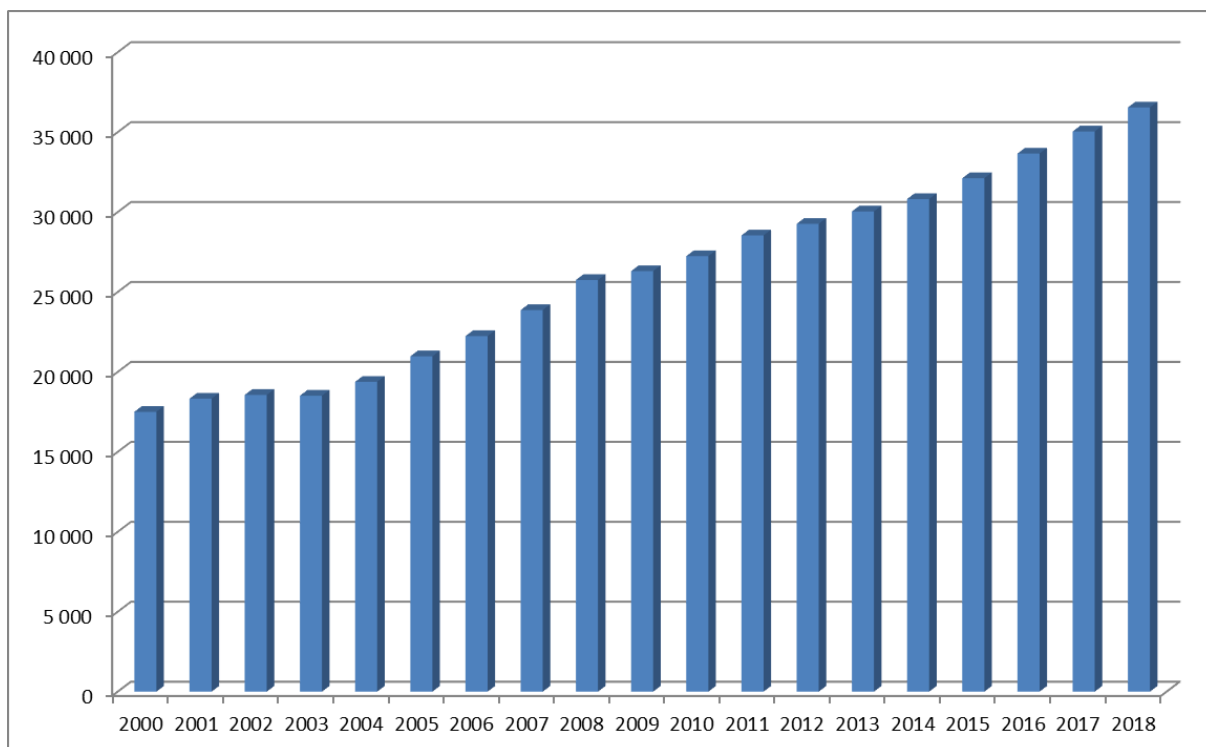
Rok	Liczba samochodów osobowych	Liczba samochodów na 1000 mieszkańców	Liczba mieszkańców na 1 samochód
2000	17 503	279	3,6
2001	18 328	290	3,5
2002	18 561	293	3,4
2003	18 511	291	3,4
2004	19 379	304	3,3
2005	20 975	305	3
2006	22 241	348	2,9
2007	23 871	373	2,7
2008	25 751	402	2,5
2009	26 304	409	2,5
2010	27 243	423	2,4
2011	28 539	441	2,3
2012	29 263	452	2,2
2013	30 038	465	2,2
2014	30 813	477	2,1
2015	32 116	497,5	2
2016	33 659	524,6	1,9
2017	35 042	545,9	1,8
2018	36 543	571,4	1,8

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W 2018 r. liczba samochodów osobowych wzrosła w porównaniu z rokiem 2017 o 1 501 pojazdów. Liczba samochodów przypadających na 1 000 mieszkańców zwiększyła się z 545,9 w roku 2017 do 571,4 w roku 2018. Liczba samochodów

osobowych na 1 000 mieszkańców w Polsce była w 2018 r. wyższa niż w Lesznie i wynosiła 609,95. Na 1 samochód w Lesznie w 2018 r. statystycznie przypadało 1,8 osoby.

Wykres 62 Liczba samochodów osobowych w Lesznie w latach 2000-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

IV.4.2. Parkingi

Na koniec 2018 r. w Lesznie w Strefie Płatnego Parkowania wyznaczone były 864 niestrzeżone płatne miejsca parkingowe oraz 69 miejsc bezpłatnych dla osób niepełnosprawnych. Od 2009 r. funkcjonują 2 podstrefy A i B. W Strefie Płatnego Parkowania zlokalizowanych jest 46 parkomatów.

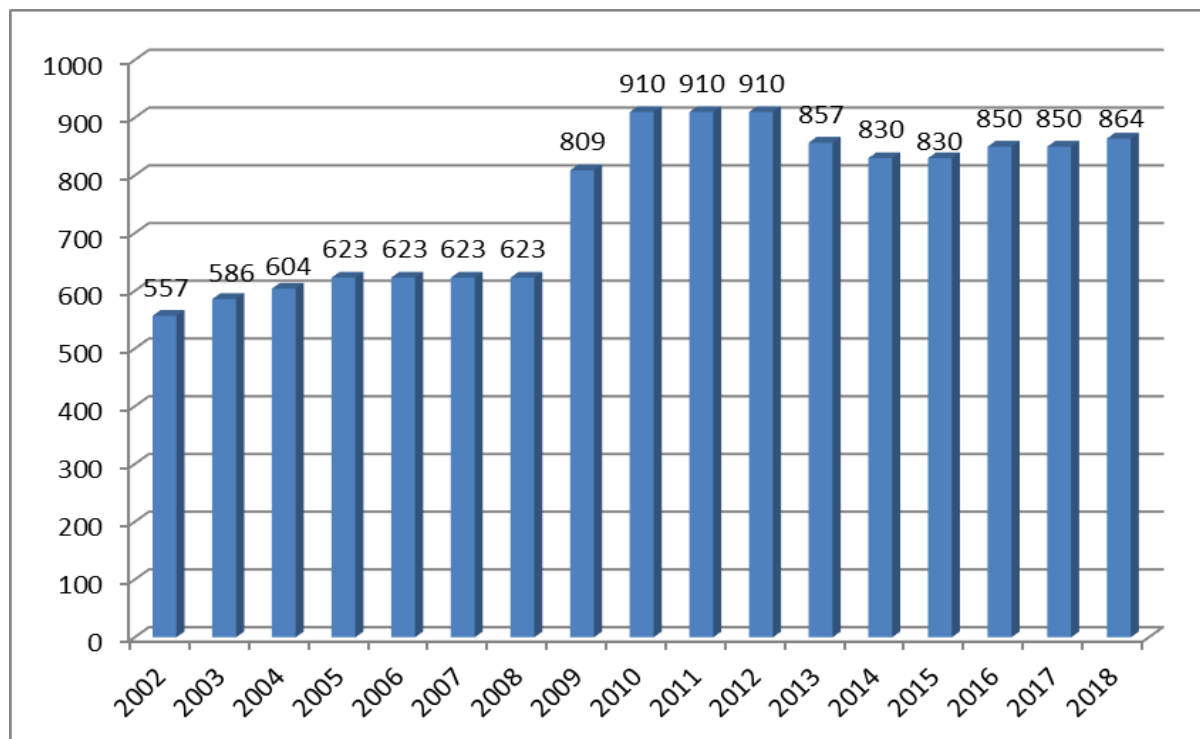
Tabela 51 Parkingi płatne w Lesznie w 2018 r.

Parkingi płatne w Lesznie			
	Liczba miejsc	Liczba miejsc dla niepełnosprawnych	Liczba parkomatów
Strefa A	576	46	32

Strefa B	288	23	14
-----------------	-----	----	----

Źródło: Miejski Zarząd Dróg i Inwestycji w Lesznie

Wykres 63 Miejsca parkingowe płatne niestrzeżone w Lesznie w latach 2002-2018

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Zarządu Dróg i Inwestycji w Lesznie

IV.4.3. Komunikacja miejska

Miejski Zakład Komunikacji przewiózł w 2018 r. łącznie 1 954 854 pasażerów. W 2018 r. na terenie miasta funkcjonowało łącznie 13 linii autobusowych o łącznej długości 179,5 km, w tym 4 linie regularnej komunikacji podmiejskiej obejmujących graniczące z Lesznom gminy Święciechowa, Lipno i Rydzyna. Do obsługi powyższych linii autobusowych zakład wykorzystywał 21 autobusów.

IV.5. Handel

IV.5.1. Sklepy według form organizacyjnych

W poniższej tabeli przedstawiono, jak zmieniała się liczba sklepów według form organizacyjnych w Lesznie w latach 2008-2018. W Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, z którego zasobów korzystano przygotowując niniejsze opracowanie, zgromadzone są dane odnoszące się do liczby hipermarketów, supermarketów, targowisk oraz domów handlowych.

Tabela 52 Sklepy według form organizacyjnych w Lesznie w latach 2008-2018

	Hipermarkety*	Supermarkety**	Targowiska***	Domy handlowe****
2008	0	16	3	3
2009	1	18	3	2
2010	1	17	3	1
2011	4	20	3	0
2012	4	20	3	0
2013	5	23	3	0
2014	5	22	3	0
2015	5	22	3	0
2016	4	20	3	0
2017	5	18	3	0
2018	5	23	3	0

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

*Sklep o powierzchni sprzedażowej od 2 500 m² prowadzący sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujący szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

**Sklep o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2 499 m² prowadzący sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujący szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykułów nieżywnościowych częstego zakupu.

***Wyodrębniony teren lub budowla (plac, ulica, hala targowa) ze stałymi względnie sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu, codziennie lub w wyznaczone dni tygodnia. Często wymiennie używa się nazwy "bazar".

****Wielodziałowy (przynajmniej dwa działy branżowe) sklep o powierzchni sal sprzedażowych od 600 m² do 1 999 m², prowadzący sprzedaż towarów o podobnym asortymencie jak w domu towarowym (dom towarowy - wielodziałowy sklep o powierzchni sal sprzedażowych 2 000 m² i więcej, prowadzący sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu towarów nieżywnościowych, a często także towarów żywnościowych: może również prowadzić pomocniczą działalność gastronomiczną i usługową).

IV.6. Budżet miasta Leszna**IV.6.1. Dochody**

Tabela 53 Struktura dochodów w budżecie Miasta Leszna w latach 2013-2018 (w zł)

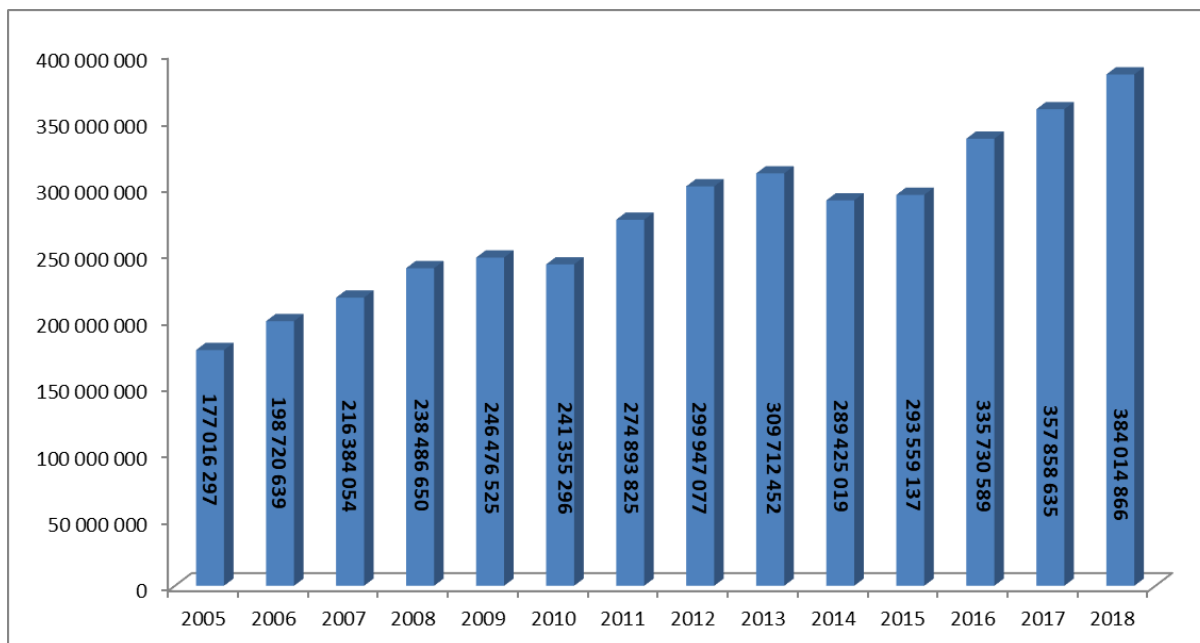
Dochody w budżecie Miasta Leszna						
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dochody ogółem	309 712 452	289 425 019	293 559 137	335 730 589	357 858 635	384 014 866
Dochody własne ogółem, w tym:	137 583 039	147 155 217	152 492 502	167 226 646	176 009 736	190 310 422
- <i>podatki i opłaty lokalne</i>	41 801 810	42 097 800	42 148 656	45 709 166	46 549 499	49 495 067
- <i>udziały w podatkach</i>	69 141 986	73 760 734	81 391 649	88 075 158	93 606 004	105 280 331
- <i>dochody z mienia</i>	14 626 769	17 816 614	17 457 848	16 000 070	17 878 296	16 079 522
- <i>inne dochody</i>	12 012 474	13 480 068	11 494 349	17 442 252	17 975 937	19 455 502
Dochody obce ogółem, w tym:	172 129 413	142 269 802	141 066 635	168 503 943	181 848 899	193 704 444
- <i>dotacje z budżetu państwa</i>	34 334 104	37 972 293	41 490 751	69 710 646	79 540 447	81 878 131
- <i>subwencje</i>	91 584 523	89 854 514	89 710 308	92 522 001	94 424 197	96 944 044
- <i>pozostałe dotacje</i>	46 210 786	14 442 995	9 865 576	4 071 296	7 884 254	5 507 546 (oraz środki z budżetu Unii Europejskiej: 7 945 722)

Źródło: Urząd Miasta Leszna

Dochody budżetu Miasta Leszna wzrosły z 357,86 mln zł w 2017 r. do 384,01 mln zł w 2018 r. W strukturze dochodów miasta dochody własne stanowią ok. 50 proc. ogólnej sumy. Wśród nich największe znaczenie mają udziały w podatkach, które stanowią 27 proc. ogółu dochodów. Na drugim miejscu są podatki i opłaty lokalne stanowiące 13 proc. ogółu dochodów.

Dochody obce to głównie subwencje, stanowiące 25 proc. ogółu dochodów. Odsetek dotacji z budżetu państwa wyniósł w 2018 r. 21 proc. ogółu dochodów.

Wykres 64 Dochody ogółem w budżecie Miasta Leszna w latach 2005-2018 (w zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

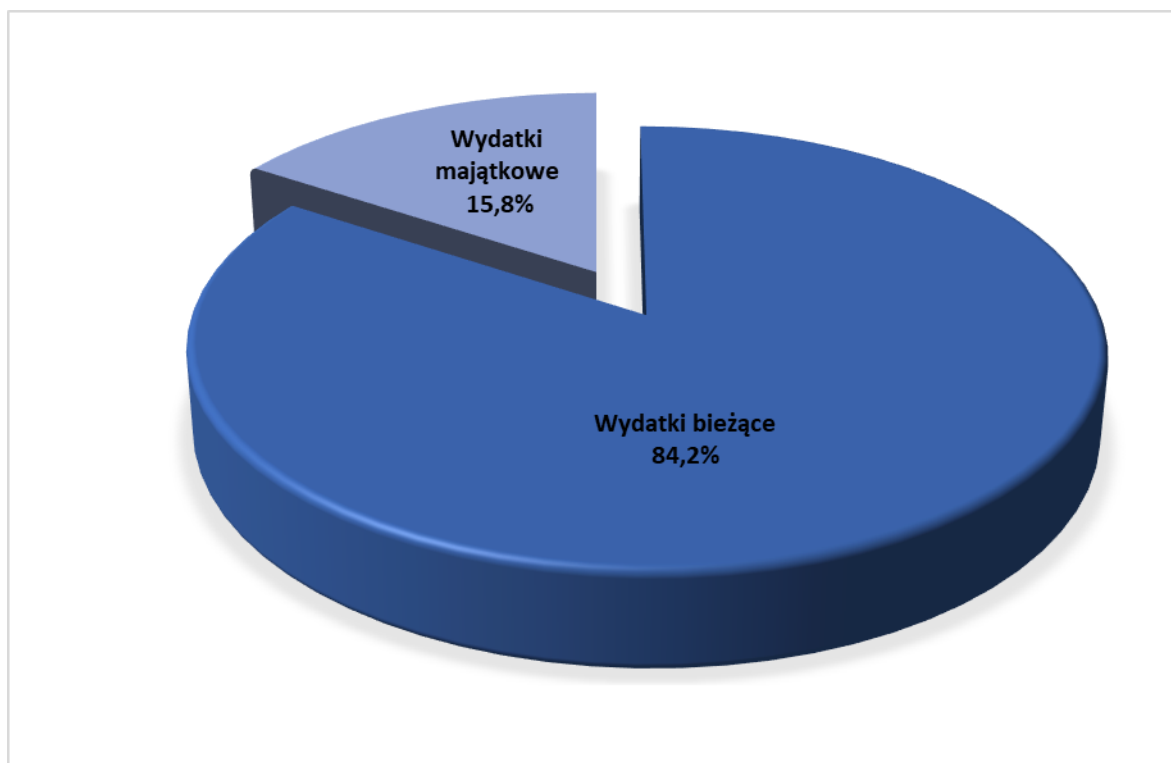
IV.6.2. Wydatki

Tabela 54 Wydatki z budżetu miasta Leszna w 2018 r. (w zł)

Wydatki ogółem	415 133 157
Wydatki bieżące	349 607 882
Wydatki majątkowe	65 525 275

Źródło: Urząd Miasta Leszna

Wykres 65 Struktura wydatków z budżetu miasta Leszna w roku 2018 (w zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Leszna

Wydatki bieżące stanowią 84,2 proc. ogółu wydatków z budżetu miasta Leszna.

Tabela 55 Wydatki z budżetu miasta Leszna w latach 2007-2018 (w zł)

	Wydatki ogółem	Wydatki majątkowe
2007	218 408 373	42 409 408
2008	246 068 967	55 842 333
2009	265 664 442	55 857 851
2010	286 459 794	62 822 981
2011	300 173 846	65 111 901
2012	299 614 890	54 838 683
2013	307 174 301	58 198 810
2014	280 998 482	27 656 602
2015	285 054 185	28 182 156

2016	336 198 638	34 201 368
2017	384 806 042	55 980 182
2018	415 133 157	65 525 275

Źródło: Urząd Miasta Leszna

Wydatki majątkowe z budżetu miasta Leszna w latach 2007-2013 wzrastały. Szczególnie duży wzrost nastąpił w 2010 r. Wydatki majątkowe wzrosły wtedy o niemal 7 mln zł w porównaniu z rokiem poprzednim. Wzrost ten wynikał przede wszystkim ze wzrostu wydatków majątkowych dotyczących inwestycji drogowych współfinansowanych ze środków europejskich. W roku 2014 wydatki majątkowe były prawie o połowę niższe niż w roku poprzednim. W 2018 r. wydatki majątkowe wyniosły ponad 65 mln zł.

Tabela 56 Struktura wydatków inwestycyjnych z budżetu miasta Leszna w latach 2008-2017

	Drogi i ulice	Gospodarka komunalna i mieszkaniowa	Administracja i porządek publiczny	Pomoc społeczna	Oświata
2008	16 105 704	17 832 763	1 519 235	246 000	6 178 660
2009	5 540 186	25 392 972	1 128 419	266 398	6 630 880
2010	27 633 127	8 536 133	3 239 996	532 126*	8 970 441**
2011	28 598 512	14 466 092	1 294 264	727 848*	15 455 813***
2012	34 389 534	6 444 194	1 663 456	883 246*	7 275 471***
2013	46 139 726	2 888 838	571 285	464 521*	7 650 196***
2014	6 870 513	9 853 512	1 328 222	1 230 351*	7 734 360***
2015	13 259 875	6 620 440	1 689 302	860 436*	5 752 103***
2016	10 206 169	12 299 696	3 191 067	933 388	7 571 049***
2017	16 569 104	15 599 234	2 728 985	859 429	20 223 430***

* Pomoc społeczna i ochrona zdrowia

** Oświata i kultura

*** Oświata, kultura i sport

Źródło: Urząd Miasta Leszna

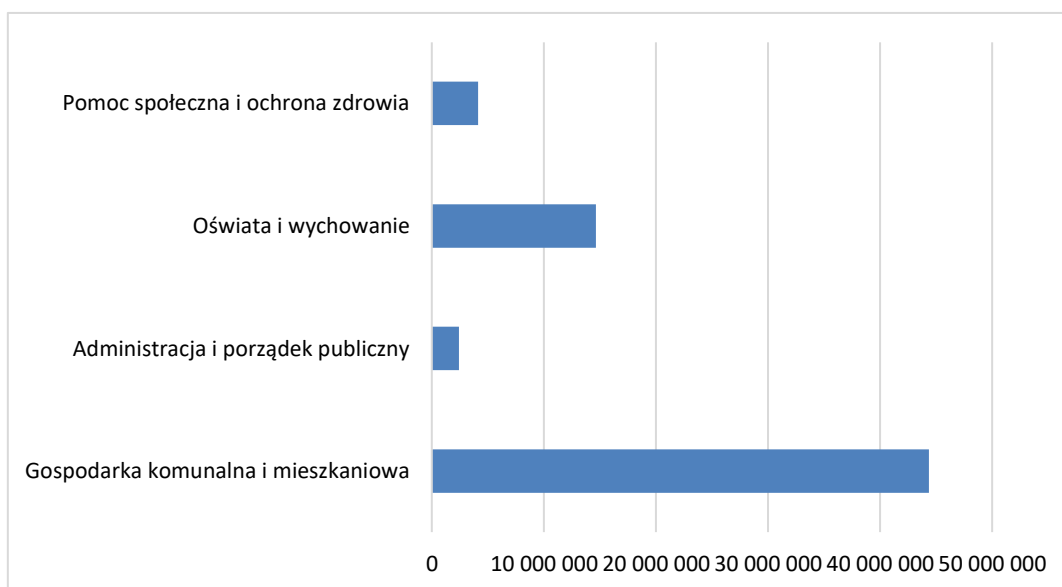
Powyższa tabela przedstawia strukturę wydatków inwestycyjnych z budżetu miasta Leszna w latach 2008-2017. W tabeli nie zawarto danych dotyczących roku 2018,

ponieważ przyjęto inny sposób prezentacji danych dot. struktury wydatków inwestycyjnych z budżetu miasta Leszna w 2018 r., który przedstawia się następująco:

- Gospodarka komunalna i mieszkaniowa .....44 363 540 zł
- Administracja i porządek publiczny .....2 411 589 zł
- Oświata i wychowanie .....14 627 370 zł
- Pomoc społeczna i ochrona zdrowia .....4 122 776 zł

Struktura wydatków inwestycyjnych z budżetu miasta Leszna w 2018 r. została przedstawiona również na poniższym wykresie.

Wykres 66 Struktura wydatków inwestycyjnych z budżetu miasta Leszna w 2018 r. (w zł)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta Leszna

Tabela 57 Wydatki z budżetu miasta Leszna w 2018 r. (w zł)

	415 133 157	%
Ogółem		
Rolnictwo i łowiectwo	41 917	0,01
Leśnictwo	9 706	0,00
Transport i łączność	42 276 196	10,18

Turystyka	607 667	0,15
Gospodarka mieszkaniowa	14 304 119	3,45
Działalność usługowa	1 129 602	0,27
Administracja publiczna	31 424 565	7,57
Urzędy naczelnych organów władzy, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	282 398	0,07
Obrona narodowa	35 622	0,01
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	9 870 365	2,38
Obsługa długu publicznego	4 921 520	1,19
Wymiar sprawiedliwości	191 222	0,05
Różne rozliczenia	2 185 598	0,53
Oświata i wychowanie	164 167 223	39,55
Szkolnictwo wyższe	42 582	0,01
Ochrona zdrowia	3 555 761	0,86
Pomoc społeczna	21 654 542	5,22
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	4 286 910	1,03
Edukacyjna opieka wychowawcza	12 381 081	2,98
Rodzina	65 689 560	15,82
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	18 210 613	4,39
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	11 565 473	2,79
Kultura fizyczna i sport	6 298 915	1,52

Źródło: Urząd Miasta Leszna

SPIS TABEL

Tabela 1 Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON według klas wielkości w Lesznie w latach 2009-2018	12
Tabela 2 Podmioty gospodarcze według sektora własności i sekcji PKD 2007 w Lesznie w roku 2018*	13
Tabela 3 Poręczenia udzielone przez Samorządowy Fundusz Poręczeń Kredytowych.....	16
Tabela 4 Korzystający z noclegów oraz udzielone noclegi w Lesznie w roku 2018	17
Tabela 5 Udział turystów zagranicznych w korzystających z noclegów ogółem w Lesznie w latach 2005-2018 (w procentach).....	19
Tabela 6 Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania oraz według płci w Lesznie w latach 2008-2018	21
Tabela 7 Prognoza liczby ludności Leszna w latach 2020-2050 według płci.....	22
Tabela 8 Demografia w Lesznie w latach 2001-2018.....	22
Tabela 9 Migracje w ruchu wewnętrznym w Lesznie w latach 2000-2018.....	24
Tabela 10 Kierunki migracji wewnętrznych w Lesznie w latach 2006-2018.....	25
Tabela 11 Migracje w ruchu zewnętrznym w Lesznie w latach 2006-2018.....	27
Tabela 12 Struktura wiekowa mieszkańców Leszna w latach 2015-2018.....	27
Tabela 13 Struktura społeczno-zawodowa mieszkańców Leszna w 2018 r.	28
Tabela 14 Przeciętne dalsze trwanie życia ludności Polski, Wielkopolski i podregionu leszczyńskiego według płci w 2018 r.	30
Tabela 15 Liczba szkół ponadgimnazjalnych w Lesznie według rodzaju w latach 2009-2018	39
Tabela 16 Liczba absolwentów w szkołach według rodzaju w Lesznie w roku 2018	39
Tabela 17 Liczba uczniów według rodzaju szkoły w Lesznie w latach 2009-2018	39
Tabela 19 Studenci studiów stacjonarnych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Lesznie według kierunków w roku akademickim 2018/2019	41
Tabela 20 Studenci studiów niestacjonarnych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Lesznie według kierunków w roku akademickim 2018/2019	42
Tabela 21 Absolwenci studiów stacjonarnych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Lesznie	42

Tabela 22 Absolwenci studiów niestacjonarnych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Lesznie	43
Tabela 23 Liczba studentów Wyższej Szkoły Humanistycznej w Lesznie w roku akademickim 2018/2019 oraz absolwentów studiów Wyższej Szkoły Humanistycznej w roku 2018	44
Tabela 24 Liczba pracujących według PKD 2007 w Lesznie w 2018 r.....	45
Tabela 25 Liczba bezrobotnych w Lesznie i rejonie w latach 2000-2018.....	46
Tabela 26 Wskaźnik bezrobocia w Lesznie i rejonie w latach 2000-2018 (w procentach)	48
Tabela 27 Struktura bezrobotnych według wieku w Lesznie w 2018 r.	50
Tabela 28 Liczba bezrobotnych w Lesznie według wieku w latach 2005-2018.....	52
Tabela 29 Liczba bezrobotnych w Lesznie według wykształcenia w latach 2005-2018	54
Tabela 30 Zeznania podatkowe mieszkańców Leszna w latach 2015-2018	59
Tabela 31 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w rejestrze REGON w latach 2011-2018 w Lesznie i wybranych miastach Wielkopolski.....	62
Tabela 32 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w rejestrze REGON w Lesznie i wybranych miastach Wielkopolski w latach 2011-2018 (na tysiąc mieszkańców)	63
Tabela 33 Przepięstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w Lesznie i powiecie leszczyńskim w latach 2000-2012	65
Tabela 34 Przepięstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w Lesznie i powiecie leszczyńskim w latach 2014-2018	65
Tabela 35 Biblioteki publiczne w Lesznie w latach 2004-2018	67
Tabela 36 Powierzchnia terenów zieleni w Lesznie w latach 2004-2018 (w ha).....	70
Tabela 37 Kadra medyczna w Lesznie według podstawowego miejsca pracy w latach 2006-2018	72
Tabela 38 Liczba aptek i farmaceutów w Lesznie w latach 2006-2018	72
Tabela 39 Chorobowość osób dorosłych w Lesznie w latach 2004-2015.....	74
Tabela 40 Liczba schorzeń rozpoznanych u dorosłych według wieku w Lesznie w roku 2015	75
Tabela 41 Pomoc społeczna w Lesznie w latach 1998-2018.....	75
Tabela 42 Pomoc społeczna w Lesznie w latach 2008-2018 w podziale na zadania zlecone i zadania własne	78

Tabela 43 Kwota dodatków mieszkaniowych w zasobach według rodzaju w Lesznie w latach 2010-2018 (w zł)	79
Tabela 45 Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych w Lesznie w latach 2000-2018 (w t/r).....	81
Tabela 46 Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach oczyszczających w Lesznie w latach 2002-2018 (w t/r)	83
Tabela 47 Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku (w dam ³) w Lesznie w latach 2005-2018	85
Tabela 48 Powierzchnia geodezyjna Leszna według kierunków wykorzystania w latach 2006-2014 (w hektarach)*	86
Tabela 49 Sieć gazowa w Lesznie w latach 2009-2018.....	90
Tabela 50 Mieszkania w Lesznie w latach 2001-2018	91
Tabela 51 Mieszkania oddane do użytku w Lesznie w 2018 r.	92
Tabela 52 Samochody osobowe w Lesznie w latach 2000-2018	93
Tabela 53 Parkingi płatne w Lesznie w 2018 r.	94
Tabela 54 Sklepy według form organizacyjnych w Lesznie w latach 2008-2018.....	96
Tabela 55 Struktura dochodów w budżecie Miasta Leszna w latach 2013-2018 (w zł)	97
Tabela 56 Wydatki z budżetu miasta Leszna w 2018 r. (w zł)	98
Tabela 57 Wydatki z budżetu miasta Leszna w latach 2007-2018 (w zł).....	99
Tabela 58 Struktura wydatków inwestycyjnych z budżetu miasta Leszna w latach 2008-2017	100
Tabela 59 Wydatki z budżetu miasta Leszna w 2018 r. (w zł)	101

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON w Lesznie w latach 2004-2018	11
Wykres 2 Podmioty gospodarcze według klas wielkości w Lesznie w roku 2018	12
Wykres 3 Podmioty gospodarcze według sekcji PKD w Lesznie w 2018 r.	14
Wykres 4 Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w Lesznie w latach 2004-2018 (w mln zł).....	15
Wykres 5 Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach w Lesznie w latach 2004-2018 (w mln zł).....	16
Wykres 6 Korzystający z noclegów w obiektach noclegowych w Lesznie (w tym turyści zagraniczni) w Lesznie w latach 2004-2018.....	18
Wykres 7 Udzielone noclegi w obiektach noclegowych w Lesznie w latach 2004-2018.....	19
Wykres 8 Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w Lesznie w latach 2004-2018	20
Wykres 9 Ludność według faktycznego miejsca zamieszkania w Lesznie w latach 2008-2018	21
Wykres 10 Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w Lesznie w latach 2001-2018	23
Wykres 11 Saldo migracji wewnętrznych w Lesznie w latach 2005-2018.....	25
Wykres 12 Kierunki migracji wewnętrznych z/do Leszna w latach 2005-2018.....	26
Wykres 14 Ludność Leszna w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w roku 2018	28
Wykres 15 Struktura ludności Leszna w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2005-2018.....	29
Wykres 16 Struktura społeczno-zawodowa mieszkańców Leszna na tle Polski w 2018 r.	30
Wykres 17 Struktura ludności Leszna według wykształcenia w 2011 r. (dane według Narodowego Spisu Powszechnego).....	31
Wykres 18 Struktura ludności według poziomu wykształcenia w Lesznie na tle Wielkopolski i Polski w 2011 r.....	32
Wykres 19 Struktura ludności Leszna według wykształcenia w roku 2002 i 2011 – według Narodowego Spisu Powszechnego Ludności	33
Wykres 20 Znajomość języków obcych wśród mieszkańców Leszna.....	34
Wykres 21 Liczba dzieci w przedszkolach w Lesznie w latach 2003-2018.....	35

Wykres 22 Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w wieku 3-6 lat w Lesznie w latach 2003-2018	36
Wykres 23 Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży w Lesznie w latach 2003-2018 (bez specjalnych)	37
Wykres 24 Uczniowie i absolwenci gimnazjów w Lesznie ogółem w latach 2003-2018	38
Wykres 25 Średnie wyniki procentowe egzaminu gimnazjalnego z języka polskiego i matematyki w Lesznie w porównaniu z wybranymi miastami Wielkopolski w 2018 r.	38
Wykres 26 Struktura uczniów według rodzaju szkoły w roku 2018 w Lesznie	40
Wykres 27 Liczba studentów w Lesznie w latach 2003-2018	41
Wykres 28 Liczba bezrobotnych w Lesznie i rejonie w latach 2003-2018.....	47
Wykres 29 Stopa bezrobocia w Lesznie i rejonie (Leszno i powiat leszczyński w latach 2003-2018)	49
Wykres 30 Wskaźnik bezrobocia w rejonie Leszna na tle Wielkopolski i Polski w 2018 r.	50
Wykres 31 Struktura bezrobotnych według wieku w Lesznie w 2018 r.	51
Wykres 32 Struktura bezrobotnych według wieku w rejonie Leszna (Leszno i powiat leszczyński) w 2018 r.	51
Wykres 33 Struktura bezrobotnych w Lesznie według wieku w latach 2005-2018 (w procentach)	52
Wykres 34 Struktura bezrobotnych w Polsce według wieku w latach 2005-2018 (w procentach).....	53
Wykres 35 Struktura bezrobotnych Leszna według wykształcenia w 2018 r.	53
Wykres 36 Struktura bezrobotnych według wykształcenia w rejonie Leszna (Leszno i powiat leszczyński) w 2018 r.	54
Wykres 37 Struktura bezrobotnych Leszna według wykształcenia w latach 2005-2018 r. (w procentach)	55
Wykres 38 Struktura bezrobotnych według wykształcenia w rejonie (Leszno i powiat leszczyński) w latach 2005-2018 (w procentach)	56
Wykres 39 Ludność Leszna według źródeł utrzymania – według Narodowego Spisu Powszechnego 2011	57
Wykres 40 Struktura ludności Polski według źródeł utrzymania – według Narodowego Spisu Powszechnego 2011	58
Wykres 41 Liczba zeznań podatkowych złożonych przez mieszkańców Leszna według progów podatkowych w roku 2018.....	59

Wykres 42 Struktura radnych według grup zawodów w Lesznie w 2018 r.....	61
Wykres 43 Frekwencja wyborcza w wyborach samorządowych w 2018 r. Porównanie Leszna z Kaliszem, Poznaniem, Wielkopolską i Polską.....	62
Wykres 44 Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w rejestrze REGON w Lesznie i wybranych miastach Wielkopolski w latach 2011-2018 (na tys. mieszkańców) ..	63
Wykres 45 Przesłępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych w Lesznie i powiecie leszczyńskim w latach 2000-2018 – ogółem.....	66
Wykres 46 Wypożyczenia księgozbioru w woluminach na 1 czytelnika w woluminach w placówkach bibliotecznych w Lesznie w latach 2005-2018	68
Wykres 47 Czytelnicy w placówkach bibliotecznych w Lesznie w ciągu roku w latach 2005-2018	68
Wykres 48 Powierzchnia terenów zieleni w Lesznie w latach 2004-2018 (w ha).....	71
Wykres 49 Liczba ludności przypadająca na 1 aptekę ogólnodostępną w Lesznie na tle Wielkopolski w latach 2005-2018.....	73
Wykres 50 Liczba porad podstawowej opieki zdrowotnej udzielonych w placówkach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w Lesznie w latach 2005-2018	74
Wykres 51 Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w Lesznie w latach 2006-2018	76
Wykres 52 Kwota wypłaconych zasiłków w Lesznie w latach 2006-2018 (w zł)	77
Wykres 53 Kwota dodatków mieszkaniowych według formy własności zasobu w latach 2010-2018 w Lesznie (w zł).....	80
Wykres 54 Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych w Lesznie w latach 2010-2018	80
Wykres 55 Emisja dwutlenku węgla z zakładów szczególnie uciążliwych w Lesznie w latach 2000-2018 (w t/r)	82
Wykres 56 Emisja zanieczyszczeń pyłowych powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w Lesznie w latach 2000-2018 (w t/r).....	83
Wykres 57 Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach oczyszczających w Lesznie w latach 2002-2018 (w t/r)	84
Wykres 58 Zużycie wody na 1 mieszkańca w Lesznie w latach 2005-2018 (w m ³).....	85
Wykres 59 Długość ścieżek rowerowych w Lesznie w latach 1999-2018 (w km)	88
Wykres 60 Długość czynnej sieci rozdzielczej w Lesznie w latach 2000-2018 (w km)	89
Wykres 61 Długość czynnej sieci gazowej w Lesznie w latach 2009-2018 ogółem (w kilometrach).....	90

Wykres 62 Mieszkania oddane do użytku w Lesznie w latach 2005-2018.....	92
Wykres 63 Liczba samochodów osobowych w Lesznie w latach 2000-2018	94
Wykres 64 Miejsca parkingowe płatne niestrzeżone w Lesznie w latach 2002-2018.....	95
Wykres 66 Dochody ogółem w budżecie Miasta Leszna w latach 2005-2018 (w zł).....	98
Wykres 67 Struktura wydatków z budżetu miasta Leszna w roku 2018 (w zł)	99
Wykres 68 Struktura wydatków inwestycyjnych z budżetu miasta Leszna w 2018 r. (w zł) .	101